DİSK

DERGİ

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

YAYIN ORGANI

KASIM 2018/1

ITUC ETUC

DİSK'ten
OHAL'in İki Yıllık Bilançosu

DEKLARASYON
Emeğin Hakları İçin Omuz Omuza

DOSYA
Ekonomik Kriz

İŞSİZLİK
Krizin tahribatı: 500 bin yeni işsiz!

TAŞERON İŞÇİ
Ayrımsız ve Eşit Kadro İstiyoruz

DİSK DERGİ
TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
YAYIN ORGANI

(Yerel Süreli Yayın)

KASIM 2018 • SAYI: 2018/1

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

DİSK, ITUC ve ETUC üyesidir.

DİSK Adına Sahibi
Arzu Çerkezoğlu

Sorumlu Yazıişleri Müdürü
Av. Necdet Okcan

Yönetim Yeri:
Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4 Beşiktaş/İSTANBUL
Tel: (0212) 291 00 05 - 06 • **Fax:** (0212) 240 42 09
E-posta: disk@disk.org.tr
Web: www.disk.org.tr
facebook & twitter: /diskinsesi
Tasarım: Can Kaya
Baskı: Ceylan Matbaa Maltepe Mahallesi Davutpaşa Caddesi Güven İş Merkezi No:83/317-318-319 Zeytinburnu/İSTANBUL

DİSK YÖNETİM KURULU
Arzu Çerkezoğlu Genel Başkan
Cafer Konca Genel Sekreter
Çetin Çalışkan Genel Başkan Yardımcısı
Cemal Poyraz Genel Başkan Yardımcısı
Alaaddin Sarı Yönetim Kurulu Üyesi
Kanber Saygılı Yönetim Kurulu Üyesi
Mustafa S. Yahyaoğlu Yönetim Kurulu Üyesi

DİSK TÜZÜĞÜ'NDEN...

MADDE: 3, KONFEDERASYONUN AMAÇ VE İLKELERİ

Kaynağını emeğin yüce değerinden, gücünü işçi sınıfından alan Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu "DİSK", demokratik ve bağımsız bir sınıf ve kitle örgütü olarak;

İşçi sınıfının hak ve çıkarlarının toplumcu, çoğulcu, katılımcı ve özgürlükçü temellere dayalı gerçek demokrasi ortamında kazanılıp geliştirilebileceğinin bilinci içinde, işçi sınıfı ve emekçi halka yönelik her türlü sömürü ve baskının ortadan kaldırılmasını,

Evrensel temel hak ve özgürlüklere sahip çıkmayı,

Tüm uluslararası antlaşmalar, sözleşmeler ve Uluslararası Çalışma Örgütü kararlarına dayalı sendikal hak ve özgürlükleri eksiksiz yaşama geçirmeyi, geliştirmeyi, çalışma ve yaşama koşullarını uygar ve çağdaş bir düzeye ulaştırmayı,

Üyeler arasında dayanışma, birlik ve dirliği sağlamayı,

Uluslararası sendikal dayanışma içinde, Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkın ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesini artırıcı her türlü bilimsel çalışmaya öncelik tanıyarak, işçi haklarına örgütlülük bilinci ile sahip çıkmayı, bu bilinç temeli üzerinde kalıcı sonuçlara ulaşmayı,

Çağdaş ve demokratik yöntemler yoluyla sınıfsal ve toplumsal kalkınmayı hedef alan bir mücadeleyi sürekli kılmayı,

Sınıfının onursal görevi olarak, faşizme, cuntacılığa, oligarşiye, baskıya, zulme ve işkenceci tüm rejim ve dikta yönetimlerine karşı mücadele etmeyi TEMEL AMAÇ;

Irk, cins, inanç, din, mezhep, dil ve düşünce ayrımı yapmaksızın, tüm işçilerin, işyerlerinde, işkollarında, ulusal ve uluslararası düzeyde birlik ve dayanışmasını sağlamayı,

Tüm sendikal çalışmalarda tabanın söz ve karar sahibi olmasını, demokrasinin ve demokratik hukuk düzeninin her alanda egemen kılınmasını TEMEL İLKE olarak benimser.

13 Şubat 1967, Şafak Sineması, Çemberlitaş/İstanbul

KRİZİN BEDELİNİ İŞÇİLER DEĞİL, PATRONLAR ÖDEYECEK!

Adına ister kriz deyin, ister sıkıntı; ardı ardına gelen zamlar ve yükselen enflasyonla ücretler eriyor ve işsizlik artıyor. Emeğin haklarını savunmak için ortak bir mücadeleyi kent kent, işyeri işyeri örme kararlılığında olan Konfederasyonumuz, DİSK Dergi'nin bu yeni sayısıyla ekonomik krizin etkilerini ve DİSK'in politikalarını sayfalarına taşıyor.

Sunuş

"Kriz" sözcüğü Fransızca'dan dilimize geçen bir sözcüktür ve "buhran" anlamını taşır. Fransızcaya ise eski Yunanca'dan geçmiştir, "hastalığın dönüm noktası" ve "hüküm/karar verme anı"nı ifade eder.

Türkiye'de "kriz" sözcüğü son dönemde yasaklı bir sözcük muamelesi görüyor. Örneğin "ekonomik kriz" yerine "ekonomik sıkıntı", "ekonomik zorluk" kavramları kullanılıyor. Adına kriz de deseniz, sıkıntı da deseniz, zorluk da deseniz ifade ettiği gerçeklik değişmiyor: Ardı ardına gelen zamlar ve yükselen enflasyonla ücretler eriyor, ekonomi durgunlaşıyor/geriliyor ve işsizlik artıyor.

Enflasyonun ve ekonomik daralmanın bir arada görüldüğü konjonktürü iktisatçılar "krizin en kötüsü" olarak tanımlasa da, Türkiye'de "kriz mriz yok, sıkıntı var" dediğinizde ve herkese bunu dedirttiğinizde ülkenin temel sorunları çözülmüş sayılıyor.

Ama bir gerçek daha değişmiyor: İçinden geçtiğimiz döneme kriz de deseniz, sıkıntı da deseniz bu süreç bir karar verme sürecidir. Ekonomi yavaşlarken, işsizlik ve enflasyon yükselirken verilecek karar ile faturayı kimin ödeyeceği ve kimin kurtarılacağı belirlenecektir.

Ülkeyi yönetenlerin bu konudaki yaklaşımı belli olmuştur: İşsizlik hızla ararken İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki kaynaklarla bankalar kurtarılmakta, yükselen enflasyonla eriyen asgari ücret hemen artırılmayarak işçi sınıfının yoksullaştırılmasına izin verilmekte, kıdem tazminatının fona devredilmesi planları devreye sokulmakta, sağlık ve eğitim gibi temel kamusal hizmetlerde kemer sıkma önlemleri alınmakta, yani fatura nüfusun yüzde 99'una kesilmek istenmektedir. Krizin yaratılmasında hiçbir payı olmayanlar, krizin bedelini ödemeye zorlanırken, işçilerin parası krizi yaratanlara aktarılmaktadır.

Kriz öncesi kimseyi nimete ortak etmeyenler, krizin külfetini işçi sınıfı başta olmak üzere Türkiye'nin yüzde 99'una ödetmek istemektedir. Kapitalizmin neoliberal aşamasında sermayenin krizden çıkış sloganı olarak benimsediği "Karlar benimdir, zararlar halkındır" yaklaşımı emeğiyle geçinen çoğunluğu tehdit etmektedir.

DİSK, içinde bulunduğumuz ekonomik koşullarda yüzde 1'i değil toplumun yüzde 99'unu koruyan somut sosyal politikalar önermektedir. Dergimizin sayfalarına taşıdığımız bu politikalar uzak birer hayal değil; aksine gerçekleştirilmesi son derece kolay politik adımlardır. Yeter ki bu ülkeyi yönetenler, yani iktidarın temsilcileri, içinde bulunduğumuz kriz ortamında ülkenin emeğiyle geçinen dörtte üçünü koruyacak politikaları tercih etsinler! Ayrıca Konfederasyonumuz, emeğin haklarını savunmak için diğer emek ve meslek örgütleri başta olmak üzere tüm emek ve demokrasi güçleriyle ortak bir mücadeleyi kent kent, işyeri işyeri örme kararlılığındadır.

DİSK Dergi'nin 2018/1 numaralı bu sayısı, yeni ve zorlu bir mücadele sürecine başlarken başucumuzda duracak bir kılavuz olduğu kadar geçmiş dönemin de bir bilançosu niteliğinde. Dergimizin yeni sayısı ile bir kere daha ilan ediyoruz ki; "Krizin bedelini işçiler değil, patronlar ödeyecek!" Yolumuz açık olsun.

Arzu Çerkezoğlu

DİSK Genel Başkanı

İÇİNDEKİLER

4 OHAL'in ve Başkanlığın Bilançosu

11 Başkanlığın 100 Günlük Programında Emek Yok

20 Güzel Günler Göreceğiz: 1 Mayıs 2018

33 DİSK'i yaratanlar unutulmadı

GÜNDEM

DİSK Yönetiminde Yeni Görev Dağılımı

43 DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu Sonuç Bildirgesi

52 İşçi Sınıfı Borçlu Değil, Alacaklıdır!

55 İşsizlikte Krizin Ayak Sesleri

65 Krize Karşı Ortak Deklarasyon

DOSYA

Ekonomik Kriz

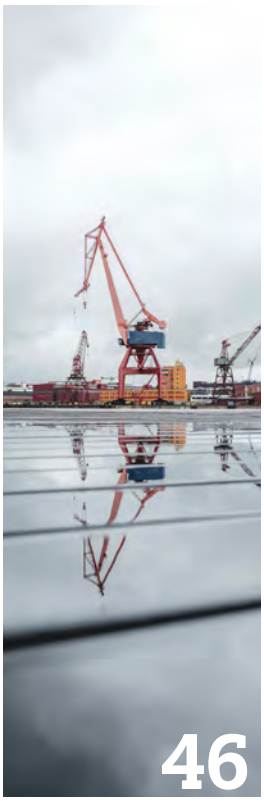

DİSK'in Acil Sosyal Politika Önerileri

Krize Karşı #DirenİşçiKampanyası

EMEK– İNCELEME

72 Çocuk: İşçi, Yoksul, Göçmen
Servet Gün

76 Grev Erteleme Hak İhlalidir
Aziz Çelik

78 Asgari Ücret 2800TL net!

80 Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği Araştırması

84 Soma'da Adalet Göçük Altında

85 DİSK Ören Eğitimleri

86 2. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Konferansı

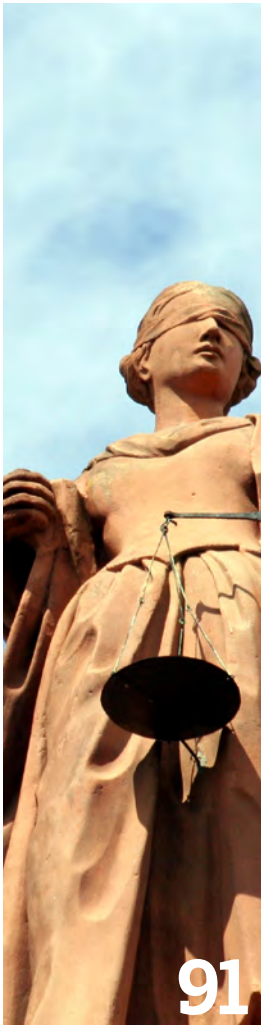

ARAŞTIRMA

KADIN

Türkiye'de Kadın İşçi Gerçeği Raporu

İŞÇİ SAĞLIĞI ve İŞ GÜVENLİĞİ

HUKUK

Konkordato Durumunda İşçi Alacakları

KÜLTÜR SANAT

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

88 Labour20 Konferansı Arjantin'de Gerçekleşti

89 "İşçilerin Olmadığı Çalışma Toplantısında Yokuz"

90 ITUC: Türkiye İşçi Hakları Açısından En Kötü On Ülkeden Biri

OHAL'İN İKİ YILININ VE BAŞKANLIK REJİMİNİN ÇALIŞMA HAYATINA ETKİLERİ

OHAL ve BAŞKANLIK EMEĞE ZARARLIDIR!

İlan edilmesinin ikinci yıldönümünde OHAL'in ve yeni kurulan Başkanlık Rejiminin çalışma hayatına etkilerini değerlendiren DİSK Raporu, 21 Temmuz 2018 tarihinde DİSK Genel Merkezi'nde düzenlenen bir basın toplantısıyla kamuoyuyla paylaşıldı.

Gündem

Hükümet, KHK çıkarma yetkisini anayasal sınırları aşarak kötüye kullanmış ve TBMM'nin iradesini gasp etmiştir. İki yıllık OHAL kapsamında 32 KHK yayınlanmış, 150'nin üzerinde yasada değişiklik yapılmış ve OHAL'in ilan edilme amacı ile ilgisi olmayan bir dizi konuda düzenleme yapılmıştır.

15 Temmuz 2016 tarihinde ülkemiz 250 yurttaşın canına mal olan kanlı bir darbe girişimine tanık oldu. 12 Eylül 1980 askeri darbesinin sendikal alandaki en büyük mağduru olan Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, 15 Temmuz darbe girişimine ilk günden karşı durmuş, darbecileri lanetlemiş, askeri darbelerin panzehirinin gerçek bir demokrasi, adil bir hukuk devleti, örgütlenme ve ifade özgürlüğü, güçler ayrılığı ilkesi, güçlü bir parlamenter demokrasi olduğunu her fırsatta dile getirmiştir.

Ancak son 2 yıl içinde yaşanan gelişmeler, maalesef demokrasinin temel ilkeleriyle taban tabana zıt bir manzara açığa çıkarmıştır. Hükümet darbecilerin kapatmak istediği ve darbeye karşı hep beraber direnen Meclis'i işleterek darbeyle mücadele etmek yerine Olağanüstü Hal (OHAL) ilan etmeyi tercih etmiştir. İlan edilen OHAL dahi amacından saptırılmış ve Anayasa ihlal edilmiştir. OHAL uygulamasının hukuksal sınırları aşılmış, KHK'lar Anayasa Hükmünde Kararnamelere dönüşmüş, Meclis'in yasama işlevi büyük ölçüde sınırlanmış, OHAL dönemi Anayasa'yı askıya alan bir baskı rejimi olarak yaşanmıştır.

Bu süreçte Hükümet, KHK çıkarma yetkisini anayasal sınırları aşarak kötüye kullanmış ve TBMM'nin iradesini gasp etmiştir. İki yıllık OHAL kapsamında 32 KHK yayınlanırken, 150'nin üzerinde yasada değişiklik yapılmıştır ve OHAL'in ilan edilme amacı ile ilgisi olmayan bir dizi konuda düzenleme yapılmıştır. Bunlar arasında İşsizlik Sigortası Kanunu'ndan Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na, Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'ndan taşeron işçilerin kadro düzenlemesine kadar çalışma yaşamını ilgilendiren ancak OHAL'in ilan edilme amaçlarıyla alakasız pek çok örnek bulunmaktadır.

TBMM'nin iradesini gasp etmenin yanı sıra, genel olarak muhalif olan, hükümetin politikalarına itirazı olan herkesi susturmaya, sindirmeye yönelik bir araç olarak kullanılan OHAL uygulaması, çalışma hayatında da ağır sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Raporumuzda kapsamlı bir biçimde yer alan bu sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

EN YAYGIN VE KAPSAMLI İHLAL EDİLEN HAK ÇALIŞMA HAKKIDIR

135 binden fazla kamu görevlisi somut bir delile ve haklı bir gerekçeye dayanmadan, savunma hakkı tanınmadan ve adil yargılanma yolları tıkanarak kamu görevinden çıkarılmış, sadece kamu görevinden çıkarılmakla kalınmamış, ihraç edilenler damgalanmış, emekli ikramiyelerinden mahrum bırakılanlar olmuş, pek çoğunun özel sektörde de iş bulmasını engelleyici uygulamalar söz konusu olmuştur. Ayrıca ihraç edilenlerin pasaportlarına el konularak seyahat özgürlükleri ve bir başka ülkede çalışma hakları da ortadan kaldırılmıştır.

1959 DİSK Genel-İş üyesi de KHK ve kayyum marifeti ile işten çıkarılmıştır.

OHAL döneminde çalışma hakları KHK ile ellerinden alınan çalışanların, adil yargılanma hakları ve hak arama imkanları da yok edilmiştir. 22 Aralık 2017 tarihinden itibaren karar verme sürecine başlamış olan OHAL Komisyonu ise, 108 bin 905 başvuru almış, sadece 19 bin 500 başvuruyu incelemiş ve bunlardan 18 bin 200'ü için red ve 1300'ü için kabul kararı vermiş ve göstermelik bir komisyon olarak kalmıştır.

SENDİKAL HAKLAR AĞIR BİÇİMDE İHLAL EDİLMİŞTİR

Grev hakkı en yaygın ihlal edilen işçi haklarından başında gelmektedir. Bu süreçte yedi grev, erteleme adı altında yasaklanmış, 150 binin üzerinde işçinin ekmeği işverenlerin insafına bırakılmıştır. Yasaklanan grevler arasında Birleşik Metal-İş sendikamızın da üç grevi vardır. Grev ertelemelerinin OHAL uygulamasının bir parçası olduğu bizzat Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından defalarca vurgulanmıştır. Şurası açıktır ki grev hakkının fiilen ortadan kaldırılması sadece 150 bin işçiyi ve ailelerini değil, tüm işçilerin ekmeğini tehdit etmektedir.

OHAL bahane edilerek birçok sendikal faaliyet ve işçi eylemi yasaklanmış veya engellenmiştir. Konfederasyonumuz DİSK'in, bölge temsilciliklerimizin, bunun yanı sıra Gıda-İş, Birleşik Metal-İş, Güvenlik-Sen, Limter-İş, Nakliyat-İş ve Sosyal İş sendikalarımızın da aralarında olduğu sendikaların, çalışma yaşamına ilişkin konulardaki bazı basın açıklamaları ve bilgilendirme amaçlı kimi salon toplantıları engellenmiştir. Bu engellemelerin ayrıntılı bir listesi raporumuzda mevcuttur.

Sonuç olarak raporumuzda da ayrıntılı olarak görüldüğü gibi OHAL, işçilerin haklarının hukuk dışı biçimde gasp edilmesinin bahanesi haline getirilmiş, "OHAL'in millete karşı ilan edilmediği" iddiası bizzat hükümet tarafından çürütülmüştür.

20 Temmuz 2016'da ilan edilen ve 7 kez uzatılan OHAL, bugün itibarı ile bir kez daha uzatılmamıştır. Ancak gerek OHAL'in kalıcılaşmasını sağlayacak yasa değişiklikleriyle gerekse 24 Haziran 2018 seçimleri sonrası uygulanmaya başlayan başkanlık rejimi nedeniyle hukuka ve demokrasiye dönük ağır hak ihlallerinin devam edeceği görülmektedir.

Valilere kente giriş-çıkış yasağı yetkisinden gözaltı sürelerinin uzatılmasına, kamudan ihraçlardan pasaport iptaline kadar OHAL'siz OHAL anlamına gelen demokratik hak ve özgürlükleri sınırlayan geniş yetkiler siyasi iktidara verilmektedir.

Bilindiği gibi Türkiye'de birkaç yıldır zaten fiilen var olan, OHAL'de temel özelliklerine tanık olduğumuz başkanlık rejimi, 24 Haziran 2018'den itibaren yasal olarak da uygulanmaya başlamıştır.

TBMM'nin yetkileri sembolik hale gelmiş, Bakanlar Kurulu ve Başbakanlık ortadan kaldırılmış ve Cumhurbaşkanı tek başına tüm yürütme yetkisine sahip hale gelmiştir. Bakanlar ve bakanlıklar cumhurbaşkanına bağlı idari birimlere dönüşmüş, bakanlar siyasi yetkileri olmayan bürokratlar haline gelmiştir. Yargı organlarının da büyük ölçüde cumhurbaşkanı tarafından atanan üyelerden oluşması nedeniyle zaten sınırlı olan yargı bağımsızlığı da tamamen ortadan kalkmıştır.

Türkiye'nin 1876'dan bu yana uygulamaya çalıştığı parlamenter rejim ve sınırlı ölçüde de olsa uygulanan güçler ayrılığı ilkesi ortadan kalkmıştır.

OHAL bahane edilerek birçok sendikal faaliyet ve işçi eylemi yasaklanmış veya engellenmiştir. Konfederasyonumuz DİSK'in, bölge temsilciliklerimizin, bunun yanı sıra Gıda-İş, Birleşik Metal-İş, Güvenlik-Sen, Limter-İş, Nakliyat-İş ve Sosyal İş sendikalarımızın da aralarında olduğu sendikaların, çalışma yaşamına ilişkin konulardaki bazı basın açıklamaları ve bilgilendirme amaçlı kimi salon toplantıları engellenmiştir.

Bu rejim, Türkiye nüfusunun dörtte üçüne ulaşan ve ücretiyle yaşamaya çalışan büyük bir kesime, yani 'Cumhur'un çok büyük bir çoğunluğuna zararlıdır! Böylesi bir rejimde işçilerin haklarını, çalışma ve yaşam koşullarını savunmak ve geliştirmek daha da zorlu bir mücadeleyi gerekli kılmaktadır. DİSK olarak, birlik–mücadele ve dayanışma bilinciyle böylesi bir mücadeleyi örgütlemeyi tarihsel bir görev olarak görüyoruz.

Yeni rejimin çalışma hayatına etkileri şu şekilde özetlenebilir:

• Yeni rejimde cumhurbaşkanı çalışma hayatı dahil pek çok konuda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, CB Yönetmeliği ve CB Kararı ile tek başına düzenleme yapabilecek.

• TBMM'nin bazı yetkilerini CBK ile kullanabilecek olan Cumhurbaşkanı çalışma hayatını ilgilendiren konularda da düzenleme yapabilecek ve karar alabilecek.

• Cumhurbaşkanı temel hak ve özgürlükler, kişisel ve siyasal haklar dışında kalan çok sayıda konuda geniş yetkilere sahip. Ayrıca tek başına OHAL ilan edebilecek.

• Cumhurbaşkanı asgari ücret tespit komisyonunun yapısını istediği gibi değiştirebilecek,

• İşsizlik sigortası kaynaklarının kullanımında geniş yetkilere sahip olacak,

• Bugün işçilerin sırtına yüklenen vergi ve harçların kanunlarda öngörülen alt ve üst sınırlar arasında artırılması konusunda yetkili olacak.

• Cumhurbaşkanı grev yasaklarına karar verebilecek ve grevleri tek başına erteleyebilecek.

• Doğrudan cumhurbaşkanına bağlı ve onun talimatıyla çalışacak olan Devlet Denetleme Kurulu'na sendikaları, meslek odaları ve dernekleri inceleme, soruşturma ve yöneticilerini görevden uzaklaştırma yetkisi verilmiştir.

• Bütçesi işçilerden ve onlar adına kesilen primlerden oluşan Sosyal Güvenlik Kurumu'nu Sayıştay denetiminden çıkarmayı hedefleyen düzenleme yapılmıştır.

Bu rejim, Türkiye nüfusunun dörtte üçüne ulaşan ve ücretiyle yaşamaya çalışan büyük bir kesime, yani 'Cumhur'un çok büyük bir çoğunluğuna zararlıdır!

Böylesi bir rejimde işçilerin haklarını, çalışma ve yaşam koşullarını savunmak ve geliştirmek daha da zorlu bir mücadeleyi gerekli kılmaktadır.

Kurulduğu günden bugüne kadar, devletten, sermayeden ve siyasi partilerden bağımsız olarak işçilerin haklarını savunmayı ilke edinen DİSK, emek ve demokrasi mücadelesinden asla geri durmayacaktır.

RAPORUN TAMAMINA PDF FORMATINDA ULAŞMAK İÇİN KODU OKUTUNUZ

ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU CUMHURBAŞKANINA BAĞLANDI

Başkanlık'ın işçilere dönük ilk icraatı, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nu doğrudan Cumhurbaşkanı'nın emrine vermek oldu.

Başkanlık rejimine geçilir geçilmez çalışma hayatı ile ilgili yapılan ilk işlerden biri Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun cumhurbaşkanına bağlanması oldu. Asgari Ücret Tespit Komisyonu 10 Temmuz 2018'de yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (CBK) ile cumhurbaşkanına bağlandı. Böylece başkanlık rejiminin çalışma hayatında yol açabileceği keyfilikler tek tek ortaya çıkmaya başladı.

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 522 maddesinin (f) bendi ile Asgari Ücret Tespit Komisyonu Cumhurbaşkanlığı teşkilat yapısı içindeki idari kurul, konsey ve komisyonlar arasına alındı. Asgari Ücret Tespit Komisyonu İş Kanunu'ndan çıkartılarak ilgisiz bir biçimde Cumhurbaşkanlığı teşkilat yapısı içine alındı. Böylece Asgari Ücret Tespit Komisyonu, iş kanunu sistematiği ve çalışma bakanlığı kapsamı dışına çıkarıldı; doğrudan cumhurbaşkanına bağlı bir kurul haline geldi.

Bilindiği gibi Asgari Ücret Tespit Komisyonu İş Kanunu'nda açıkça düzenlenmişti ve bu konuda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımlanması mümkün değildi. Bu nedenle Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun Cumhurbaşkanlığına bağlanması hile yoluyla yapıldı. Önce 700 sayılı KHK ile Asgari Ücret Tespit Komisyonuna ilişkin İş Kanunu'nun 39. maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırıldı ve ardından konu 1 Sayılı CBK ile düzenlendi.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun İş Kanunu kapsamından çıkartılarak Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmesi Anayasaya aykırıdır. Çünkü Anayasanın Cumhurbaşkanının yetkilerini düzenleyen 104. maddesine göre Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılamaz.

Asgari Ücret Tespit Komisyonunun yapısında şimdilik bir değişiklik olmadı. Sadece komisyona katılacak devlet temsilcilerinin unvanları değişti. Ancak bu değişiklik kaygı vericidir. Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun doğrudan cumhurbaşkanına bağlanması soru işaretleri yaratmaktadır.

- Asgari Ücret Tespit Komisyonu neden apar topar ve sosyal taraflara danışılmadan cumhurbaşkanına bağlanmıştır?

- İş Kanunu içinde yer alması gereken bir kurul neden İş Kanunu sistematiği dışına çıkarılmıştır?

- Bu değişiklik hangi ihtiyaca dayanarak, neden ve hangi gerekçeyle yapılmıştır?

- Anayasanın cumhurbaşkanına tanımadığı bir yetki neden hile yoluyla yapılmıştır?

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun cumhurbaşkanlığı teşkilatı içine alınması CBK ile komisyonun yapısının değiştirilmesine olanak tanımaktadır. TBMM'nin kanunla yapabileceği bir değişiklik cumhurbaşkanının iki dudağı arasına terk edilmiştir. Cumhurbaşkanı Asgari Ücret Tespit Komisyonun üye bileşimini istediği gibi değiştirebilecek ve müdahale edebilecektir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonunun muvazaalı bir işlemle cumhurbaşkanına bağlanması başkanlık rejiminde çalışma hayatıyla ilgili çok daha keyfi işlemler yapılabileceğinin ilk örneklerinden biri olmuştur.

SENDİKALAR CUMHURBAŞKANLIĞI VESAYETİ ALTINA ALINIYOR

DEVLET DENETLEME KURULU'NA 12 EYLÜL YETKİLERİ

15 Temmuz 2018 günü yayımlanan 5 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle (CBK) Devlet Denetleme Kurulu'na (DDK) demokratik hukuk devletiyle bağdaşmayacak keyfi yetkiler tanındı. DDK'ya tanınan yetkiler başkanlık rejiminin keyfiliklerinin yeni bir örneği oldu.

5 Numaralı CBK'ya göre doğrudan cumhurbaşkanına bağlı ve onun talimatıyla çalışacak olan DDK, tüm kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı ve ilgili kuruluşları, meslek örgütlerini ve işçi ve işveren örgütlerini, dernekleri ve vakıfları denetleyebilecek.

Kararnameye göre DDK sendika, meslek örgütü, vakıf ve derneklerde her türlü idari soruşturma, inceleme, araştırma ve denetleme yapabilecek. Kurul ayrıca cumhurbaşkanı tarafından verilecek "diğer işleri" yapmakla yükümlü olacak.

Kurul denetleyeceği kuruluşlardan her türlü bilgi ve belgeyi (gizli veya açık) hiçbir sınırlamaya tabi olmaksızın isteyebilecek. Denetlenen kuruluş bu bilgi ve belgeleri istenen yere getirmekle yükümlü olacak.

Kararnamenin 6. maddesi denetleme sırasında denetlemeyi yürüten DDK grup başkanına her kademe ve rütbedeki görevli için görevden uzaklaştırma tedbiri uygulayabilecek ve görevden uzaklaştırma tedbirinin uygulanmasını yetkili makamlardan isteyebilecek.

Böylece DDK süper yetkilerle donatılmış olağanüstü bir idari denetim organı haline getirilmiştir. Sendikalar, meslek örgütleri, dernekler ve vakıflar adeta cumhurbaşkanlığı bürolarına dönüşebilecek, sendikaların her türlü belge ve bilgileri hiçbir sınırlama olmaksızın idari bir birim olan ve yargısal niteliği olmayan DDK tarafından denetlenecek ve sendikalar ile meslek örgütlerinin seçilmiş yöneticileri görevlerinden uzaklaştırılabilecektir.

DDK'ya sendikaları denetleme ve yöneticilerini görevden uzaklaştırma yetkisi verilmesi Anayasaya, ILO sözleşmelerine ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na aykırıdır. Anayasa'nın 104. maddesine göre kanunların açıkça düzenlediği konularda CBK çıkarılamaz. Ayrıca Anayasanın kanunla düzenlenmesini öngördüğü konularda da CBK çıkarılamaz. 5 Numaralı CBK ile adeta yetki gaspı yapılmış ve TBMM'nin yetkisi cumhurbaşkanı tarafından keyfi olarak kullanılmıştır.

Anayasanın 51. maddesine göre sendika kurma hakkı ancak kanunla düzenlenebilir. Nitekim bu çerçevede sendikaların kuruluş, işleyiş ve denetimiyle ilgili olarak 6356 sayılı yasa çıkarılmıştır. 6356 sayılı yasada sendikaların hangi usul ve esaslarla denetleneceği açıkça belirtilmiştir. Sendikaların nasıl denetleneceği yasanın 29. Maddesinde açık biçimde düzenlenmiştir. Sendikaların denetimi sendikaların denetim kurulları ve yeminli mali müşavirler tarafından yapılır. Devlet Denetleme Kurulu'na yasayla verilmiş sendikal denetleme yetkisi yoktur. Yasayla açıkça düzenlemiş bir konuda yasada olmayan bir yetkiyi DDK'ya vermek yetki gaspıdır ve anayasa ihlalidir. Sendikalar 5 numaralı CBK ile düzenlenen Devlet Denetleme Kurulu'nun yetki alanından derhal çıkarılmalıdır.

DDK'ya sendikalarla ilgili verilen yetkiler Türkiye tarafından onaylanan Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunmasına İlişkin 87 Sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmesine açıkça aykırıdır. 87 sayılı sözleşme idari makamların sendikaların işleyiş ve kararlarına müdahale etmesini açıkça sendika özgürlüğünün ihlali olarak görmektedir.

Devlet Denetleme Kuruluna verilen yetkiler 12 Eylül Anayasasının 52. maddesi ile 2821 sayılı Sendikalar Yasasının ilk dönemlerinde sendikalara yönelik ağır denetim uygulamalarını andırıyor. 1980 ve 1990'lı yıllarda sendikalar üzerindeki idari denetim tam bir keyfiliğe dönüşmüş ve siyasi baskı aracı haline gelmişti.

Anayasanın sendikaların keyfi olarak denetimine olanak tanıyan 52. Maddesi ile sendikaların idari denetimine ilişkin kısıtlayıcı hükümler 1990'larda yürürlükten kaldırılmıştı. Yeni kararname ile sendikaların denetimi konusunda 12 Eylül hukukuna geri dönülmektedir.

Hatırlatmak isteriz ki, sendikalar bir devlet veya cumhurbaşkanlığı bürosu değil, uluslararası sözleşmelerle ve anayasa ile bağımsızlıkları ve özerklikleri güvence altına alınmış demokratik işçi örgütleridir.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU SAYIŞTAY DENETİMİNDEN KAÇIRILIYOR

Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, çalışma yaşamını etkilemeye devam ediyor. Neredeyse devlet bütçesinin yarısı kadar bütçeye sahip bir kurum olan Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) hileli bir işlemle Sayıştay denetiminden kaçırılmak isteniyor. Sayıştay Kanununa göre SGK Sayıştay tarafından denetlenmek zorundadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu muvazaalı bir işlemle Sayıştay denetimi dışına çıkarılmak isteniyor. 15 Temmuz 2018 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (CBK) ile daha önce ilgili kanunda yer alan ve Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) Sayıştay denetimine tabi olduğuna ilişkin hüküm SGK mevzuatından çıkarıldı.

70 milyon çalışana, emekliye ve hak sahibine hizmet veren ve 2017 sonu itibariyle 288 Milyar TL geliri ve 312 Milyar TL gideri ile neredeyse devlet bütçesinin yüzde 48'i oranında bir bütçeye sahip olan SGK keyfi bir düzenlemeyle Sayıştay denetimi dışına çıkarılmak isteniyor. Neredeyse hükümet bütçesinin yarısı kadar bütçeye sahip olan ve bütçesi işçilerden ve onlar adına kesilen primlerden oluşan Sosyal Güvenlik Kurumunun Sayıştay denetimi dışında bırakılmak istenmesi akılla, mantıkla, hukukla bağdaştırılamaz. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Sosyal Güvenlik Kurumu adeta kamusal denetimden muaf tutulmak, Sosyal Güvenlik Kurumu sadece cumhurbaşkanının inisiyatifine bırakılmak istenmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumunun Sayıştay denetimi dışında bırakılması muvazaalı bir işlemle yapılmıştır ve geçersizdir. Bilindiği gibi 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu, kurumun kuruluş ve işleyiş ilkelerini düzenlemekteydi. Anayasanın 104. maddesine göre kanunla düzenlenmiş bir konuda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımlanması mümkün değil. Ancak SGK'nın Sayıştay denetimi dışına çıkarılması için muvazaalı bir yol izlenmiştir. Önce 703 Sayılı KHK ile zorunlu olmadığı halde 5502 Sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun çok sayıda maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Daha sonra 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Sosyal Sigortalar Kurumunun kuruluş ve işleyişine ilişkin düzenlemeler yeniden belirlenmiştir.

4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Sosyal Güvenlik Kurumunun kurumsal yapısında esaslı bir değişiklik yapılmazken 5502 sayılı Kanunun 1. Maddesinde yer alan "Kurum, Sayıştay denetimine tabidir" hükmü Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde yer almamıştır. Böylece hileli bir işlemle Sosyal Güvenlik Kurumu Sayıştay denetimi dışına çıkarılmak istenmiştir. Bilindiği gibi Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Kurulu gerçek bir genel kurul olmayıp mali denetim ve ibra yetkisi yoktur. Sayıştay tarafından yürütülen mali denetim de ortadan kaldırıldığında Sosyal Güvenlik Kurumunun denetimi neredeyse olanaksız hale gelecektir. 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde Sosyal Güvenlik Kurumunun denetimine ilişkin düzenleme bulunmamaktadır. Yönetim Kurulu büyük ölçüde Cumhurbaşkanı tarafından seçildiği için Sosyal Güvenlik Kurumunu denetleyecek hiçbir mekanizma söz konusu değildir. Böylece Sosyal Güvenlik Kurumu neredeyse bütün kamu kurum ve kuruluşlarının tabi olduğu kamusal denetimin dışına çıkarılmak isteniyor.

Ancak 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu'nun 4. Maddesine göre sosyal güvenlik kurumlarını denetlemek Sayıştay'ın görevleri arasında sayılmıştır. Anayasanın 104. maddesine göre Kanunlar Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nden üstündür. Bu durumda Sosyal Güvenlik Kurumunun CBK ile Sayıştay denetimi dışına çıkarılması mümkün değildir. CB Kararnamesi ile Sosyal Güvenlik Kurumunun Sayıştay denetimine tabi oluğu yönündeki hükmün kaldırılması yok hükmündedir. Sayıştay Kanunu gereği Sayıştay SGK'yı denetlemekle yükümlüdür. Ancak bu açık hükme rağmen 4 numaralı CBK ile SGK'nın Sayıştay denetiminden kaçırılmak istenmesi manidardır.

5502 sayılı Kanunda var olan bu hükmün SGK mevzuatından çıkarılmasından murat edilen nedir? Eğer maksat SGK'yı Sayıştay denetimi dışına çıkarmaksa 6085 sayılı yasada yer alan sosyal güvenlik kurumlarının SGK denetimine tabi olduğu yönündeki hüküm unutulmuştur. Bu durumda kanun CBK'ya üstün olduğu için SGK Sayıştay tarafından denetlenecektir. Eğer maksat SGK'nın Sayıştay denetimi dışına çıkarılması değilse, neden CB Kararnamesinde Sayıştay denetimine ilişkin hüküm çıkarılmıştır. Anlaşılan o ki maksat SGK'yı Sayıştay denetiminden çıkarmaktı. Ancak bu şimdilik başarılamamıştır.

DİSK olarak soruyoruz: 4 numaralı Kararname ile neden Sayıştay denetimi ortadan kaldırılmak istendi? Sayıştay denetiminden neden rahatsız olunmuştur? Devlet bütçesinin yarısına ulaşan SGK bütçesini denetimden kaçırmak nasıl izah edilebilir?

SGK'yı Sayıştay denetimi dışına çıkarmayı amaçlayan muvazaalı işlem, her açıdan Anayasa ve Sayıştay Yasasına aykırıdır. Bu nedenle kabul edilemez. Sayıştay denetimini içerecek şekilde revize edilmesi Anayasa ve yasa gereğidir.

ÇALIŞMA BAKANLIĞI YOK EDİLİYOR, SADAKA BAKANLIĞI KURULUYOR:

ÇALIŞMA BAKANLIĞI KORUNMALI, AYRI BİR KADIN BAKANLIĞI KURULMALIDIR!

24 Haziran seçimleri sonrası uygulanmaya başlanan Başkanlık rejiminde çalışma, emek ve kadın konuları iyice silikleşiyor. Bunun ilk ve simgesel adımı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın adının değiştirilmesi ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile birleştirilmesi oldu.

10 Temmuz 2018'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (CBK) ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının adından "sosyal güvenlik" Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının adından "sosyal politikalar" kavramları atılarak Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı adı altında yeni bir bakanlık kuruldu. 3 Ağustos 2018 günü yayınlanan 15 sayılı CBK ile aradan bir ay geçmeden yeni bakanlığın adı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak değiştirildi.

Bu değişiklik bilimsel olmamakla birlikte sosyal gerçeklere ve Türkiye deneyimine uygun değildir. Yapılan sadece bir isim değişikliği de değildir. 1945 yılında kurulan ve ülkemizin en eski ve köklü bakanlıklarından biri olan Çalışma Bakanlığı fiilen yok edilmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı çalışma ilişkilerinde ve bu ilişkilerden kaynaklanan konularda uzmanlaşan bir bakanlıktır. Çalışma ilişkileri işçisiyle, memuruyla emeklisi ile ülkemiz nüfusunun ezici çoğunluğunun çalışma hayatından kaynaklı sorunlarına yoğunlaşan bir bakanlıktır ve görev kapsamı oldukça geniştir.

Çalışma Bakanlığı diğer bakanlıklardan farklı olarak işçi, işveren ve devletin üçlü ilişkisine ve varlığına dayalı bir bakanlıktır. Çalışma bakanlığının aile ve sosyal hizmetler bakanlığı içinde eritilmesi bakanlığın zaten sınırlı olan sosyal diyalog alanındaki işlevini de iyice zayıflatacaktır. Çalışma hayatının taraflarını bir araya getiren bakanlığın aile ve sosyal hizmetler adı altında eritilmesi kabul edilemez.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın adından "sosyal güvenlik" çıkarıldı, bunun yerine "sosyal hizmet" getirildi. Son CBK ile ilk sırada yer alan "çalışma" yerine "aile" getirildi. Oysa sosyal hizmet sosyal güvenliğin bir alt koludur. Asıl olan sosyal güvenliktir. Bakanlığın adından sosyal güvenliğin çıkartılması sosyal güvenlik yerine sosyal yardım ve sadakanın hedeflendiğini göstermektedir. Öte yandan bu değişiklik çalışma hayatının sorunlarının daha da silikleşmesine yol açacaktır.

Bilindiği gibi uzun yıllar boyunca var olan Kadından ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı uygulamasına 2013 yılında son verildi ve bakanlığın adından kadın çıkartılarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kuruldu. Böylece kadın bakanlığı ortadan kaldırılmış oldu. Şimdi ise bu bakanlığın adındaki "sosyal politikalar" yerini "sosyal hizmetler" alıyor. Bu değişiklik hak temelli sosyal politika yerine sosyal hizmet ve sosyal yardımı koyan sadaka devleti anlayışını yansıtmaktadır. Sosyal bir hukuk devletinde sosyal hizmetler sosyal politikanın bir alt dalıdır. Öte yandan aradan bir ay geçmeden bakanlığın adının bir kez daha değiştirilmesi yapılan işlerin enine boyuna düşünülmediğinin ve gelişigüzel davranıldığının göstergesidir.

Yeni bakanlık oluşturulurken tarafların görüşlerinin alınmamış olması kabul edilemez. 73 yıllık çalışma bakanlığı bir çırpıda aile ve sadaka bakanlığına dönüştürülmüştür.

Konfederasyonumuz DİSK, adında ve yapılanmasında kadının öncelikli olduğu, kadın, aile ve çocuk alanında ayrı bir bakanlık ihdas edilmesi görüşündedir.

Çalışma hayatı açısından son derece yaşamsal olan 73 yıllık Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın adı ve yapısı ise mutlaka korunmalıdır.

BAŞKANLIĞIN 100 GÜNLÜK PROGRAMINDA EMEK YOK, KRİZE ÇÖZÜM YOK

DİSK Yönetim Kurulu adına Genel Başkan Arzu Çerkezoğlu'nun "Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Porgramı"na dair değerlendirmeleri.

Yeni rejimin programında emek yok, krize çözüm yok! İşçilerin yıllardır çözüm beklediği sorunlara dair tek kelime edilmeyen 100 Günlük İcraat Programı, ekonomik krize dair de hiçbir ciddi önlem barındırmıyor.

Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Erdoğan 100 günlük icraat programını 3 Ağustos 2018 tarihinde açıkladı. Yeni başkanlık rejiminde artık bir hükümet ve hükümet programı olmadığı için bu eylem programı hükümet programı anlamına geliyor.

Türkiye'nin ciddi bir ekonomik kriz ile yüz yüze olduğu bugünlerde Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programı'nda krize karşı hiçbir ciddi önlem yer almıyor.

Programda tırmanan enflasyon ve döviz kuru karşısında ne yapılacağına dair tek satır, dahası tek kelime yok.

Kanal İstanbul ve Millet Bahçeleri gibi fantastik rant projelerinin yer aldığı programda, milyonların iş ve aş derdiyle ilgili ciddi hiçbir öneri yok.

Çeşitli bakanlıkların 100 günlük icraat hedefleri programda yer alıyor. Programda yeni oluşturulan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 100 günlük programı da var.

Ancak 100 günlük programda çalışma hayatının temel sorunlarına dair çözümler yok. Programda var olan çalışma hayatı ile ilgili hedefler ise oldukça eksik ve yetersiz.

Programın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bölümündeki 33 hedefin büyük bölümü bazı sosyal hizmetlerin iyileştirilmesi, işverenlere dönük teşviklerden ve teknik düzenlemelerden oluşuyor.

Programda işsizlikle mücadele kısmi tedbirlere ve güvencesiz istihdam biçimlerinin artırılması ile sınırlı bir perspektifle ele alınmış durumda. İstihdam yaratılmasına dönük tedbirler işbaşı eğitimi ve sosyal çalışma programları ile sınırlı. Kalıcı istihdam artışı sağlayacak tedbirler programda yok.

EMEKLİLERE DAİR SKANDAL HEDEF, SKANDAL İTİRAF!

Programın ilk hedefini 100 gün içinde emekli aylıklarının 1.000 TL'ye tamamlanması oluşturuyor. Bu hedef tam bir skandal niteliğinde. Dahası emeklilerle dalga geçilmesi anlamına geliyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan 4 Haziran 2018 tarihinde yaptığı bir açıklamada "bugün ülkemizde az sayıdaki istisna haricinde asgari ücretin altında emekli maaşı alan kimse bulunmuyor" demişti.

Erdoğan'ın bu açıklaması ile 100 günlük programda yer alan "en az 1.000 TL emekli aylığı" hedefi tam bir tezat oluşturuyor. Eğer asgari ücretin altında az sayıda emekli aylığı alan varsa emekli aylıkları en az asgari ücret düzeyine yükseltilmelidir.

100 günlük programda yer alan "en az 1.000 TL emekli aylığı" hedefi konfederasyonumuz DİSK'in daha önce yaptığı ve 1.000 TL'nin çok çok altında emekli aylıkları olduğu yönündeki araştırmayı teyit etmektedir.

Bu hedef adeta bir itiraf niteliğindedir. Emekli aylıkları konusunda kamuoyu aldatılmıştır. Gerçekler saklanmıştır. 100 günlük program ile birlikte emekli aylıkları konusundaki gerçek durum itiraf edilmiştir.

Emeklilikte yaşa takılanlar ve emekli aylıkları arasındaki dengesizliğin giderilmesi hedefi de 100 günlük programda yer almıyor.

SEÇİM VAADİ "3600 EK GÖSTERGE" PROGRAMDA YOK!

Cumhurbaşkanlığı seçim kampanyasında sırasında önce Muharrem İnce tarafından gündeme getirilen daha sonra da Erdoğan tarafından vaat edilen ve AKP'nin seçim beyannamesinde de yer alan bazı memur kategorileri için 3600 ek gösterge de eylem programında yer almadı. Böylece yüzbinlerce kamu çalışanını ilgilendiren ve seçim sürecinde verilen söz unutulmuş oldu.

PROGRAMDA İŞSİZLİĞE ÇÖZÜM YOK

Program 100 gün içinde işverenlere 5,25 milyar teşvik sağlanmasını öngörüyor. Ayrıca program başka istihdam teşviklerini de öngörmektedir. Bu teşviklerin büyük ölçüde İşsizlik Sigortası Fonundan sağlanacağı sır değil.

Programda çalışma hayatının temel sorunlarına ilişkin köklü çözümler yer almıyor. İşsizlikle mücadele kısmi tedbirlere ve güvencesiz istihdam biçimlerinin artırılması ile sınırlı bir perspektifle ele alınmış durumda.

İstihdam yaratılmasına dönük tedbirler işbaşı eğitimi ve sosyal çalışma programları ile sınırlı. Kalıcı istihdam artışı sağlayacak tedbirler programda yok.

PROGRAMDA KADINLAR YOK!

Kadın istihdamının nitelikli artışı için insana yakışır işlerdeki temsilinin güçlendirilmesi ve kadın istihdamında cinsiyetçi uygulamalara son verilmesi gibi önlemler yine programda yer bulmadı.

Kadınların asıl sorumluluğunu evdeki işler olarak tanımlayan, kadın istihdamını "annelik" üzerinden ele alan, kadınları çalışma hayatında "misafir" olarak gören ve bu nedenle güvencesiz-eğreti istihdam biçimlerinin önünü açan yaklaşım 100 günlük programda kendini gösteriyor.

TAŞERONDA ADALETSİZLİKLERİ GİDERMEK GÜNDEMDE YOK

Taşeron işçilerinin "kadro"ya alınma sürecinde ve sonrasında açığa çıkan adaletsizliklerin ve eşitsizliklerin giderilmesi yönünde bir hedef 100 günlük programda yer almıyor.

İLK 100 GÜNDE İŞÇİNİN YAŞAM HAKKI YOK

Çalışma hayatının en temel sorunlarından biri olan iş cinayetleri ve işçi sağlığı ve güvenliği programda tek satırla da olsa yer almıyor.

Ekonomik kriz tehlikesini görmezden gelen, milyonların taleplerine kayıtsız, işçilerin sorunlarını yok sayan, seçim meydanlarında verilen sözlerin yer almadığı, eski söylenenlerin yalanlandığı bu programın ülkenin ve emeğiyle geçinen büyük çoğunluğun temel sorunlarına çözüm olamayacağı açıktır.

TAŞERONA KADRO KONUSUNDA GERÇEKLERİ AÇIKLIYORUZ ve UYARIYORUZ

TAŞERON İŞÇİLERE AYRIMSIZ ve EŞİT KADRO İSTİYORUZ!

KHK ile yapılan taşerona kadro düzenlemesinin ardından bir açıklama yapan DİSK Yönetim Kurulu, bu KHK'nın sorunları çözmeyeceğini, aksine yeni sorunlar, eşitsizlikler ve adaletsizlikler yaratacağını belirtti.

Taşeron işçilerin sahipsiz olmadıklarını ve kalmayacaklarını buradan ilan ediyoruz: Taşeron işçilerin tamamı analarının ak sütü kadar hakları olan kadroyu alana kadar mücadeleye devam edeceğiz.

DİSK olarak, öncelikle buradan işçi kardeşlerimize; taşeron şirketlerde ömrünü tüketen, emeği yok sayılan, haklı talepleri görmezden gelinen taşeron işçi kardeşlerimize seslenmek istiyoruz:

İnsanın ihale ile çalıştırılmasının, milyonlarca işçinin emeğinin ve alın terinin taşeron şirketler tarafından çalınmasının en temel insan hakkı ihlali olduğunu hep birlikte görünür hale getirdik. Taşeron işçilerin kadro talebini tüm siyasi partilerin ve toplumun bütünün gündemine taşımayı hep birlikte başardık.

Bugün de aynı kararlılık ve haklılıkla, yüksek sesle belirtmek istiyoruz: Taşeron işçilerin kadro hakkını AKP iktidarının keyfiyetine ve hukuksuzluğuna teslim etmeyeceğiz. Başta belediyelerde çalışan taşeron işçiler olmak üzere yüzbinlerce işçinin kadro haklarının gasp edilmesine, bu konuda da partizanlık yapılarak ayrımcılık ve hak kaybı yaşanmasına izin vermeyeceğiz.

Taşeron işçilerin sahipsiz olmadıklarını ve kalmayacaklarını buradan ilan ediyoruz: Taşeron işçilerin tamamı analarının ak sütü kadar hakları olan kadroyu alana kadar mücadeleye devam edeceğiz. Kadro hakkı, kazanılmış bütün haklarla birlikte ve diğer işçilerle eşit biçimde sağlanıncaya kadar fiili ve hukuki olarak mücadelemizi sürdüreceğiz.

Yıllardır kadro bekleyen 850 binden fazla taşeron işçiyi ve aileleriyle birlikte 4 milyon kişiyi ilgilendiren taşeron işçilere kadro konusu, 24 Aralık 2017 tarihinde Resmî Gazete yayımlanan 696 sayılı torba Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile düzenlendi. Anayasa'ya, hu-

Taşeron işçiye kadro konusu KHK'nın değil TBMM'nin yetkisinde olan bir konudur. Hükümetin tam bir hukuksuzluk örneği sergileyerek OHAL ile ilgisi olmayan konuları KHK aracılığıyla düzenlenmesi Anayasanın açıkça ayaklar altına alınması anlamına gelmektedir.

kukun temel ilkelerine ve sosyal diyalog anlayışına aykırı olarak hazırlanan 696 sayılı KHK, taşeron işçilerin kadro sorununu çözmeyecektir. Bu kararname yeni sorunlar, eşitsizlikler, adaletsizlikler ve haksızlıklar yaratacak niteliktedir. 696 sayılı KHK ile taşeron işçilere kadro konusunda yapılan düzenlemenin yaratacağı sorunları ve haksızlıkları kamuoyunun dikkatine sunuyoruz.

TAŞERON İŞÇİYE KADRONUN KHK İLE DÜZENLENMESİ ANAYASAYA'YA AYKIRIDIR!

Taşeron işçilere kadro konusunun KHK ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırıdır ve hukuksuzdur. Hükümet OHAL döneminde ilgili ilgisiz her konuyu KHK ile düzenleyerek Meclis'in yetkilerini gasp ediyor ve millî iradeyi ayaklar altına alıyor. Anayasa'nın 121. maddesi "olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda, kanun hükmünde kararnameler çıkarabilir" hükmünü içeriyor. Hükümet her istediği konuda KHK çıkaramaz. KHK sadece olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda olabilir.

Taşeron işçiye kadro konusunun OHAL ile ilgisi yoktur. Taşeron işçiye kadro konusu KHK'nın değil TBMM'nin yetkisinde olan bir konudur. Hükümetin tam bir hukuksuzluk örneği sergileyerek OHAL ile ilgisi olmayan konuları KHK aracılığıyla düzenlenmesi Anayasanın açıkça ayaklar altına alınması anlamına gelmektedir. Hükümete bu cüreti OHAL KHK'larını denetlemekten kaçınan ve görevini yapmayan Anayasa Mahkemesi vermektedir.

İŞÇİNİN VE MİLLETİN VEKİLLERİ DEVRE DIŞI BIRAKILDI!

Bizlerin, tüm sendikaların ve TBMM'deki muhalefet partilerinin tüm çağrılarına rağmen taşeron işçiye kadro konusu tartışılmadan ve kapalı kapılar ardında oldu bittiye getirildi. Konunun birinci derece muhatabı bizleriz. Konunun en önemli muhatabı olan sendikalar devre dışı bırakıldı. Aylarca bilgi talep etmemize rağmen bize bilgi verilmedi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı görevi yapmadı, görevini ihmal etti. Kadro konusu her şeyden önce Üçlü Danışma Kurulu'nda görüşülmeliydi. Bütün çağrılarımıza rağmen Çalışma Bakanı Üçlü Danışma Kurulu'nu toplamadı. Bu konu ayrıca Anayasa'da yer alan bir kurum olan Ekonomik ve Sosyal Konsey'de konuşmalıydı. Başbakan Ekonomik ve Sosyal Konseyi toplamalıydı ve taşerona kadro konusu burada ele alınmalıydı. Bu konuda Başbakan da görevi yapmadı.

Konu sadece işçilerin temsilcilerinden değil milletin temsilcilerinden de kaçırıldı. Milyonlarca insanı ilgilendiren bir konu milletin vekillerinden ve milli iradeden kaçırılarak bir gece yarısı operasyonu ile KHK kapsamına alındı. Oysa Mecliste muhalefette yer alan bütün partiler, konunun Mecliste ele alınmasından yanaydı. Konu Meclis gündemine gelseydi kısa sürede sonuçlanacaktı.

Konu Meclis'te tartışılsaydı ve sendikalarla müzakere edilseydi kamuoyu bilgilenecek, yanlışlar ve eksikler giderilecekti. Konu tartışılsaydı yanlışlar düzletilecek, haksızlıklar önlenebilecekti. Konunun sendikalarla ve Meclis'te görüşülmesi için zaman vardı. Çünkü KHK'ya baktığımızda kadro işleminin 90 gün sonra gerçekleşeceği görülmektedir.

AKP tek adam yönetiminin yeni bir örneğini vermiş ve konuyu işçilerin temsilcileri ve milletin vekilleriyle müzakere etmeden bildiğini okumuştur. AKP böyle yaparak taşerona kadro konusundaki gerçekleri kamuoyundan saklamak istemiştir. Ancak mızrak çuvala sığmaz. Kısa sürede bu düzenlemenin hataları, eksikleri ve yaratacağı haksızlıklar ortaya çıkacaktır.

TAŞERON İŞÇİYE KADRO KONUSUNDA BİZ HAKLI ÇIKTIK!

696 sayılı KHK ile getirilen taşerona kadro düzenlemesi büyük eksiklikler ve yanlışlar içermesine rağmen, hükümetin taşeron uygulamasından vazgeçme kararı alması sendikaların yıllardır haykırdığı taleplerin haklılığının tescilidir.

Ortada bir lütuf yoktur. Hükümet hatalı, hukuksuz, bilim ve akıl dışı uygulamaya son vermek zorunda kalmıştır. Hükümet kendi-

sinin besleyip büyüttüğü taşeron canavarını sınırlamaya karar vermiştir. Hükümet taşeron uygulamasını besleyip büyütürken kimseyi dinlemedi, başına buyruk davrandı. Yargıyı dinlemedi, sendikaları dinlemedi, bilim insanlarını dinlemedi ve duvara toslayarak geri adım attı. Hükümet yıllardır ısrar ettiği taşeron uygulamasıyla ülkeye, kamu kaynaklarına, işçiye ve onların ailelerine büyük zarar verdi.

Zamanında hükümeti uyarmanın gönül rahatlığıyla, yıllardır bu uygulamadan vazgeçirmek için yaptığımız girişimlerin verdiği gönül rahatlığıyla "biz haklı çıktık" diyoruz. Hükümeti yıllardır inat ettiği taşeron uygulaması nedeniyle işçilerden ve sendikalardan özür dilemeye çağırıyoruz.

TAŞERON KHK'SI SORUNLARI ÇÖZMEYECEK, YENİ SORUNLAR YARATACAK

Sendikalarla ve Meclis'te görüşülmeden KHK ile yapılan düzenleme taşeron sorununu çözmeyecek tersine yıllarca devam edecek adaletsizlikler ve yeni sorunlar yaratacaktır. Taşeron KHK'sı gerek kapsamı ve gerekse kadroya geçiş koşulları nedeniyle adil ve hakkaniyetli değildir, partizanlık ve ayrımcılık yaratacak niteliktedir.

Hükümetin "tüm taşeron işçilere koşulsuz kadro" sözü gerçek çıkmamıştır. 696 sayılı KHK ile taşeron işçilerin büyük çoğunluğu kadrolu kamu işçisi olamayacaktır. Belediye ve il özel idarelerinde çalışan yaklaşık 450 bin taşeron işçiye kamu işçisi kadrosu verilmemiştir. Bu işçiler yerel yönetimlerin şirketlerinde işçi olacaktır. KİT'lerde ve bazı özel bütçeli kuruluşlarda çalışan taşeron işçiler de kapsam dışında tutulmuştur.

Kadro kapsamına alınan işçilere ise güvenlik soruşturması ile yazılı, sözlü (mülakat) sınav şartı getirilmiştir. Dahası kadro için, açılan davalar ile geçmişe yönelik hak ve alacaklardan feragat koşulu ve gelecekte dava açmama şartı aranacaktır. Kadroya geçiş, mevcut hak ve ücretlerle yapılacaktır. Taşeron işçiler kadroya alındığında ikinci sınıf kamu işçisi olacaktır.

TAŞERON İŞÇİLERİN BÜYÜK BÖLÜMÜ KADRO ALAMAYACAK!

KHK ile tüm taşeron işçilere kadro verilmiyor. Sadece 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kurum ve kuruluşlarda taşeron işçi olarak çalışanlar kamuda daimî işçi olarak kadroya alınacak.

KİMLER KADRO KAPSAMINDA?

Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri başlıklı cetvelde TBMM, Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Bakanlıklar, çeşitli Genel Müdürlükler, Komutanlıklar, Devlet Personel Başkanlığı ve Türkiye İstatistik Kurumu gibi bazı idareler yer alıyor. Özel Bütçeli İdareler başlıklı cetvelde YÖK, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri ile Devlet Su İşleri, Karayolları Genel Müdürlüğü, Türk Standartları Enstitüsü ve Devlet Tiyatroları gibi çeşitli özel bütçeli kuruluşlar sıralanıyor. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar başlıklı cetvelde ise RTÜK, SPK gibi kurumlar yer alıyor. Son cetvel ise Sosyal Güvenlik Kurumu ile Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü'nü kapsıyor.

KHK ile bu kurum ve kuruluşların yanında bazı kamu kuruluşları da kapsama alındı. Bu kuruluşlardan bazıları şunlar: Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü, Kalkınma Ajansları, Kanunla Kurulan Fonlar ve Kefalet Sandıkları, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, Spor Genel Müdürlüğü Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, Şeker Kurumu.

Yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlarda taşeron işçisi olarak çalışanlar geçiş için getirilen şartları tamamladıklarında daimî kamu işçisi olarak kadroya alınacaklar.

KADRO KAPSAMI DIŞINDA KALANLAR KİMLER?

Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) ve bağlı ortaklıklarında çalışan taşeron işçiler kadroya alınmayacak. Belediyeler, il özel idareleri ve bağlı kuruluşlarda çalışanlar ise kamu işçisi olarak kadroya alınmayacak. Bu işçiler belediye şirketlerinde işe alınacak.

Sendikalarla ve Meclis'te görüşülmeden KHK ile yapılan düzenleme taşeron sorununu çözmeyecek tersine yıllarca devam edecek adaletsizlikler ve yeni sorunlar yaratacaktır. Taşeron KHK'sı gerek kapsamı ve gerekse kadroya geçiş koşulları nedeniyle adil ve hakkaniyetli değildir, partizanlık ve ayrımcılık yaratacak niteliktedir.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bazı özel bütçeli kuruluşlarda taşeron işçisi olarak çalışanlar işçiler, kadro hakkından mahrum kaldı. KHK ile 36 farklı özel bütçeli kuruluştan sadece 8'i kapsama alınırken, aralarında Anadolu Ajansı, Merkez Bankası, Ziraat Bankası ve TRT'nin de yer aldığı 26 özel bütçeli kuruluş ve KİT'ler kapsama alınmadı. KİT'lerde ve çeşitli özel bütçeli kuruluşlarda çalışan taşeron işçilere kadro verilmedi.

Öte yandan kadroya alınacak taşeron işçileri sadece "personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında çalıştırılanlar" olacak. Anahtar teslimi ihale yoluyla kamudan iş alan şirketlerde çalışanlar kadroya alınmayacak. İhalesinde personel gideri yüzde 70'in altında olan işçiler ile mal, yapım ve danışmanlık ihalelerinde çalıştırılan işçiler de kadroya alınmayacak.

KİT'LERDE ÇALIŞAN TAŞERON İŞÇİLERE KADRO YOK!

696 sayılı KHK ile sadece 5018 sayılı kanun kapsamındaki idareler ile bazı özel bütçeli kuruluşlar kapsama alındı. Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bazı özel bütçeli kuruluşlarda taşeron işçisi olarak çalışanlar işçiler, kadro hakkından mahrum oldu. KHK ile 36 farklı özel bütçeli kuruluştan sadece 8'i kapsama alınırken, aralarında Anadolu Ajansı, Merkez Bankası, Ziraat Bankası ve TRT'nin de yer aldığı 26 özel bütçeli kuruluş ve KİT'ler kapsama alınmadı. KİT'lerde ve çeşitli özel bütçeli kuruluşlarda çalışan taşeron işçilere kadro verilmedi.

PERSONEL İHALESİ KAPSAMI DIŞINDA KALANLARA KADRO YOK!

KHK ile kamuda çalışan başka işçilere de kadro verilmesinin yolu kapatıldı. 696 sayılı KHK ile sadece "personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında" çalıştırılan taşeron işçilerin kadroya alınmasına imkân tanındı. Böylece hizmet alımı ihalelerinde çalışan ancak ihalesi personel çalıştırılmasına dayanmayan işçiler kapsam dışında tutuldu. Bilindiği gibi hizmet alımı ihalelerinde personel gideri yüzde 70'in altında ise, ihale, "personel çalıştırılmasına dayalı ihale" sayılmıyor. Bu yüzden yemekhane ve çağrı merkezi gibi personel giderinin yüzde 70'in altında düşebildiği birçok hizmet alım işinde çalıştırılan taşeron işçiler kadro kapsamı dışında kaldı.

Kadroya alınmayacak bir diğer işçi grubu ise mal, yapım işi ve danışmanlık ihalelerinde çalıştırılan işçiler. Karayolları ile su ve kanalizasyon gibi anahtar teslim işlerde çalıştırılan işçiler kadro alamıyor.

YEREL YÖNETİMLERDE ÇALIŞAN TAŞERON İŞÇİLERİNE KAMU İŞÇİSİ KADROSU YOK

KHK ile yerel yönetimlerde (İl özel idareleri ve belediyelerde) taşeron şirketlerde çalışan işçiler, kamu işçisi kadrosu kapsamına alınmadı. Yerel yönetimler kapsamındaki taşeron işçiler koşulları yerine getirebilirlerse belediye iktisadi teşekkülüne (şirketine) geçirilecek. Daimî kamu işçisi kadrosuna geçirilecek taşeron işçiler için aranan şartlar, yerel yönetimlerde çalıştırılan ve şirket kadrolarına geçirilecek taşeron işçiler için de söz konusu olacak.

Bu işçiler güvenlik soruşturmasının yanı sıra, yazılı ve sözlü sınavdan geçecek, taşeron işçisi olarak çalıştırılmaktan kaynaklı haklarından feragat edecek. Yerel yönetim işçileri diğer taşeron işçiler gibi mevcut hak ve ücretleri ile belediye şirketlerine geçirilecek. Şirketlere alınan taşeron işçiler kadrolu belediye işçilerinin hak ve ücretlerinden yararlanamayacak. Kadrolu işçileri kapsayan toplu iş sözleşmeleri bu işçilere uygulanmayacak.

KADROYA GEÇİŞ KOŞULLARI AYRIMCILIK VE ELEME YARATACAK

Kadro kapsamındaki idarelerde çalışmak, otomatik olarak kadroya alınmak anlamına gelmiyor. Kadroya alınacak olanlar için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. maddesinin (A) bendinin çeşitli hükümleri uygulanacak. Ayrıca aranacak diğer şartlar arasında emekli olmamak, sınav ve feragat şartı var. Kadro için getirilen şartlar ayrımcılık, eşitsizlik ve eleme yaratacak nitelikte.

GÜVENLİK SORUŞTURMASINDAN GEÇEMEYENE KADRO YOK

Devlet Memurları Kanunu'ndaki devlet memurluğuna atanmak için aranan bazı şartlar kadro için de zorunlu hale getirildi. Yaş ve öğrenim şartı aranmayacak. Ancak şu koşullar aranacak: (1) Türk vatandaşı olmak, (2) Kamu haklarından mahrum bulunmamak, (3) Affedilmiş olsa bile bazı suçlardan mahkûm olmamış olmak, (4) Askerlikle ilgisi bulunmamak, (5) Görevi yapmasına engel akıl hastalığı bulunmamak, (6) Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak.

Oysa 657 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (D) bendine göre 657 sayılı Kanun hükümleri kamu işçileri için uygulanamaz. Ancak KHK ile uygulanır hale getiriliyor. Böylece işçi olacak kişilerde, devlet memurları için gerekli şartlar aranıyor. Bu şartların en önemlisi güvenlik soruşturmasıdır. Devlet memurları için geçerli olan bu koşul işçiler için de getiriliyor. Güvenlik soruşturması hukuki denetimi olmayan keyfi bir süreçtir. Ayrımcılığa ve kayırmacılığa yol açacak niteliktedir. İşçilerin adli sicil kaydının temiz olması yeterlidir.

DAVALARINDAN ve HAKLARINDAN FERAGAT ETMEYENE KADRO YOK

Taşeron işçilerin kadroya geçebilmeleri için taşeron olarak çalıştırılmalarına ilişkin açmış oldukları davalardan ve icra takiplerinden feragat etmeleri şart. Böylece işçilerin açtıkları ve kazandıkları muvazaa davaları boşa gidecek ve yargı kararları uygulanamayacak. Kadroya alınmak için sadece geçmişte açılacak davalardan feragat değil, kadroya alınmış olmalarından kaynaklı olarak geçmişe dönük bir hak ve alacak talebinde bulunmayacaklarına ilişkin sulh sözleşmeleri yapmaları istenecek

Böylece, mahkemelerden alınmış muvazaa kararı olan işçiler başta olmak üzere kadroya alınacak tüm işçiler, geçmiş döneme ilişkin bir fark ve alacak talebinde bulunamayacak; kadrolu işçilerin hak ve ücretlerini geçmişe dönük olarak talep edemeyecek.

Bir diğer ifadeyle yıllarca hukuksuz ve hileli biçimde sürdürülen taşeron uygulanmasının yarattığı mağduriyetler neticesinde mahkemelerde kazanılmış tüm haklardan vazgeçilecek. Hukuksuz taşeron uygulaması, yapanların yanına kar kalacak, işçiler ise haksızlığa uğradıkları ile kalacak. Kadroya geçiş için davadan vazgeçme koşulu hukuk devleti ilkesinin ihlalidir.

SIINAVI GEÇEMEYENE KADRO YOK!

Kadroya başvuranların kendi idarelerince belirlenen usul ve esaslara göre yapılacak yazılı ve/veya sözlü (mülakat) ya da uygulamalı sınavı başarması gerekecek. Merkezi bir sınav olmayacak, her kurum ve kuruluş kendi sınavının usul ve esaslarını kendi belirleyecek ve kendi yapacak. İdare isterse hem yazılı hem sözlü sınav yapabileceği gibi sadece uygulamalı sınav da yapabilecek. Sadece sınavda başarılı olan işçiler kadroya alınacak.

Sınav açıkça elemeye ve ayrımcılığa dönüşecek bir şarttır. Sınav şartının istenmeyen işçileri kadroya almamak için bir eleme mekanizması olacağı açıktır.

EMEKLİ OLANLARA KADRO YOK!

KHK'ya göre, emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazananlar kadroya

Taşeron işçilerin kadroya geçebilmeleri için taşeron olarak çalıştırılmalarına ilişkin açmış oldukları davalardan ve icra takiplerinden feragat etmeleri şart. Böylece işçilerin açtıkları ve kazandıkları muvazaa davaları boşa gidecek ve yargı kararları uygulanamayacak. Hukuksuz taşeron uygulaması, yapanların yanına kar kalacak, işçiler ise haksızlığa uğradıkları ile kalacak.

Taşerona kadro düzenlemesi OHAL KHK'sı ile yapıldığı için Anayasa Mahkemesi yolu zor görünüyor. Bilindiği gibi geçmiş içtihatlarında amacına uygun olmayan OHAL KHK'larını denetleyen Anayasa Mahkemesi artık OHAL KHK'larını denetlemiyor. Böylece hükümet ne yaparsa yapsın AYM göz ardı ediyor.

alınmayacak. Bilindiği gibi taşeron şirketlerde çalışan çok sayıda işçi emekli durumunda ve emekli gelirleri yetmediği için çalışmaya devam ediyor. KHK'ya göre emekli olup çalışmaya devam eden işçiler ile emekliliğe hak kazanmış olup henüz emekliye ayrılmayan ve çalışmaya devam eden işçiler kadro kapsamı dışında kalacak.

İKİNCİ SINIF KAMU İŞÇİSİ YARATILACAK-HAKLARDA EŞİTLİK YOK

Kadroya alınan taşeron işçiler aynı işi yapan kamu işçileri ile eşit haklara sahip olmayacak. İkinci sınıf kamu işçisi statüsü yaratılacak. Kadroya geçen işçiler daha önce çalıştıkları taşeron şirketlerde Yüksek Hakem Kurulu (YHK) tarafından bağıtlanan toplu iş sözleşmelerindeki mevcut haklarını almaya devam edecekler. Bu toplu iş sözleşmeleri bitinceye kadar ücretlerine başkaca bir zam yapılmayacak. Bilindiği gibi YHK tarafından imzalanan sözleşmeler kötü sözleşmelerdir ve halen kamu işçileri için uygulan sözleşmelerin çok gerisindedir. Böylece taşeron işçileri 2019'a kadar taşeron işçisi gibi çalışmaya devam edecekler.

KADROYA ALINANLAR ESKİ İŞÇİLERİN YARARLANDIĞI TOPLU SÖZLEŞMEDEN YARARLANAMAYACAK

KHK ile taşeron işçilerin çalıştıkları kurum ya da kuruluştaki kadrolu işçilerin toplu iş sözleşmesinden yararlanması da engellendi. Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda yapılan değişiklik ile kadro kapsamına alınacak taşeron işyerleri, ayrı bir işyeri olarak sayılacak. Kadroya alınan işçiler, taşeron şirketteki mevcut işkolları ile kadroya geçirilecek. Böylece taşeronun işkolu ile kadroya geçirilen işyerinin işkolu farklı ise bu fark devam edecek. Taşeron işçi eski işkolunda çalışıyor sayılacak.Bu ayrım taşeron toplu iş sözleşmelerini süresi bitene kadar devam edecek.

Bu düzenleme ile toplu iş sözleşmesi hukuku yerle bir ediliyor. Aynı işyerinde iki farklı toplu iş sözleşmesinin uygulanmasına olanak sağlanıyor. Bu durum anayasanın eşitlik ilkesine de aykırıdır.

GREVSİZ TOPLU SÖZLEŞMENİN YOLU AÇILIYOR

Ayrıca bahsi geçen Kanun Hükmünde Kararnamede toplu sözleşme hakkını ortadan kaldıracak ve toplu sözleşme düzenini alt üst edecek bir hükme daha yer verildi. Bu hükümle kadroya geçirilen taşeron işçilerin ikinci sınıf kamu işçisi olmasının önü açılıyor. Kadroya alınan işçilerin taşeron şirketlerden kalan toplu iş sözleşmelerinin bitiminde hükümet ile kamu işveren sendikaları ve işçi konfederasyonları arasında kadroya alınan işçileri kapsayan çerçeve anlaşma protokolü imzalanabilecek ve bu protokol konfederasyona üye sendikalar için bağlayıcı olacak. Böylece kamu kesiminde toplu iş sözleşmelerinde işkolu sendikaları artık taraf olamayacak ve bu sözleşmeler memur sözleşmeleri gibi bağıtlanabilecek.

Öte yandan çerçeve sözleşmelerde uyuşmazlık ve grev prosedürü uygulanmayacağı için grev hakkı ortadan kaldırılmış olacak. Bu çerçeve sözleşme gerçek bir toplu sözleşme niteliği taşımayacak.

Toplu iş sözleşmesi hakkını alt üst edecek ve Türkiye'de toplu iş sözleşmesi sistemine tamamen aykırı olan bu düzenlemelerin bazı sendikaları korumak ve kollamak için özellikle yapıldığına dair derin kaygılarımız var.

YARGI YOLU ZOR VEYA KAPALI

Taşerona kadro düzenlemesi OHAL KHK'sı ile yapıldığı için Anayasa Mahkemesi yolu zor görünüyor. Bilindiği gibi geçmiş içtihatlarında amacına uygun olmayan OHAL KHK'larını denetleyen Anayasa Mahkemesi artık OHAL KHK'larını denetlemiyor. Böylece hükümet ne yaparsa yapsın AYM göz ardı ediyor. Öte yandan sınav ve güvenlik soruşturması gibi uygulamalarda yaşanan hukuksuzluklar açısından da sorun yaşanacak. Bilindiği gibi yargı organları OHAL ile yapılan düzenlemelere dayalı uygulamalarda ya başvuruları kabul etmiyor ya da sürüncemede bırakıyor. Böylece kadro alım sürecinde yaşanan usulsüzlüklerde hak arama zorlaşacak.

DİSK YÖNETİM KURULU'NDA YENİ GÖREV DAĞILIMI

25 Mayıs 2018 tarihinde toplanan DİSK Başkanlar Kurulu'nda alınan kararı göz önünde bulunduran DİSK Yönetim Kurulu, yeniden görev dağılımı yapmak üzere, göreve çağrılan yedek üye Çetin ÇALIŞKAN'ın katılımıyla yaptığı toplantıda Genel Başkanlığa Arzu ÇERKEZOĞLU'nun, Genel Sekreterliğe ise Cafer KONCA'nın seçilmesine karar vermiştir.

15. Genel Kurul'da seçilen Genel Başkan **Kani BEKO**'nun istifasıyla boşalan Genel Başkanlık ve Yönetim Kurulu üyeliği nedeniyle, 25 Mayıs 2018 tarihinde toplanan DİSK Başkanlar Kurulunda alınan tavsiye kararını göz önünde bulunduran DİSK Yönetim Kurulu, DİSK Tüzüğü'nün 16. Maddesinin 2/c-m fıkralarına göre yeniden görev dağılımı yapmak üzere, göreve çağrılan yedek üye **Çetin ÇALIŞKAN**'ın katılımıyla yaptığı toplantıda Genel Başkanlığa **Arzu ÇERKEZOĞLU**'nun, Genel Sekreterliğe ise **Cafer KONCA**'nın seçilmesine karar vermiştir.

DİSK Yönetim Kurulunun kendi içinde uzmanlık dairelerine göre yaptığı görev dağılımı şu şekildedir:

Genel Başkan Arzu ÇERKEZOĞLU: Kadın İşçiler Sorunları Dairesi

Genel Sekreter Cafer KONCA: Eşgüdüm, Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Daireleri

Yönetim Kurulu üyesi Cemal POYRAZ: Genel Başkan Yardımcılığı, Hukuk, Genç İşçiler Sorunları, Çocuk İşçiler Sorunları, Siyasal ve Sosyal İlişkiler Daireleri

Yönetim Kurulu üyesi Çetin ÇALIŞKAN: Genel Başkan Yardımcılığı ve Örgütlenme Dairesi

Yönetim Kurulu üyesi Alaaddin SARI: Mali İşler ve Dış İlişkiler Daireleri

Yönetim Kurulu üyesi Kanber SAYGILI: Eğitim, Araştırma ve İşçi Sağlığı ve Güvenliği Daireleri

Yönetim Kurulu üyesi Mustafa Safvet YAHYAOĞLU: Toplu Sözleşme Politikaları ve Koordinasyonu, Göçmen İşçiler Sorunları, Emekli Sorunları ve Çevre Sorunları Daireleri

DAYANIŞMA MÜCADELE BİRLİK 1 MAYIS DAYANIŞMA MÜCADELE BİRLİK

GÜZEL GÜNLER GÖRECEĞİZ

DEMOKRASİ İÇİN GÜZEL GÜNLER İÇİN 1 MAYIS'A

2018

DİSK

1 MAYIS ŞEHİTLERİ UNUTULMADI

1 Mayıs 2018 Komitesi, her yıl olduğu gibi bu yıl da 1 Mayıs Mücadele, Birlik ve Dayanışma Günü kapsamında katledilen işçi ve emekçileri anmak amacıyla Taksim Kazancı Yokuşu, Şişhane ve Kadıköy'de anma etkinlikleri gerçekleştirdi.

29 Nisan 2018 Pazar günü, saat 11.00'da, 1 Mayıs 1977'de yitirdiğimiz işçilerin anısına düzenlenen anma etkinliği Taksim Kazancı Yokuşu'nda başladı. Anmaya DİSK Genel Sekreteri Arzu Çerkezoğlu, KESK Eş Genel Başkanları Aysun Gezen ve Mehmet Bozgeyik, TTB Merkez Konseyi Başkanı Raşit Tükel ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz da katıldı. DİSK adına konuşan dönemin Genel Sekreteri Arzu Çerkezoğlu, ülkenin adım adım bir tek adam diktatörlüğüne sürüklendiği ve bir baskın seçimin önümüze konduğu günlerde 1 Mayıs'a gittiğimizi belirtti. İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününde tarihsel ve politik bir meydanda yüz binlerin hatta milyonların birleşmesinden korkulduğunu vurgulayan Çerkezoğlu, bu yüzden Taksim Meydanı'nın kutlamalara kapatıldığının altını çizdi.

Kazancı Yokuşu'ndaki anmanın ardından İstiklal Caddesi boyunca bildiri dağıtımı yapıldı. Bildiri dağıtımının ardından 1 Mayıs 1989'da katledilen Mehmet Akif Dalcı'yı anmak üzere Şişhane'ye geçildi. Burada 1 Mayıs 2018 Tertip Komitesi adına bir konuşma yapan DİSK Genel Sekreteri Arzu Çerkezoğlu, "Taksim Meydanının ve 1 Mayıs'ın özgürleştirilmesi mücadelesi, Mehmet Akif Dalcı'nın mücadelesidir." dedi.

1 Mayıs 1996'da katledilen Hasan Albayrak, Dursun Odabaş ve Yalçın Levent'i anmak için Kadıköy'de düzenlenen anma saat 15.00'da başladı. Burada Tertip Komitesi adına konuşan Çerkezoğlu, tüm işçileri 1 Mayıs meydanlarına çağırdı.

Her üç anmada da arkadaşlarımızın katledildikleri noktalara karanfil bırakılan etkinlikler, 1 Mayıs çağrılarıyla son buldu.

İSTANBUL 1 MAYIS'I GÜZEL GÜNLERİ MÜJDELEDİ

İstanbul son yılların en görkemli 1 Mayıs Birlik Mücadele ve Dayanışma günü kutlamasına ev sahipliği yaptı. Maltepe'de alana sığmayan on binler, birlik-mücadele ve dayanışma ruhuyla "Güzel günler göreceğiz" dedi.

İşte fotoğraflarla İstanbul 1 Mayıs'ı...

GENEL BAŞKANIMIZ ARZU ÇERKEZOĞLU'NUN 1 MAYIS KONUŞMASINDAN KESİTLER

Bu meydanı ve ülkenin dört bir yanındaki 1 Mayıs meydanlarını güzel günler göreceğiz diyerek birlik için, mücadele için, dayanışma için dolduranlar... Merhaba!

Tarih bir kez daha "Ya sosyalizm ya barbarlık" diye bağırıyor.

Sermaye düzeninin karanlığı, dünyada ve ülkemizde faşist, baskıcı rejimleri iktidara taşıyor.

Türkiye'de de 100 yıllık sınırlı demokratik kazanımları bile gasp edecek şekilde rejimin değiştirilmek istendiği kritik bir dönemde 1 Mayıs'ta alanlardayız...

Bizler bugün Türkiye'nin dört bir yanında, emeğin demokrasi seferberliğini ilan ediyoruz.

2 ay sonra, ülkede demokrasinin tüm kırıntılarını yok etmek isteyenlere karşı, 2018 1 Mayıs'ı emek ile yoğurulmuş umutlu bir başlangıcın işaret fişeğidir. 24 Haziran'a kadar, 24 Haziran günü ve elbette 24 Haziran'dan sonra da devam edecek bir mücadeleyi emek ile, emeğin değerleriyle, emeğin mücadelesiyle örgütlenmenin iddiasıdır bu.

Kanun hükmünde fermanlarla işçilerin hak aramasını yasaklayanları, OHAL'den istifade grevleri yasakladık diye bir avuç patrona övünen Recep Tayyip Erdoğan'ı emek durduracak!

Bu 1 Mayıs, ülkemizin tek kişinin ağzından çıkan söz ile yönetilmesine karşı milyonların itirazıdır, emeğin itirazıdır.

6 milyon işsizin olduğu ve geçinemiyoruz çığlıklarının yükseldiği bir ülkede, tek kişinin ağzından çıkan sözle işsizlik fonundaki paraları patronlara peşkeş çekenleri emek durduracak.

Bu ülkeyi karanlığa teslim etmeyeceğiz! Bu memleket bizim! Nazım ustanın nitelemesiyle, "kahreden ve yaratan" ellerimizle seni durduracak, bu ülkeyi yeniden kuracağız!

Biz çoğuz, çoğunluğuz, milyonlarız, halkız! İşte bu yüzdendir hiçbir korkuya benzemez halkını satanın korkusu!

Ve bu meydandan söz veriyoruz! Korktukları başlarına gelecek!

Bu memleketi diktatörlük sevdalılarına bırakmayacak, emekçi ellerimizle ülkemizi yeniden kuracağız!

İnanıyor ve söz veriyoruz! Güzel günler göreceğiz!

GENEL BAŞKANIMIZ ARZU ÇERKEZOĞLU'NUN 1 MAYIS 2018 KONUŞMASININ TAMAMINI İZLEMEK İÇİN KODU OKUTUNUZ

Sabahın erken saatlerinde Cevizli yürüyüş kolunda kurulan DİSK kortejinin önünde DİSK Yönetim Kurulu üyeleri, sendikalarımızın genel başkan ve yöneticileri ile uluslararası sendikal hareketin temsilcileri yürüdü.

DİSK korteji, 1 Mayıs'a dair mesajlarını pankartlarıyla verdi: Emek, barış, özgürlük ve demokrasi için 1 Mayıs!

"İnadına sendika, inadına DİSK!" pankartı taşıyan DİSK'liler, OHAL'e, savaşa, sömürüye inat mücadele bayrağını yükseltti.

Miting programı DİSK Korosu'nun performansıyla başladı. Türkiye'den ve dünyadan işçi marşlarını seslendiren Koro, açılışı 1 Mayıs Marşı ile yaptı. Performansının sonunda Enternasyonal'i kurum temsilcileriyle birlikte söyleyen DİSK Korosu, marşın sonunda tüm katılımcıların yumruklarını havaya kaldırmasıyla coşkuyu tüm alana yaydı.

Genel Başkanımız Arzu Çerkezoğlu konuşmasını "Bu memleketi diktatörlük sevdalılarına bırakmayacak, emekçi ellerimizle ülkemizi yeniden kuracağız! Güzel günler göreceğiz!" diyerek bitirdi.

Uluslararası sendikal hareketin temsilcileri de Maltepe'deydi. ETUC Genel Sekreter Danışmanı Patrick Itschert ve ITUC Sendikal Haklar Dairesi Müdürü Jeroen Beirnaert, mitinge gelenleri selamladı.

Yaklaşık yüz bin kişinin katıldığı Maltepe 1 Mayıs'ı, güzel günlerin müjdecisi oldu. 24 Haziran baskın seçimi öncesinde işçi sınıfının tek adam rejimine vereceği cevabı haykırdığı Maltepe 1 Mayıs'ı, kitleselliği, coşkusu ve cesareti ile yarınlar için umut verdi.

EMEĞİN DEMOKRASİ SEFERBERLİĞİ

YURTTA 1 MAYIS

1 Mayıs 1 Mayıs ilk dileğimiz
yaşatacak seni tunç bileğimiz

Türkiye'nin dört bir yanındaki yaygın, kitlesel, coşkulu 1 Mayıs Birlik Mücadele ve Dayanışma günü kutlamalarında meydanlarda buluşan milyonlar, demokrasi talebini yükselterek, güzel günlerin emeğin eseri olacağını gösterdi.

İşte o meydanlardan fotolar...

Ankara

Ankara

Adana

Antalya

Aydın

Artvin

Artvin/Hopa

Balıkesir

Batman

Bilecik

Bursa

Çanakkale

Çorum

Diyarbakır

İzmir

Edirne

Eskişehir

Gaziantep

Giresun

Hakkari

Hatay

Konya

Malatya

Manisa

Mardin

Mersin

Muğla

ÇİĞ KÖFTECİSİ
ABUZER USTA
99TL
MEVSİMLİK
İŞÇİYE
DİSK
Rize

DİSK
DİSK
SAMSUN ŞUBESİ
Samsun

Tekirdağ

YAŞASIN 1 MAYIS!
ÜRETEN BİZİZ!
MEMLEKET BİZİZ!
ENERJİSEN
Trabzon

Tunceli

Van

MADENLER BİZİMD
BİZİM KALACA
Zonguldak

48. YILINDA 15-16 HAZİRAN:

ÜLKEMİZE SAHİP ÇIKACAĞIZ!

15-16 Haziran 1970 Büyük İşçi Direnişi'nin 48. yıldönümünde direniş de, hayatını kaybeden işçiler de unutulmadı. İstanbul, Ankara ve İzmir'de sokağa çıkan DİSK'liler, "Ülkemize sahip çıkacağız" dedi. Edremit ve Bandırma'da ise DİSK'li işçiler panellerde buluştu.

İSTANBUL:

12 Haziran 2018, Salı günü, saat 12.00'da, Kadıköy Yoğurtçu Parkı'nda düzenlenen basın açıklamasına DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK'e üye sendikaların genel başkanları, merkez ve şube yöneticileri ve DİSK'li işçilerin yanısıra pek çok siyasi parti ve kitle örgütü temsilcisi katıldı.

Açıklama, DİSK/Genel-İş İstanbul Anadolu Yakası 1 Nolu Şube Başkanı Mehmet Sait Tanyeri'nin 15-16 Haziran 1970'te hayatını kaybeden işçiler anısına saygı duruşuna çağırmasıyla başladı. Tanyeri, saygı duruşunun ardından açıklamayı yapmak üzere sözü DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu'na verdi.

15-16 Haziran Direnişinde "artık yeter" diyen işçileri hatırlatan ve bugün Türkiye işçi sınıfının bir kez daha "artık yeter" demesi gerektiğini söyleyen Çerkezoğlu, konuşmasını "Bizler biliyoruz ki 16 yıldır yapılanlar, yapılacakların teminatıdır ve işçi sınıfı için felaketten başka bir anlam taşımamaktadır. DİSK tüm işçileri TAMAM demeye çağırmaktadır" diyerek sürdürdü.

Ankara'da Olgunlar Madenci Anıtı önünde buluşan DİSK'liler, "Şanlı 15-16 Haziran Direnişimiz İşçi Sınıfının Yolunu Aydınlatmaya Devam Ediyor" pankartını taşıdı. DİSK üyesi sendikaların genel merkez ve şube yöneticileri ile DİSK'li işçilerin katıldığı açıklamada, basın açıklamasını DİSK Ankara Bölge Temsilcisi Tayfun Görgün okudu.

DİSK üyesi sendikaların İzmir şubeleri, KHK ile getirilen taşeron düzenlemesinin ardından işsiz kalan Ege Üniversitesi işçileri için yarım günlük iş bırakma eylemi yaptı. DİSK önceki dönem Genel Başkanı Kani Beko'nun ve çeşitli siyasi parti temsilcileri ile kitle örgütlerinin de destek verdiği açıklamayı DİSK Ege Bölge Temsilcisi Memiş Sarı yaptı.

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi anısına Edremit ve Bandırma'da düzenlenen panellere ise DİSK Genel Başkan Yardımcısı Çetin Çalışkan katıldı.

"15-16 Haziran'ın ışığında emeğimize ve ülkemize sahip çıkıyoruz" diyen işçiler, Çukurova Belediyesi Temizlik işleri şantiyesinde buluştu.

DİSK'İ YARATANLAR UNUTULMADI

Türkiye işçi sınıfının unutulmaz önderleri, DİSK'in kurucuları ve yöneticileri, aramızdan ayrılışlarının yıldönümlerinde mezarları başında anıldılar.

Türkiye işçi sınıfının unutulmaz önderi, DİSK'in Kurucu Genel Başkanı **KEMAL TÜRKLER** katledilişin 38'nci yıldönümünde mezarı başında anıldı.

DİSK'in Kurucu Genel Başkanı ve işçi sınıfının unutulmaz önderi KEMAL TÜRKLER, İstanbul Merter'deki evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybedişinin 38'nci yılında, 22 Temmuz 2018'de DİSK üyeleri ve ailesi tarafından Topkapı Mezarlığı'ndaki kabri başında anıldı.

Yüzlerce işçinin "Kemal Türkler ölümsüzdür", "İnadına sendika inadına DİSK" sloganlarıyla gerçekleştirdiği yürüyüşün ardından yapılan konuşmalarda Devlet Denetleme Kurulu'na cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile sendikaları denetleme yetkisi verilmesine tepki gösterildi.

DİSK Genel Başkan Vekili ve Sosyal-İş Sendikası Genel Başkanı **ÖZCAN KESGEÇ**, vefatının 11. yıldönümünde, 19 Temmuz Perşembe günü Ankara Karşıyaka Mezarlığındaki kabri başında anıldı. Anmada yapılan konuşmalarda, ülkemizin ve mücadelemizin zorlu koşullardan geçtiğini, bu zorlukların ancak birlikte mücadele ile aşılabileceğine özel vurgu yapıldı.

DİSK Genel Başkan Vekili ve Genel İş Genel Başkanlarından **İSMAİL HAKKI ÖNAL** ise aramızdan ayrılışının 16'ncı yıldönümünde Ankara Karşıyaka Mezarlığındaki kabri başında anıldı. Anmada İsmail Hakkı Önal'ın DİSK ve Genel-İş örgütlenmesinde gösterdiği kararlı ve mücadeleci kişiliğinin işçi sınıfı mücadelesine bugünde ışık tuttuğunu belirtildi.

12 Eylül'ün katlettiği Konfederasyonumuz üyesi İlerici Deri-İş sendikası Genel Başkanı **KENAN BUDAK**, katledilişinin 37. yılında 25 Temmuz 2018 Çarşamba günü, saat 11.00'da düzenlenen törenle Silivrikapı'daki mezarı başında anıldı. Anma töreninde yapılan konuşmalarda 12 Eylül'ün de ötesine geçen hukuksuzluklar ile sendikaların hedef alındığını belirtildi.

DİSK Genel Başkan Yardımcısı ve Genel-İş Genel Başkanı **MAHMUT SEREN**, aramızdan ayrılışının on birinci yılında mezarı başında düzenlenen törenle anıldı. Yaşamı boyunca Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkın eşitlik, özgürlük ve sınıfsız-sömürüsüz bir dünya mücadelesinde aydın sendikacı olarak saf tutan Mahmut Seren için, 28 Temmuz 2018, saat 11.00'da, Ankara Cebeci Asri Mezarlığı'ndaki mezarı başında düzenlenen anma töreni, saygı duruşunu takiben yapılan konuşmalar sonrasında, mezara karanfiller bırakılması ile son buldu.

DİSK'in kurucularından, Gıda-İş Sendikası'nın ve DİSK'in eski genel başkanlarından **KEMAL NEBİOĞLU**, 10 Ağustos 2018'de, ölümünün 12. yıldönümünde mezarı başında anıldı. Nebioğlu'nun Zincirlikuyu Mezarlığı'nda kabri başında yapılan törende DİSK'in ilkeleri doğrultusunda omuz omuza mücadele etme kararlılığı vurgulandı.

DİSK'in kurucularından ve Lastik-İş Sendikası Onursal Genel Başkanı **RIZA KUAS** ölümünün 37. yılında, 26 Ekim 2018 Cuma günü, Edirnekapı Hava Şehitliği'ndeki mezarı başında anıldı. Lastik-İş Sendikamız tarafından düzenlene törende yapılan konuşmalarda Kuas'ın Derby önündeki direnişten "işçi arkadaş, üstünü aratma" kampanyasına kadar sürdürdüğü mücadeleye vurgu yapıldı.

ACIMIZ BÜYÜK

LASTİK İŞ GENEL BAŞKANIMIZ ABDULLAH KARACAN UĞRADIĞI SİLAHLI SALDIRIDA YAŞAMINI YİTİRDİ

Lastik İş Sendikamızın Genel Başkanı Abdullah Karacan, Sakarya'da işyeri ziyareti sırasında silahlı saldırıya uğradı.

Saldırının ardından Lastik İş Sendikamızın Genel Başkanı Abdullah Karacan, Lastik İş Sakarya Şube Başkan Yardımcısı Mustafa Sipahi ve Şube Yönetim Kurulu üyesi Osman Bayraktar Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne kaldırıldı.

Genel Başkan Abdullah Karacan ağır yaralı olarak kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi.

Acımız büyük.

Ailesinin, Lastik İş Sendikamızın ve tüm DİSK'lilerin başı sağ olsun.

ABDULLAH KARACAN'I BİNLERCE İŞÇİYLE UĞURLADIK

Sakarya'nın Arifiye ilçesinde bulunan işyeri ziyareti sırasında uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitiren DİSK/Lastik İş Genel Başkanı Abdullah Karacan'ı, binlerce işçinin katıldığı bir törenle uğurladık.

Karacan için ilk tören Lastik-İş'in İzmit'teki sosyal tesislerinde yapıldı. Törene Abdullah Karaca'nın eşi, çocukları ve dostları, DİSK Yönetim Kurulu üyeleri, Lastik-İş yönetici ve üyeleri, DİSK üyesi sendikaların Genel Başkanları ve Yönetim Kurulu üyeleri, DİSK'in önceki dönem Genel Başkanları ve yönetim kurulu üyeleri, Industriall Küresel Sendikası temsilcileri, milletvekilleri ve belediye başkanları, siyasi parti, emek ve meslek örgütleri ve demokratik kitle örgütleri temsilcileri katıldı.

Törende ilk konuşmayı yapan DİSK Yönetim Kurulu üyesi ve Lastik İş Genel Sekreteri Alaaddin Sarı "Genel Başkanımıza atılan o kurşun, bizim, Lastik-İş'in tüm üyelerine atılan bir kurşundur" dedi ve Lastik-İş sendikasının bundan sonra Abdullah Karacan'ın gösterdiği yolda devam edeceğinin altını çizdi. Binlerce işçi Alaaddin Sarı'nın "Hakkınızı helal ediyor musunuz" sorusuna "Helal olsun" diye yanıt verdi.

Industrial Küresel Sendikası Genel Sekreter yardımcısı Kemal Özkan ise yaptığı konuşmada "İçimiz kan ağlıyor. Onun dalgalandırdığı bayrağı aşağıya indirmeyeceğimize söz vermemiz gerekiyor. Ancak böyle kendisi rahat ve huzur içinde uyuyabilir" dedi.

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ise yaptığı konuşmada, Abdullah Karacan'ın Lastik-İş Sendikasını zor günlerden bu günlere getirdiğini, Karacan'ın lastik işçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi için çaba, kararlılık ve irade gösterdiğini, lastik fabrikalarında taşeron firmalarının ortadan kaldırılmasının onun eseri olduğunu, DİSK'in birliği ve bütünlüğü için çaba gösterdiğini hatırlatarak "Başta lastik işçileri, Lastik-İş Sendikamız, DİSK'in 22 sendikası ve DİSK, Abdullah Karacan'ı yaptıklarıyla, mücadelesiyle yaşatmaya devam edecek" dedi.

Lastik İş Genel Başkanı Abdullah Karacan'ın naaşı binlerce işçinin katıldığı Fevziye Camiindeki cenaze namazının ardından İzmit Başçeşme Mezarlığı'nda toprağa verildi.

İŞÇİLERİN SEÇİM BİLDİRGESİ:

ÜLKEMİZ, EMEĞİMİZ, GELECEĞİMİZ İÇİN TAMAM!

DİSK'in 24 Haziran genel seçimlerine ilişkin tutumu DİSK Genel Merkezindeki bir basın toplantısıyla açıklandı. AKP'nin baskın seçimi karşısında işçi sınıfının sözünü söyleyen DİSK'in "İşçilerin Seçim Bildirgesini" tarihe not düşmek için yayınlıyoruz.

Gündem

DİSK'İN SESİ

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

ÖZEL SAYI • HAZİRAN 2018

Ülkemiz, emeğimiz, geleceğimiz için

TAMAM

DİSK

Ülkemizde kurulmak istenen yeni rejim, ücretiyle yaşamaya çalışanlar ve dar gelirliler için, yani **'Cumhur'un çoğunluğu ve Cumhuriyetin geleceği için tehdittir.** Kalıcılaştırılmak istenen yeni rejimin hangi sınıfların çıkarına, hangi sınıfların zararına olduğuna, 20 Temmuz 2016'dan beri tanığız.

DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu Sonuç Metni, 13 Mart 2018

"OHAL'den istifade" grevlerin yasaklandığı, sendikal hak ve özgürlüklerin gasp edildiği, imza toplamaktan meydanlara çıkmaya kadar her türden hak arama yönteminin baskı altında alındığı, mahkemelere başvurma hakkının bile kısıtlandığı bir ortamda **işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşullarını korumak ve geliştirmek oldukça zorlaşmıştır.**

16 YILDA İŞÇİLER NELER KAYBETTİ?

• Sendikal haklar sistematik olarak ihlal edildi. 16 yıllık AKP iktidarı sonunda, her yüz işçiden sadece 10'u sendikalı, 7'si toplu sözleşme kapsamındadır. Kadınlarda sendikalaşma oranı ise sadece yüzde 8'dir.

• 7'si OHAL döneminde, 16 yılda 15 grev ertelendi ve 200 bine yakın işçinin grevi fiilen yasaklandı.

• Asgari ücret ekonomik büyümeden payını alamadı. 2004'ten 2017'ye reel asgari ücret, reel milli gelir artışı karşısında yüzde 30 kayba uğradı. Adaletsizlik büyüdü!

• Gelir dağılımı daha da bozuldu. Nüfusun en zengin yüzde 20'si, en yoksul yüzde 20'sinden 7,7 kat daha fazla gelir elde ediyor. Türkiye, OECD ülkeleri arasında gelir dağılımının en bozuk olduğu ülkeler arasında!

• İşsizlik sorunu çözülemedi, daha da derinleşti. İşsizlikteki durdurulamayan yükseliş sonucunda 6 milyonun üzerinde insan işsizliğin pençesinde yaşam mücadelesi veriyor. **Genç işsizliği ve kadın işsizliği zirve yapmış durumda.**

• Güvencesiz çalışma yaygınlaştırıldı. 16 yılda neredeyse esas çalışma biçimi halini alan taşeron uygulamasından doğan sorunları çözmek adına adaletsizlik daha da derinleştirildi. **Taşerona rahmet okutan kiralık işçilik uygulaması getirildi.**

• Çalışanlar borçlanarak yaşamaya mahkum edildi. 2002'de hane halkı borcunun harcanabilir hane halkı gelirine oranı yüzde 4 civarında iken, bu oran AKP döneminde artarak 2015'te yüzde 50'nin üzerine çıktı. İşçiler yoksullaştı, borçlandı, faiz lobileri kazandı.

16 yıldır ülkemizi yöneten ve bu süre boyunca sermayenin talepleri doğrultusunda emeğin en temel haklarını tırpanlayan iktidar, hedeflediği rejim değişikliğini bir an önce hayata geçirebilmek için **baskın seçim** kararı almıştır.

13 Mart 2018'deki Genişletilmiş Başkanları Kurulu Sonuç Bildirgesinde de ifade edildiği gibi "Ülkemizde kurulmak istenen yeni rejim, Türkiye nüfusunun dörtte üçüne ulaşan ve ücretiyle yaşamaya çalışan büyük bir kesim için, yani 'Cumhur'un çok büyük bir çoğunluğu ve Cumhuriyetin geleceği için tehdittir. Kalıcılaştırılmak istenen yeni rejimin nasıl bir rejim olduğuna, **bu rejimin hangi sınıfların çıkarına, hangi sınıfların zararına olduğuna**, 20 Temmuz 2016'dan beri tanığız."

"**OHAL'den istifade**" grevlerin yasaklandığı, sendikal hak ve özgürlüklerin gasp edildiği, imza toplamaktan meydanlara çıkmaya kadar her türden hak arama yönteminin baskı altında alındığı, mahkemelere başvurma hakkının bile kısıtlandığı bir ortamda işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşullarını korumak ve geliştirmek oldukça zorlaştırılmıştır.

İşçi sınıfının çalışma ve yaşam koşullarını gerileten sermaye yanlısı politikalara ise **16 yıldır tanığız! 16 yılda işçilerin neler kaybettiği geniş olarak DİSK-AR'ın hazırladığı "AKP Döneminde Emek" başlıklı raporda yer almaktadır. Kısaca bazı başlıkları sıralarsak;**

- AKP döneminde sendikal haklar sistematik olarak ihlal edilmiştir. 16 yıllık AKP iktidarı sonunda, her yüz işçiden sadece 10'u sendikalı, 7'si toplu sözleşme kapsamındadır. Kadınlarda sendikalaşma oranı ise sadece yüzde 8'dir.
- 7'si OHAL döneminde olmak üzere 16 yılda 15 grev ertelendi ve 200 bine yakın işçinin grevi fiilen yasaklandı. Grev yasaklamaları ile işçi sınıfının en önemli hak arama aracı olan grev hakkı fiilen yok edildi.
- AKP döneminde asgari ücret ülkedeki ekonomik büyümeden payını alamadı. 2004'ten 2017'ye reel asgari ücret, reel milli gelir artışı karşısında yüzde 30 kayba uğradı. Adaletsizlik büyüdü!
- 16 yıllık AKP iktidarı döneminde gelir dağılımı daha da bozuldu. Bugün nüfusun en zengin yüzde 20'si, en yoksul yüzde 20'sinden 7,7 kat daha fazla gelir elde ediyor ve Türkiye OECD ülkeleri arasında gelir dağılımının en bozuk olduğu ülkeler arasında yer alıyor.
- 16 yılda işsizlik sorunu çözülemedi, daha da derinleşti. Çokça övünülen ekonomideki büyüme işsizliğin düşürülmesine yetmedi. Son 3 yılda işsizlikteki durdurulamayan yükseliş sonucunda 6 milyonun üzerinde insan işsizliğin pençesinde yaşam mücadelesi veriyor.
- AKP döneminde özellikle genç işsizliği ve kadın işsizliği zirve yapmış durumda.
- AKP, çalışma yaşamını düzenleyen yasa ve yönetmeliklerde esneklik yönünde sayısız düzenleme yaparak güvencesiz çalışmayı yaygınlaştırdı. 16 yılda yaygınlaşarak esas çalıştırma biçimi halini alan taşeron uygulamasından doğan sorunları çözmek adına adaletsizlik daha da

derinleştirildi. Taşerona rahmet okutan kiralık işçilik uygulaması getirildi.

- AKP iş davalarında zorunlu arabuluculuk sistemi getirilerek, işverenlerin "büyük bölümünün işçiler lehine sonuçlanmasından" yakındığı mahkemelerde işçiler için hak aramayı zorlaştırdı.
- AKP döneminde çalışanlar borçlanarak yaşamaya mahkum edildi. 2002'de hane halkı borcunun harcanabilir hane halkı gelirine oranı yüzde 4 civarında iken, bu oran AKP döneminde artarak 2015'te yüzde 50'nın üzerine çıktı.
- Cumhuriyet tarihi boyunca işçilerin emekleriyle kurulan ne var ne yok ise 16 yılda satıldı ve buradan elde edilen 47 milyar dolar, iç ve dış borç ödemesi ile baraj ve otoyolların finansmanına harcandı. 80 yıllık birikim savurgan bir mirasyedi tavrı ile 16 yılda yok edildi.
- AKP döneminde vergi, çalışanın ve tüketicinin sırtına yüklendi. Vergi gelirleri içerisinde dolaylı vergilerin oranı 2000 yılında yüzde 59 iken 2017 yılında yüzde 65'e yükseldi. Doğrudan vergiler ise yüzde 41'den yüzde 35'e geriledi. Yandaş şirketlerin vergileri bir gecede sıfırlanırken, asgari ücretten yapılan kesinti 426 TL'ye ulaştı.
- 16 yılda iş cinayetleri tırmandı. Çalışırken hayatını kaybeden işçi sayısı 2002'de 878 iken 2017'de bu rakam 2006'ya yükseldi.
- OECD ülkeleri arasında en uzun çalışma sürelerine sahip ikinci ülke olan Türkiye'de 16 yıl boyunca işçiler çok çalışmaya devam etti. AB ülkelerinde haftada 40 saatten fazla çalışan işçilerin oranı sadece yüzde 20 iken Türkiye'de bu oran yüzde 74'e yükseldi.
- Emeklilik yaşı ve prim gün sayısı arttı, "emeklilikte yaşa takılanlar" olarak bilinen yeni bir mağduriyet yaratıldı.
- Aylık bağlama oranlarının düşürülmesi ve emeklilerin milli gelirdeki artıştan pay alamaması sonucu, emekli aylıkları düştü. 2002 yılında net asgari emekli aylığı ile asgari ücret arasında oranı yüzde 132 iken 2017 yılında bu oran yüzde 96'ya geriledi.
- AKP OHAL'i istismar ederek çalışma hakkını ortadan kaldırdı. 140 bine yakın kamu emekçisi ve işçi hukuksuz biçimde işten atıldı.

16 yılda emeğin aleyhine yapılan icraatlar yetmezmiş gibi, iktidar partisi seçim programında **"esnekliği esas alan" bir çalışma yaşamı** vadetmekte ve yaptıklarını yapacaklarının teminatı olarak göstermektedir.

Öte yandan işçi sınıfının güvencesizleştirilmesine ve borçla yaşamaya mahkum edilmesine dayanan **neoliberal politikalar ülkemizi tehlikeli bir krize sürüklemektedir.** 16 yıldır yüksek faiz getirisiyle sıcak parayı ülkemize çekmeye ve borçlanmaya dayalı bir tüketim ekonomisiyle, kamu arazileri üzerinden ranta ve yolsuzluğa açık betonlaştırma yoluyla ekonominin çarklarını döndürmeye dayalı büyüme stratejisi iflas etmektedir. Bugün kurlardaki hızlı artış ile karşımıza çıkan ekonomik sorunların, enflasyon ve işsizlik gibi olası ağır sonuçları işçi sınıfını tehdit etmektedir. Ekonomiyi kırılganlaştıran neoliberal politikalarda ısrar edenler ve seçimlerden sonra krizin faturasını işçi sınıfına kesmeye hazırlananlar bilmelidir ki, **işçi sınıfı bu faturayı ödemeyi reddedecektir.**

Ekonomik krizin tehdidi altında **24 Haziran 2018 seçimleri öncesi siyasi partilere ve adaylara da ileteceğimiz ve geniş biçimini raporumuzda bulabileceğiniz "İşçi Sınıfının Seçim Bildirgesi" ise şu şekilde özetlenebilir:**

- Demokratik, çoğulcu parlamenter rejime geçilmeli ve hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkesi tesis edilmeli; **OHAL uygulaması derhal sonlandırılmalı;** ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü önündeki engeller kaldırılmalı; kamu hizmetinde liyakat ve şeffaflık sağlanmalıdır.
- Sosyal güvenlik **bütün yurttaşları** kapsamalı; çalışanların emeklilikte insanca yaşayacak düzeyde emekli aylığı alması sağlanmalı; emeklilikte yaşa takılanların sorunları

16 yılda emeğin aleyhine yapılan icraatlar yetmezmiş gibi, iktidar partisi seçim programında "esnekliği esas alan" bir çalışma yaşamı vadetmekte ve yaptıklarını yapacaklarının teminatı olarak göstermektedir.

DİSK-AR'IN HAZIRLADIĞI "AKP DÖNEMİNDE EMEK" RAPORUNA ULAŞMAK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

Asgari ücret işçinin kendisinin ve ailesinin insanca yaşayacağı düzeye yükseltilmeli, vergiden muaf olmalı, sadece enflasyon değil, milli gelir artışı da asgari ücrete yansıtılmalıdır.

çözülmeli; emeklilik yaşı düşürülmeli; özel sigorta şirketlerine kaynak aktarmaya yarayan zorunlu bireysel emeklilik uygulamasına son verilmelidir.

- Sendikal örgütlenmenin önündeki anayasal ve yasal engeller, **sendikal barajlar kaldırılmalı;** Türkiye'nin sendikal mevzuatı ILO sözleşmeleri, Avrupa Sosyal Şartı ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi normlarına uygun hale getirilmeli; grev hakkı önündeki sınırlamalar ve yasaklar kaldırılmalıdır.
- Taşeron uygulaması **tamamen kaldırılmalı;** kıdem tazminatı fon tartışması gündemden çıkartılmalı; zorunlu arabuluculuk sisteminden vazgeçilmeli; iş mahkemelerine dava açan işçiler harç ve yargılama giderlerinden muaf tutulmalıdır.
- İşsizlik Sigortası Fonunun **amaç dışı kullanımına son verilmeli;** işsizlik sigortasından yararlanma koşulları kolaylaştırılmalı; işsizlik ödeneklerinin miktarı ve süresi artırılmalı; kamuda kadrolu ve güvenceli istihdam artışı sağlanmalı; çırak, stajyer, kursiyerlerin ve bursiyerlerin ucuz işgücü deposu olarak kullanılmasına son verilmeli; özelleştirmeler durdurulmalı ve geçmişte özelleştirilmiş kurumlar kamuya tekrar kazandırılmalıdır.
- ILO'nun "insana yaraşır iş" yaklaşımı temelinde herkese güvenceli ve nitelikli işler sağlanmalı; haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın **37,5 saate düşürülmeli;** herkese en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmalı; tüm taşeron işçilere ayrımsız kadro verilmeli; kadroya alınan işçilere diğer kamu işçileri ile eşit haklar sağlanmalı; kiralık işçilik kaldırılmalıdır.

- **Kamusal nitelikli bir işçi sağlığı ve iş güvenliği politikası izlenmeli,** denetimler artırılmalı, yaptırımlar ve cezalar caydırıcı hale getirilmeli, yasalarda işverenlerin yükümlülüklerini ve sorumluluklarını azaltacak düzenlemelerden vazgeçilmelidir.
- Toplumsal yaşamında ve çalışma yaşamında toplumsal cinsiyet eşitliği sağlanmalı; **eşit ise eşit ücret** uygulamasının önündeki fiili engeller kaldırılmalı; ev içi bakım hizmetleri devletin nitelikli, yaygın ve ücretsiz bakım hizmetlerini sağlaması ile kadının üzerinden alınmalı; işyerlerinde bakım hizmetleri sunan kreşlerin açılması yaygınlaştırılmalıdır.
- Asgari ücret işçinin kendisinin ve ailesinin **insanca yaşayacağı düzeye** yükseltilmeli, vergiden muaf olmalı, sadece enflasyon değil, milli gelir artışı da yansıtılmalıdır.
- Dolaylı vergilerin vergi gelirleri içindeki payı düşürülmeli, temel tüketim mallarında **KDV sıfırlanmalı,** çalışanların gelir vergisi yükü düşürülmelidir.

İşçilerin ve memleketin geleceği için kritik bir süreçte toplanan Başkanlar Kurulumuz, DİSK'in taşıdığı tarihsel ilkeler ışığında, her zamankinden daha fazla birlik ve bütünlük içerisinde mücadeleye devam etme zorunluluğunu hatırlatarak şu kararları almıştır:

1. 16 yıldır yapılanlar, yapılacakların teminatıdır ve işçi sınıfı için felaketten başka bir anlam taşımamaktadır. DİSK tüm işçileri, sermayenin çıkarları için işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşullarını sürekli olarak geriye götürenlere **TAMAM** demeye çağırmaktadır.
2. 24 Haziran 2018 Cumhuriyet tarihinin kader anıdır. DİSK, işçi sınıfını ve tüm halkı Cumhuriyetin laiklik ve demokrasi gibi temel nitelikleriyle, "Yurtta Barış Dünyada Barış" gibi temel kurucu ilkeleriyle, hukuk devletiyle ve temel yurttaşlık haklarıyla çatışan bir düzene **TAMAM** demeye çağırmaktadır.
3. Geleceğimize umutla bakabilmek için, güzel günlere omuz omuza yürüyebilmek için, DİSK tüm işçileri seçim güvenliği için sorumluluk almaya, **emeği, barışı, kardeşliği ve demokrasiyi savunan** siyasi partilere ve adaylara oy vermeye çağırmaktadır.

DİSK, TUTUKLANAN DEV YAPI-İŞ GENEL BAŞKANI VE İNŞAAT İŞÇİLERİ İÇİN EYLEMDE

İNSANCA ÇALIŞMA VE YAŞAMA TALEBİ TUTUKLANAMAZ!

DİSK üye ve yöneticileri, İstanbul ve Ankara'da gerçekleştirdikleri basın açıklamalarında 5 Ekim 2018'de tutuklanan Dev Yapı-İş Genel Başkanı Özgür Karabulut'un ve tutuklu inşaat işçilerinin serbest bırakılmasını talep etti.

İstanbul Yeni Havalimanı şantiyesinde insanlık dışı koşullarda çalıştırılan işçiler, daha önce de dile getirdikleri ve düzeltilmesi için eylem yaptıkları kötü çalışma koşullarına karşı insanca yaşama ve çalışma talep ederek iş bırakmış, yaşanan polis saldırısı sonucu farklı zaman dilimlerinde 500'den fazla işçi gözaltına alınmış, aralarında DİSK/Dev Yapı-İş Genel Başkanı Özgür Karabulut'un da olduğu 35 inşaat işçisi tutuklanmıştı.

5 Ekim 2018, Cuma günü DİSK/Dev Yapı-İş Genel Başkanı Özgür Karabulut'un tutuklanmasının ardından bir açıklama yapan DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, Karabulut'un sendikal faaliyet yürüttüğünü, sendikasının ve işçilerinin ona verdiği görevi yerine getirdiğini belirtti. Üçüncü Havalimanı şantiyesinde insanca çalışma ve yaşama mücadelesi yürütmenin suç olmadığını vurgulayan Çerkezoğlu, Özgür Karabulut'un ve tutuklu işçilerin serbest bırakılmasını talep etti ve 8 Ekim Pazartesi günü çeşitli noktalarda basın açıklamaları gerçekleştirileceğini duyurdu.

İstanbul ve Ankara'da gerçekleştirilen açıklamalarda tutuklamalara tepki gösterildi, başta Dev Yapı-İş Genel Başkanı Özgür Karabulut olmak üzere tutuklanan tüm inşaat işçilerinin derhal serbest bırakılması gerektiği vurgulandı.

Asıl suçlular, işçilerin her biri "suç duyurusu" niteliğinde olan taleplerine kulaklarını kapatanlar, patronları değil işçileri tutuklayanlardır; işçilerin kölelik düzeni şartları altında çalışmalarına cevaz veren devletin yetkili kurumlarıdır, Çalışma Bakanlığıdır.

İSTANBUL

İstanbul'da Tophane'deki Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü önünde gerçekleştirilen eyleme DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ve DİSK Yönetim Kurulu üyelerinin yanısıra DİSK üyesi sendikaların genel başkanları, yönetim kurulu üyeleri, şube ve merkez yöneticileri ile çok sayıda DİSK'linin yanısıra pek çok muhalefet temsilcisi ve milletvekilleri de katıldı.

Açıklamayı DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu yaptı. Karabulut'un yürüttüğü faaliyetlerin hiçbirinin suç olmadığına dikkat çeken Çerkezoğlu, "Asıl suç olan, sendikalaşmayı engellemek, iş cinayetlerinin üstünü örtmek, işçilerin maaşlarını vermemek ve tüm bunlara göz yummaktır." dedi.

Eyleme Petrol-İş Sendikası Yönetim Kurulu üyesi Mustafa Mesut Tekik de katılarak dayanışma mesajını iletti.

ANKARA

Ankara'da Ulus Meydanı'nda düzenlenen basın açıklamasına KESK Eş Genel Başkanları Aysun Gezen ve Mehmet Bozgeyik, DİSK önceki dönem Genel Başkanı Kani Beko, DİSK Ankara Bölge Temsilcisi Tayfun Görgün ile DİSK üyesi sendikaların merkez ve şube yöneticileri ile DİSK'li işçiler katıldı.

Açıklamayı okuyan DİSK Ankara Bölge Temsilcisi Tayfun Görgün, Dev Yapı-İş Genel Başkanı Özgür Karabulut'un yürüttüğü sendikal faaliyetlerin hiçbirinin suç olmadığını, Karabulut ve diğer tutuklu inşaat işçilerinin derhal serbest bırakılması gerektiğini söyledi.

Görgün'ün ardından söz alan DİSK önceki dönem Genel Başkanı ve İzmir milletvekili Kani Beko ve KESK Eş Genel Başkanı Aysun Gezen, bu hukuksuzluğa karşı DİSK'in ve Dev Yapı-İş Sendikasının yanında olduklarını belirttiler.

DİSK GENEL BAŞKANI ARZU ÇERKEZOĞLU'NUN AÇIKLAMASI

İşçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerini almadan işçi çalıştırmak suçtur,

İş cinayetlerini örtbas etmek, iş cinayetlerinin faillerini korumak suçtur,

Ücretleri düşük gösterip sigorta primlerini çalmak suçtur,

Sigorta primlerini çalan, vergi kaçıran patronlara teşvik vermek suçtur,

İşçileri kölelik koşullarında çalıştırmak suçtur,

Sendikalı işçileri işten atmak suçtur,

İşçiler sendikalı oldukları için işten atılırken görevini ihmal etmek, hatta bilerek isteyerek bu hukuksuzluğa göz yummak suçtur,

Anayasal güvence altındaki grev hakkını gasp etmek suçtur,

AMA SENDİKAL FAALİYET YÜRÜTMEK SUÇ DEĞİLDİR!

Dev Yapı-İş Genel Başkanı Özgür Karabulut, iş cinayetlerinde katledilen, maaşları doğru düzgün ödenmeyen, bedenleri tahtakurularına yem edilen 3. Havalimanı işçilerinin haklı mücadelesini yürütmüştür. Sendikasının ve inşaat işçilerinin kendisine verdiği sendikal görevleri yerine getirmiştir. Bir sendika Genel Başkanının bu görevlerini yapması suç olamaz.

Havaalanı işçilerinin protestolarının ardından sendikal faaliyetlerini sendika genel merkezinde sürdüren Dev Yapı-İş Genel Başkanının, DİSK Genel Merkezi önünden gözaltına alınmasının ardından tutuklanması tamamıyla hukuksuzdur. Özgür Karabulut'un adresi bellidir ve iki haftadır sendikasında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bunun da ötesinde inşaat işçilerinin insanca çalışma ve yaşama hakkını savunmak, sendikamız genel başkanının suçu değil, görevidir. Asıl suç olan, bu görevi yerine getirmesini engellemektir.

Asıl suçlular, iş cinayetlerine, ödenmeyen maaşlara, tahtakurularına göz yumanlardır.

Asıl suçlular, işçilerin her biri "suç duyurusu" niteliğinde olan taleplerine kulaklarını kapatanlar, patronları değil işçileri tutuklayanlardır.

Asıl suçlular, işçilerin kölelik düzeni şartları altında çalışmalarına cevaz veren devletin yetkili kurumlarıdır, Çalışma Bakanlığıdır.

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun yayınladığı raporda, işçilerin hakları açısından dünyanın en kötü 10 ülkesi arasında olan ülkemiz, son dönemde haklarını isteyen işçilerin ve sendikacıların tutuklanmasıyla bu konumunu sağlamlaştırmaktadır.

İşçilerin taleplerini önce gaz bombalarıyla, TOMA'larla; şimdi de gözaltılarla, tutuklamalarla, yalanlarla bastırmak isteyenler, sadece inşaat işçilerini değil; ülkede emeğiyle geçinen her bir işçiyi hedef almıştır. İnşaat işçilerine yönelik tutuklamalar tüm bir işçi sınıfına dönük saldırılardır.

Gözaltına alınması ve tutuklanması gereken insanca çalışma ve yaşama koşulları talep eden işçiler değil, işçileri kölece şartlar altında çalıştıran patronlardır! Yapılması gereken, gözaltına alınan ve tutuklanan tüm inşaat işçileri derhal serbest bırakmak, işçilerin tüm taleplerini karşılamak ve insanlık dışı koşullarda işçi çalıştıran işverenler hakkında etkin bir soruşturma başlatmaktır!

İnşaat işçilerinin insanca çalışma ve yaşama hakkını savunmak suç değildir!

Dev Yapı-İş Genel Başkanı Özgür Karabulut derhal serbest bırakılmalıdır!

10 EKİM KATLIAMININ ÜÇÜNCÜ YILI

103 CANIMIZIN EMANETİ İÇİN MÜCADELEYE DEVAM!

10 Ekim Katliamında yitirdiğimiz 103 can, katliamın üçüncü yılında Türkiye'nin dört bir yanında anıldı.

10 Ekim Katliamı'nın üçüncü yılı için düzenlenen anma töreni, Ankara Tren Garı önünde saat 10.04'te gerçekleştirildi. Üç yıldır yapılması polis tarafından engellenen törende yüzlerce insan bir araya geldi, "Arkadaşlarımızın hayallerini gerçekleştirmek için mücadeleye devam" dedi.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB ve 10 Ekim-Der'in çağrısıyla Ankara Garı önünde düzenlenen törene yitirdiğimiz 103 canın aileleri, **DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Sekreteri Cafer Konca**, emek ve meslek örgütlerinin genel başkan ve yöneticileri, milletvekilleri ile yüzlerce vatandaş katılırken, polisin engelleme çabaları kitlenin kararlılığı ile boşa çıkarıldı.

İstanbul'daki 10 Ekim Katliamı anması saat 19.30'da, Kadıköy'de başladı. Katliamda hayatını kaybedenler için saygı duruşu ile başlayan anma töreni, katledilen canlarımızın isimlerinin okunmasının ardından yapılan konuşmalarda 10 Ekim Davasının adalet getirmediği belirtildi. Anmaya **DİSK Yönetim Kurulu üyesi Kanber Saygılı** da katıldı.

İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri ile 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği Alsancak Türkan Saylan Kültür Merkezi'nin önünde bir anma etkinliği düzenledi. Ortak açıklamayı okuyan **DİSK Ege Bölge Temsilcisi Memiş Sarı** "Acımız kadar öfkemiz de tazeliğini koruyor. Gerçek katiller dışarıda gezdiği için isyanımız her gün biraz daha da büyüyor'' dedi.

10 Ekim 2015 Ankara Gar Katliamının 3. yıldönümünde Gaziantep'te DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin ortaklaşa gerçekleştirdikleri basın açıklaması DİSK Gaziantep Bölge Temsilciliğimiz toplantı salonunda saat 12:30'da yapıldı. Toplumsal muhalefet bileşenlerinin de destek verdiği açıklama, **DİSK Gaziantep Bölge Temsilcisi Ali Güdücü** tarafından okundu.

Adana'da DİSK-KESK-TMMOB-Adana Barosu ve Adana Tabip Odası tarafından Adana Garı önünde düzenlenen basın açıklamasında "Barış Şehitleri Ölümüzdür" pankartı açıldı. Ortak basın açıklamasını okuyan **KESK Adana Şubeler Platformu dönem sözcüsü İrfan Doğan** "Eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış mücadelesi yitirdiğimiz arkadaşlarımızın en büyük emanetidir" dedi.

Katliamın üçüncü yıldönümüyle ilgili bir açıklama yapan Çerkezoğlu, "Emek-barış-demokrasi mücadelesi 103 canımızın emanetidir" dedi. Açıklamanın satırbaşları şöyle:

"Emek-Barış-Demokrasi" diyerek 10 Ekim 2015 tarihinde düzenlediğimiz mitingimizi hedef alan ve 103 arkadaşımızı yitirdiğimiz katliamın üçüncü yıl dönümünde acılarımız hala taze, arkadaşlarımızın anısı hala sıcak.

Adalet yerini bulmadı, acılarımız soğumadı. Ne bu eylemi yapan örgüt hakkıyla açığa çıkarıldı, ne ilişkilerinin üzerine gidildi, ne de kamu görevlilerinin ve ülkeyi yönetenlerin sorumlulukları sorgulandı. Bu adaletsizlikte imzası ve sorumluluğu bulunanlar tarihe bir kara leke olarak geçti.

"Emek-Barış ve Demokrasi mücadelesi" 10 Ekim 2015'te yitirdiğimiz 103 canımızın bize bıraktığı bir emanettir artık.

Er ya da geç emeğin, barışın, demokrasinin egemen olduğu bir ülkeyi, 103 canımıza armağan edeceğiz!

Er ya da geç katiller kaybedecek! Emek-Barış-Demokrasi kazanacak!

dosya:

ekonomik kriz

KRİZE KARŞI EMEĞİN HAKLARINI SAVUNACAĞIZ!

YÜZDE 1'İN YARATTIĞI KRİZİN FATURASI YÜZDE 99'A KESİLEMEZ!

20 Eylül 2018 tarihinde İstanbul'da ekonomik krize karşı emeğin haklarının korunması gündemiyle toplanan DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu, aldığı kararları kamuoyu ile paylaşmayı gerekli görmüştür.

Ekonomik Kriz

Türkiye "yok sayılarak" çare üretilemeyecek ağır bir ekonomik krize sürüklenmektedir. Emperyalist-kapitalist merkezlerden gelen sıcak paraya dayalı büyüme dönemi sona ermiştir. Taşıma suyla döndürülen neoliberal kapitalizmin değirmeni bugün artık durmaktadır. Bu neoliberal kapitalist değirmen, Türkiye'yi sermaye için cazip bir ülke yapmak adına, emeğin en temel haklarını, şeker fabrikalarından kağıt fabrikalarına kamu birikimini, kamusal hizmetleri, yerli tarımsal üretimi, kentleri, doğayı öğütmüştür. Mart-Haziran 2018'de bir önceki yıla göre yabancı sermaye girişlerinin yüzde 85 oranında düşmesiyle, dış borçlanmaya dayalı saadet zinciri kırılmış, son 16 yılda yaşanan yıkım her gün daha fazla görünür hale gelmiştir.

Üçte ikisi özel sektöre ait olmak üzere dış borcu 467 milyar dolara çıkan ülkemizde, döviz krizi hızla bir borç krizine evrilmektedir. Döviz borçlusu şirketlerin iflas haberleri arka arkaya gelirken sermaye çevreleri, borç krizini kamu maliyesi üzerinden halka yıkmayı amaçlayan yöntemleri tezgâhlamaya çalışmaktadır. Borç krizinin maliyeti uluslararası finansal sermaye ve borçlardan yararlanan sermaye çevreleri arasında paylaşılması gerekirken, sermaye bu borçların "81 milyonun borcu olduğu"nu iddia etmektedir.

DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu'nun toplandığı sırada açıklanan Orta Vadeli Programda (Yeni Ekonomik Program) yükselen işsizliğin ve durdurulamayan zamlarla yükselen enflasyonun çözümüne dair hiçbir somut yaklaşımın ifade edilmemesi, emeğin bu temel sorunlarının ülkeyi yönetenlerin gündeminde olmadığını göstermektedir. Genel anlamıyla somut bir çözüm önerisi ifade etmeyen, hedefleri

Zam yağmuru altında tüm ücretler erimiş ve toplumun yüzde 99'unun alım gücü düşmüştür. Krizde hiçbir sorumluluğu olmayan toplumun yüzde 99'u yoksullaşmaktadır. Tüm ücretler yıl sonu beklemeden derhal artırılarak, yüzde 20'leri aşacak enflasyondan kaynaklanan kayıplar telafi edilmelidir.

gerçekçilikten uzak ve "Dağ fare doğurdu" diye değerlendirilen bu ekonomik programla ilgili olarak sermaye çevreleriyle görüşürken, hiçbir emek örgütüyle, sendikayla görüş alışverişinde bulunulmamış olması, programın sermaye yanlısı niteliğini ortaya koymaktadır.

Daha da önemlisi, İstanbul yeni havalimanı işçilerinden Cargill işçilerine temel haklarını isteyen işçilere yönelik kitlesel gözaltılar göstermektedir ki, krizin faturasını kimin ödeyeceğinin mücadelesinin verileceği bir süreçte, ülkeyi yönetenler işçi sınıfını ağır bir baskı altında susturmayı amaçlamaktadır.

20 Mayıs 2018'deki DİSK Başkanlar Kurulu Sonuç Bildirgesinde de ifade edildiği gibi "Ekonomiyi kırılganlaştıran neoliberal politikalarda ısrar edenler ve seçimlerden sonra krizin faturasını işçi sınıfına kesmeye hazırlananlar bilmelidir ki, işçi sınıfı bu faturayı ödemeyi reddedecektir."

Bu çerçevede DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu krize karşı aşağıdaki politika önerilerini gündeme getirmekte[1] ve bunların hayata geçirilmesi için tüm işçilerle, emek örgütleriyle ve demokrasi güçleriyle birlikte hareket etme kararlılığında olduğunu ilan etmektedir:

ÜCRETLER DERHAL ARTIRILSIN

Zam yağmuru altında tüm ücretler erimiş ve toplumun yüzde 99'unun alım gücü düşmüştür. Krizde hiçbir sorumluluğu olmayan toplumun yüzde 99'u yoksullaşmaktadır.

Tüm ücretler yıl sonu beklemeden derhal artırılarak, yüzde 20'leri aşacak enflasyondan kaynaklanan kayıplar telafi edilmelidir.

Asgari ücret yıl sonu beklenmeden derhal yeniden belirlenmelidir.

Toplu iş sözleşmeleri protokoller yoluyla ücretler açısından revize edilmelidir. Kamuda kadroya alındığı iddia edilen ancak yüzde 4+4 gibi enflasyon karşısında yok olan bir zam ile yoksulluğa mahkum edilen taşeron işçilerin ücretleri derhal iyileştirilmeli, bu işçilerin işyerlerinde halen çalışan eski kamu işçileriyle aynı statüde, aynı haklarla ve ücretlerle çalışmaları sağlanmalıdır.

Emekli aylık ve gelirlerine de enflasyondan kaynaklanan kayıp kadar zam yapılmalı, asgari ücretin altında emekli aylığı ayıbına derhal bir son verilmelidir.

TOPLU İŞTEN ÇIKARMALAR YASAKLANSIN

İşçi sınıfının sorumlu olmadığı krizin sonuçlarından korunması için toplu işten çıkarmalar yasaklanmalıdır. Şirketlerin krizi fırsata çevirerek işçi çıkarmalarına izin verilmemelidir.

Kamu istihdamı artırılarak işsizlikle mücadele edilmelidir.

İşsizlik fonunun amaç dışı biçimde teşvik adı altında sermaye çıkarına kullanılmasına son verilmeli, işsizlerin bu fondan faydalanmasının koşulları kolaylaştırılmalı, işsizlik ödeneğinin süresi uzatılmalıdır.

Ücret Garanti Fonundan yaralanma koşulları genişletilmeli, haftalık çalışma sürelerinin önemli ölçüde düşmesi durumunda işçilere sözleşmeleri sona erdirilmeksizin kısa çalışma ödeneği verilmesine olanak sağlanmalıdır.

VERGİ ADALETİ SAĞLANSIN

Türkiye dünyanın en adaletsiz vergi sistemlerinden birine sahiptir. Vergilerin dörtte üçü ücretliler ve tüketiciler tarafından ödenmektedir. Az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi alınan, asıl olarak kar ve faiz gelirlerinin, servetin vergilendirilmesine dayalı bir sistem kurulmalıdır.

Asgari ücret net olarak ödenmeli, asgari ücretten hiçbir suretle vergi kesilmemelidir.

En düşük gelirlilerden alınan yüzde 15 vergi, yüzde 10'a düşürülmelidir.

Emekçilerin üzerinde büyük bir yük olan dolaylı vergiler düşürülmelidir. Öncelikle halkın yoğun olarak tükettiği temel tüketim mallarında KDV kaldırılmalıdır.

KAMUSAL MAL VE HİZMETLERE ZAM YAPILMASIN

Krize karşı çalışanların korunması için fiyatları kamu tarafından belirlenen ve geniş

kesimlerce tüketilen hizmetlerin fiyatlarına zam yapılmamalıdır. Kamu ulaşım bedellerine ve hanelerde tüketilen elektrik, su ve doğalgazın fiyatı artırılmamalıdır.

Dahası asgari düzeyde bir tüketim ölçüsünde bu bedeller kaldırılmalı ve toplumun yüzde 99'u bu kriz karşısında korunmalıdır.

Buraya kamunun doğrudan veya dolaylı olarak taraf olduğu tüm sözleşmelerdeki dövize endeksli fiyatlar TL'ye çevrilerek, gerçekçi olmayan önkoşullar ve miktar garantileri iptal edilerek, şirketlerin halkın ödediği vergilerle finanse edilen haksız kazançlarının önüne geçilmelidir.

Krize karşı bu ekonomik tedbirlerin olmazsa olmaz tamamlayıcısı ADALET VE DEMOKRASİ'dir. Şurası açıktır ki, yasama, yürütme ve yargı erklerinin tek kişide toplandığı, kamuda liyakat ilkelerinin yok sayıldığı yeni rejim, krizi daha da derinleştirmektedir. Yüzde 1'e karşı Yüzde 99'un, sermayeye karşı emeğin haklarını savunmak için demokrasi ve adalet şarttır. "Demokrasi ve adalet işçinin ekmeğidir" bilinciyle, ekonomik krizin faturasını ödememek için verdiğimiz mücadele aynı zamanda bir adalet ve demokrasi mücadelesi olarak örgütlenecektir.

DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu, ekonomik krizden toplumun yüzde 99'u yararına bir çıkış için yukarıdaki önerileri doğrultusunda atılacak adımları da kararlaştırmıştır:

1. Krize karşı emeğin haklarını savunmak için, krizden çıkış için önerilerimizi anlatan yaygın bir bilgilendirme çalışması yapılacaktır. İşyerlerinde bu önerilerimizin okunması ve oylanması, işçi havzalarından kent merkezlerine etkin bir bildiri dağıtımı ve afiş çalışmaları yapılması, buralarda açılacak masalar ile toplumun geniş kesiminin bilgilendirilmesi, illerde temsilciler kurullarının toplanması, sosyal medyanın etkin bir biçimde kullanılması ve örgütlü örgütsüz tüm işçilerin, emekçilerin katılabileceği geniş katılımlı toplantılar düzenlenmesi gibi her türlü aracı ve yöntemi kullanarak bir bilgilendirme ve mücadele seferberliği hayata geçirilecektir. Krize karşı emeğin haklarını savunmaya yönelik yerel ve merkezi tüm etkinlikler, DİSK'in yetkili kurulları tarafından programlanacak ve kararlı bir biçimde hayata geçirilecektir.
2. Ekonomik krizden toplumun yüzde 99'u yararına çıkışa dair somut önerilerimiz TBMM'deki muhalefet partilerine sunulacaktır.
3. Krize karşı toplumun yüzde 99'u yararına somut talepler ve öneriler etrafında diğer emek ve meslek örgütleri başta olmak üzere, demokratik kitle örgütlerinden yerel derneklere ve siyasi partilerden kadın örgütlerine kadar, mümkün olan en geniş birliktelik ile, işyeri işyeri, havza havza, il il, ortak bir bilgilendirme ve mücadele süreci örgütlenmesi için girişimler başlatılacaktır.
4. Kriz koşullarında hakları gasp edilmek istenen işçilerin direnişleri ile -üyemiz olsun olmasın, örgütlü olsun olmasın- dayanışma içinde olunacaktır. Güncel ve acil olarak, İstanbul havalimanında insanca çalışma koşulları istedikleri için tutuklanan inşaat işçileriyle ve tutuklu işçilerin aileleriyle dayanışmayı büyütmek için girişimlerde bulunulacaktır.
5. Anayasa'ya göre üç ayda bir toplanması gereken, ancak Anayasa ihlal edilerek 2009 yılından beri toplanmayan Ekonomik Sosyal Konsey (ESK) derhal toplanmaya çağırılmalı, krize karşı alınacak önlemler açık ve şeffaf biçimde tartışılmalıdır. ESK'nin yanı sıra Üçlü Danışma Kurulu ve Çalışma Meclisi gibi çok taraflı yapılar da derhal toplanmaya çağırılmalıdır. Yukarında sayılan önerilerin, krizden toplumun geniş kesimlerinin yararına bir çıkış için "zorunluluk" olduğu tespitinden hareketle DİSK her ortamda, her platformda bu önerilerini tartışmaya hazırdır. Ancak "aynı gemideyiz" nakaratını tekrarlayanların aynı gemide olduklarını iddia ettikleriyle konuşmaması, görüş alışverişinde bulunmaması manidardır.

DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu, krize karşı emeğin haklarını savunmak için etkin bir mücadele sürecini hayata geçirme kararlılığını ifade ederek, tüm emek ve meslek örgütlerini, emekten ve demokrasiden yana tüm güçleri bu mücadele sürecini beraber örgütlemeye çağırmaktadır.

DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu, krize karşı emeğin haklarını savunmak için etkin bir mücadele sürecini hayata geçirme kararlılığını ifade ederek, tüm emek ve meslek örgütlerini, emekten ve demokrasiden yana tüm güçleri bu mücadele sürecini beraber örgütlemeye çağırmaktadır.

KRİZE KARŞI EMEĞİN HAKLARINI SAVUNMAK İÇİN

DİSK'İN ACİL SOSYAL POLİTİKA ÖNERİLERİ

20 Eylül 2018 tarihinde İstanbul'da toplanan DİSK Genişletilmiş Başkanlar Kurulu, kriz döneminde yürütülecek faaliyetlere ışık tutacak bir politika ve eylem belgesi kabul etti.

Ekonomik Kriz

Türkiye ekonomisinin önümüzdeki dönemde ciddi bir daralma ve durgunluk dönemine gireceği ve buna enflasyonun eşlik edeceği görülüyor. İşsizlikteki artış bütün boyutlarıyla henüz TÜİK istatistiklerine yansımasa da İŞKUR verileri işsizlikteki artış eğilimini ortaya koyuyor.

GİRİŞ: EKONOMİK KRİZ DERİNLEŞİYOR

Türkiye ağır bir ekonomik krize sürüklenmektedir. Krizi en kestirme özetleyen veriler, doların fiyatı, enflasyon, işsizlik ve faizlerdir. 2017 sonunda 3,79 TL olan dolar ağustos ayında 7 TL'ye çıktı. Halen 6,5 TL civarında seyreden dolar sekiz ayda TL karşısında yüzde 70 değer kazandı. Diğer bir ifadeyle TL yüzde 70 oranında devalüasyona uğradı.

Ekonominin diğer özellikleri döviz krizinin bir borç krizine dönüşmek üzere olduğunu gösteriyor. Son verilere göre Türkiye'nin dış borcu 467 milyar dolardır. Bu 2017 milli gelirinin %54'ü demektir. Bu borcun üçte ikisi özel sektöre (şirketlere ve bankalara) aittir. 12 ay içinde ödenmesi gereken dış yükümlülükler ise 180 milyar dolardır.

Krizin ilk önemli sonucu enflasyon olmuştur. Eylül ayında TÜFE yüzde 17,9, ÜFE ise 32,13 olarak gerçekleşti. Böylece Türkiye tekrar yüksek enflasyon dönemine girmiş oldu. ÜFE'nin kısa sürede TÜFE'ye yansıyacak olması nedeniyle yıl sonu tüketici enflasyonunun yüzde 20-25 aralığında gerçekleşmesi yüksek ihtimaldir. Nitekim bugün (20 Eylül 2018) açıklanan Yeni Ekonomik Programda (Orta Vadeli Program) 2018 enflasyon tahmini 20,9 olarak yer aldı.

Son olarak Merkez Bankası'nın döviz fiyatlarına müdahale etmek için faiz oranını yüzde 24'e yükseltmesi ekonomik krizin önümüzdeki günlerde giderek derinleşeceğini göstermektedir. Yüksek faizlerin yatırımları durduracağı, yavaşlatacağı ve ekonomiyi soğutacağı biliniyor.

Türkiye ekonomisinin önümüzdeki dönemde ciddi bir daralma ve durgunluk dönemine gireceği ve buna enflasyonun eşlik edeceği görülüyor. İşsizlikteki artış bütün boyutlarıyla henüz TÜİK istatistiklerine yansımasa da İŞKUR verileri işsizlikteki artış eğilimini ortaya koyuyor. Yeni Ekonomik Program'da da işsizlikte artışın devem edeceği kabul edilmiş durumda.

Türkiye ekonomisi hem yüksek enflasyon, hem durgunluk, hem de küçülme ve yüksek işsizlik kıskacında birkaç yıl sürebilecek ve enflasyon içinde durgunluk olarak adlandırılan bir stagflasyon sürecine girebilir. Nitekim ekonomideki daralma siyasi iktidar tarafından da kabul edilmektedir. Daha önce ortalama 5,5 olarak hedeflenen büyüme 2019 için büyüme hedefi 2,3'e düşürülmüştür. Bu hedefin oldukça iyimser olduğunu büyümenin daha da küçük olacağını söylemek mümkündür. 2,3'lük büyüme hedefi ekonomide durgunluğun itirafıdır. Bunun maliyeti işsizlik olacaktır.

Türkiye ekonomisindeki kriz güncel politik gelişmelerin etkisiyle sınırlı olmayan yapısal bir meseledir. Döviz krizinin ana etkeni, Türkiye'ye yabancı sermaye girişlerinin düşmesidir: Mart-Haziran 2018'de önceki yıla göre yabancı sermaye girişleri yüzde 85 oranında düşmüştür. ABD Merkez Bankasının düşük faiz politikası nedeniyle uzun

DİSK GENİŞLETİLMİŞ BAŞKANLAR KURULU'NUN KABUL ETTİĞİ ACİL SOSYAL POLİTİKA ÖNERİLERİNE PDF FORMATINDA ULAŞMAK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

İşçiler krizin yaratıcısı ve sorumlusu değiller. Krizin faturasının işçilere, çalışanlara kesilmesi kabul edilemez. Ciddiyetten ve içerikten yoksun "aynı gemideyiz" söylemiyle krizin bedeli işçilere ve kamuya ödettirilemez.

yıllar boyunca Türkiye dahil pek çok ülke ucuz dövize (sıcak paraya) dayalı bir büyüme gerçekleştirdi. Ancak birkaç yıldır bu sürenin sona ermekte olduğu biliniyor.

Türkiye'nin 2018 krizini küresel kapitalizmin yapısal koşullarından bağımsız olarak değerlendirmemeliyiz. Yapısal koşulları zaten oluşmuş olan bu kriz ortamının ilk örneğinin Türkiye olması da kuşkusuz, Türkiye'nin iç sorunlarının yoğunluğuyla ilgilidir. Hukukun üstünlüğünün yadsınması, hukuk, adalet ve denetleyici kurumların çökertilmesi; ekonomi bürokrasisinde liyakat ilkelerinin yadsınarak ahbap-çavuş kapitalizmine dayalı bir örgütlenme modelinin dayatılmasıdır. Türkiye'nin 2018'de başlayan ekonomik krizi, bir yandan çarpık biçimde küreselleşen dünya ekonomisinin rantlarından pay kapmaya çalışan, ancak bir yandan da "yerli ve milli olsun" söylemiyle pekiştirilen küresel neoliberalizmin sonucudur.

KRİZE KARŞI SOSYAL POLİTİKA ÖNERİLERİ

Ekonomik krizin doğrudan bir sonucu olarak yükselen enflasyonun emekçilerin alım gücünü düşürücü bir etki yaratacağı, gelir dağılımını bozacağı ve işçileri daha da yoksullaştıracağı sır değil. Ekonomik krizin doğrudan sonucu emeği ile geçinenlerin yaşam koşullarının ağırlaşması olacaktır.

Döviz ve borç krizinin domino etkileri başladı. Enflasyon, döviz fiyatlarını izleyerek hızlandı; reel ücretler, emekli aylıkları aşınmaya başladı. Ekonomi, ilk altı ayda durgunlaştı, sonra küçülmeye başladı. Döviz borçlusu kimi şirketlerin iflas haberleri gelmeye başladı. Krizin, artan işsizlik ve yoksulluk biçimlerinde bir toplumsal bunalıma dönüşmesi gündemdedir.

Oysa işçiler krizin yaratıcısı ve sorumlusu değiller. Bu nedenle krizin faturasının işçilere, çalışanlara kesilmesi kabul edilemez. Ciddiyetten ve içerikten yoksun "aynı gemideyiz" söylemiyle krizin bedeli işçilere ve kamuya ödettirilemez.

Krize karşı uygulanacak politikalar tartışılmaya başlandı. Hükümet panik içinde, kararsız ve hareketsizdir. 20 Eylül 2018 tarihinde açıklanan ve Yeni Ekonomik Program adı verilen Yeni Ekonomik Program krize karşı etkili ve kalıcı çözümler getiren, işsizlik ve enflasyonla mücadele edebilecek bir program değildir. Program afaki rakamlarla sorunu geçiştiriyor. Programın hazırlanmasında sermayenin görüşleri alınırken emek kesiminin görüşlerinin alınmaması kabul edilemez.

Yeni Ekonomik Program işsizlik ve enflasyona karşı kalıcı önlemler içermezken işçi haklarına dönük yeni saldırıların işaretlerini taşıyor. İşçiler açısından kapanmış ve tartışılması söz konusu olmayan kıdem tazmi-

İşçi sınıfının krizin maliyetini üstlenmemesi için, mevcut hakları korumaya yönelik aktif bir strateji gereklidir. Sendikaların kriz dönemlerinde "taviz pazarlığı" ve "fedakârlık" söylemi yerine emekçileri koruyacak ve geniş kitleler tarafından sahiplenilecek politikaları savunması gerekir. Sendikal hareket sadece kendi üyelerinin değil toplumun yüzde 99'unun çıkarlarını savunmalı ve krize karşı tüm emekçilerin çıkarlarını savunacak bir hat oluşturmalıdır.

natı fonu tekrar gündeme getiriliyor, esnek çalışmanın artırılmasından söz ediliyor. Krizle uzaktan yakından ilgisi olmayan bu konular krizin faturasını işçilere kesmek için gündeme getirilmektedir. Hükümeti kıdem tazminatı fonu ve esnek çalışma konularını gündeme getirmemesi için uyarıyoruz.

Sermaye çevreleri, borç krizini devlete (kamu maliyesine) ve işçilere yıkan yöntemleri tezgâhlamaya çalışıyor. Döviz borçlusu şirketlerin banka kredilerini yeniden düzenleyen; vadesini, ödeme koşullarını hafifleten, hatta silebilen bir düzenleme öneriliyor. Finansman yükünün devlet maliyesi tarafından üstlenilmesi söz konusudur. Şirketleri ve bankaları devlet bütçesi aktarımlarıyla kurtarmak, halkın sırtından astronomik bir vurgun anlamına gelir.

Türkiye borçlu bir ülkedir ama bu borç işçi sınıfının borcu değildir. Borcu yüzde 1 yarattı bu nedenle borcun yüzde 99'un sırtına yüklenmesi kabul edilemez. Borç krizinin maliyeti borçlardan yararlanan sermaye çevreleri arasında paylaşılmalıdır. Kriz koşullarında "alacaklıları", yani uluslararası finansal sermayeyi kurtarmayı temel alan bir yaklaşım kabul edilemez. Uluslararası sermaye, batık kredilerinin maliyetini genel hukuk kuralları içinde üstlenmelidir. Hazinenin bu tür kredi sözleşmelerine ilişkin yükümlülüğü söz konusu olamaz.

İşçi sınıfının krizin maliyetini üstlenmemesi için, mevcut hakları korumaya yönelik aktif bir strateji gereklidir. Kriz döneminde işçileri korumak için politika alternatifleri vardır. Toplumcu ve kamucu ekonomik politikalar ile krize karşı emekçileri korumak mümkündür. Sendikaların kriz dönemlerinde "taviz pazarlığı" ve "fedakârlık" söylemi yerine emekçileri koruyacak ve geniş kitleler tarafından sahiplenilecek politikaları savunması gerekir. Sendikal hareket sadece kendi üyelerinin değil toplumun yüzde 99'unun çıkarlarını savunmalı ve krize karşı tüm emekçilerin çıkarlarını savunacak bir hat oluşturmalıdır.

Bu çerçevede DİSK krize karşı aşağıdaki önerileri gündeme getirmekte ve hayata geçirilmesi için tüm işçilerle ve emek örgütleriyle birlikte hareket etme kararlılığında olduğunu ilan etmektedir.

ÜCRETLERDEKİ KAYIPLAR KARŞILANMALIDIR

Toplu iş sözleşmesi kapsamındaki işçilerin ücretleri ile diğer bütün çalışanların 2018 ücret artışları daha şimdiden enflasyon ve artan vergi dilimi nedeniyle ciddi kayba uğradı. Asgari ücret artışı enflasyonun oldukça gerisinde kaldı. TÜİK verileri 2017'den itibaren özellikle sanayide reel ücretlerde önemli gerilemeler olduğunu ortaya koymaktadır. Reel ücretlerdeki düşüş eğilimi yüksek enflasyon döneminde de devam edecektir. Bu nedenle yılbaşı beklenmeksizin ücretlerdeki kayıplar telafi edilmelidir.

Sendikalar kriz dönemlerinde kemer sıkma ve fedakârlık önerilerine karşı işçilerin alım gücünü koruyan ve ücretlerin artışını savunan politikalarla çıkmalıdır. Emekçilerin alım gücünün artması ekonomik krizden çıkış için de oldukça önemlidir.

Asgari Ücret Yıl Sonu Beklenmeden Derhal Yeniden Belirlenmelidir

Bilindiği gibi asgari ücret 2018 yılında yüzde 14 oranında artırılarak 1603 TL olarak saptanmıştı. Asgari ücret miktarının ve artış oranının yetersiz olduğu asgari ücret saptanırken DİSK tarafından gerekçeleriyle açıklanmış ve asgari ücretin 2018 yılı için 2 bin 300 TL olması gerektiği vurgulanmıştı. Aradan geçen zaman bu talebimizin haklılığını ortaya çıkardı.

Asgari ücret gerek döviz cinsinden gerekse enflasyon karşısında eridi. Ocak 2018'de 435 ABD Dolarına karşılık gelen asgari ücret Eylül 2018'de 250 ABD Dolarının altına geriledi.

Yıl sonu enflasyonunun yüzde 20-25 bandında gerçekleşeceği sır değil. Böylece asgari ücret erimeye devam edecek. Bu nedenle tüm ücretli çalışanlar için baz ücret olan ve ücretli çalışan herkesi ilgilendiren asgari ücret vakit kaybetmeksizin yeniden belirlenmelidir.

İş Kanunu'nun 39. maddesine göre asgari ücret en geç iki yılda bir belirlenir. Dolayısıyla asgari ücretin bir yıl dolmadan belirlenmesinin önünde yasal bir engel yoktur. Dahası geçmişte asgari ücretin altışar aylık dönemlerle arttığı biliniyor. Asgari Ücret

Tespit Komisyonu derhal toplanarak ve krizin yarattığı tahribatı dikkate alarak 2018'in son dört ayı için asgari ücreti yeniden belirlemelidir. Asgari ücret artışı genel ücret artışını da sağlayacaktır.

Tüm Ücretlere Derhal Enflasyon Zammı Yapılmalıdır

Enflasyondaki beklenmedik artış 2018 ücretlerini şimdiden eritti. Genellikle bir önceki yılın enflasyonundan hareketle belirlenen 2018 ücretlerinde ciddi kayıplar yaşandı. Özel sektör işçilerinin yüzde 95'i toplu iş sözleşmesinden yoksun olduğu için enflasyon karşısında ciddi kayıplar yaşamaları söz konusudur.

2018 yılı ücretleri gerek toplu iş sözleşmesi kapsamında gerekse sendikasız işçiler için revize edilmeli ve ücretlere enflasyon kaybını karşılayacak ek zam yapılmalıdır. Sendikalar telafi zammı talebinde bulunmalı. Toplu iş sözleşmeleri protokoller yoluyla ücretler açısından revize edilmelidir. Sendikasız işçilerin iyileştirme talebi için de kamuoyu oluşturulmalıdır.

Kadroya Alınan Taşeron İşçilerin Ücretleri Derhal İyileştirilmelidir

Bilindiği gibi sayıları bir milyona yaklaştığı ifade edilen kamudaki taşeron işçiler 2018 yılında tartışmalı yöntemlerle kadroya alındı. DİSK olarak kadroya alınma sürecinde yaşanan olumsuzluklara ve ayrımcılıklara dikkat çekmiştik.

Bu olumsuzluk ve ayrımcılıklardan en önemlisi kadroya alınan taşeron işçilere ikinci sınıf kamu işçisi muamelesi yapılması ve ücretlerinin mevcut kamu işçisinin çok altında tutulmasıydı. Bilindiği gibi kadroya alınan taşeron işçilere 2018, 2019 ve 2020 yılları için 6 ayda bir yüzde 4 zam verilmesi söz konusu. Böylece kadroya alınan taşeron işçilerin ortalama yıllık zam oranı yüzde 8 civarında kalacaktır.

Kadroya alınan taşeron işçilerin tabi oldukları mevzuat ve toplu iş sözleşmesi nedeniyle enflasyon farkından yararlanması mümkün olamayacak. Bu taşeron işçilerin ücretlerinde büyük kayıplar yaşanmasına ve ücretlerinin asgari ücret seviyesine gerilemesine yol açacak.

Bu nedenle derhal düzenleme yapılarak, taşeron işçilerin öncelikle enflasyon oranında zam alması ve ardından da kadroya alındıkları işyerlerinde halen çalışan eski kamu işçilerine eş değer ücret almaları sağlanmalıdır.

Emekli Aylık ve Gelirleri Derhal Güncellenmelidir

Bilindiği gibi emekli aylık ve gelirleri oldukça yetersiz ve adaletsizdir. Aynı koşullarda emekli olanlar arasında büyük farklılıklar yaşanmaktadır. Dahası emeklilerin ve hak sahiplerinin kayda değer bir bölümü asgari ücretin altında aylık ve gelir almaktadır.

Ekonomik krizin en çok etkilediği kesimlerin başında emekliler gelmektedir. İlk adım olarak asgari ücret altında olan tüm emekli aylık ve gelirlerinin asgari derhal ücret düzeyine çıkarılması gerekir. Asgari ücretin altında emekli aylığı ve geliri olmaması için yasal düzenleme yapılmalıdır.

Bir diğer adım olarak emekli aylık ve gelirlerine sadece enflasyon değil milli gelir artışı da dikkate alınarak zam yapılmalıdır.

VERGİLER DÜŞÜRÜLMELİDİR

Türkiye dünyanın en adaletsiz vergi sistemlerinden birine sahiptir. Vergilerin dörtte üçü ücretliler ve tüketiciler tarafından ödenmektedir. Çalışanları krize karşı korumanın önemli yollarından biri ücretler üzerindeki vergilerin düşürülmesidir. Çalışanların vergi yükünün düşürülmesi net ücretlerin artmasını sağlayacaktır.

Asgari Ücret Net Ödenmeli ve Gelir Vergisi Yükü Düşürülmelidir

İşçilerin gelirlerini artırmak için asgari ücret net olarak ödenmelidir. Asgari ücretten hiçbir suretle vergi kesilmemelidir.

Öte yandan vergi dilimleri gözden geçirilmelidir. Yüzde 15'lik ilk dilim vergi oranı vergi dilimleri korunarak yüzde 10'a düşürülmeli. Vergi dilimleri en az enflasyon ve milli gelir artışı oranında yükseltilmelidir. Böylece düşük gelirlilerden daha az gelir vergisi alınmalıdır. Yüksek gelir grupları için yeni vergi dilimleri oluşturulmalı ve yüksek gelir gruplarının vergi oranları artırılmalıdır.

Asgari ücret net olarak ödenmeli, asgari ücretten hiçbir suretle vergi kesilmemelidir. Düşük gelirlilerden daha az gelir vergisi alınmalıdır. Yüksek gelir grupları için yeni vergi dilimleri oluşturulmalı ve yüksek gelir gruplarının vergi oranları artırılmalıdır.

Krize karşı çalışanların korunması için fiyatları kamu tarafından belirlenen ve geniş kesimlerce tüketilen hizmetlerin fiyatlarına zam yapılmamalıdır. Eğitim, sağlık ve benzeri kamusal hizmetlerden alınan bedellere arttırılmamalı, dahası bu bedeller kaldırılarak eğitim, sağlık tümüyle ücretsiz olmalıdır.

KDV ve Diğer Dolaylı Vergiler Düşürülmelidir

KDV ve dolaylı vergiler emekçilerin üzerindeki en önemli yüktür. Dolaylı vergiler adaletsizdir. Gelirleri ne olursa olsun herkes aynı tüketim vergisini ödemektedir. Türkiye'de temel vergi kaynağı dolaylı vergilerdir. Oysa adil bir vergilendirme için temel vergi kaynağı gelir ve servet olmalıdır. Bu nenenle dolaylı vergiler düşürülmelidir. Öncelikle halkın yoğun olarak tükettiği temel tüketim mallarında KDV kaldırılmalı veya ciddi oranda düşürülmelidir. Özellikle elektrik, su, doğalgaz, ulaşım ve iletişim üzerindeki tüketim vergileri düşürülmelidir.

KAMUSAL MAL VE HİZMETLERE ZAM YAPILMAMALIDIR

Krize karşı çalışanların korunması için fiyatları kamu tarafından belirlenen ve geniş kesimlerce tüketilen hizmetlerin fiyatlarına zam yapılmamalıdır. Eğitim, sağlık ve benzeri kamusal hizmetlerden alınan bedellere arttırılmamalı, dahası bu bedeller kaldırılarak eğitim, sağlık tümüyle ücretsiz olmalıdır. Kamu ulaşım bedellerine ve hanelerde tüketilen elektrik, su ve doğalgaza zam yapılmamalıdır.

ÜRETKEN OLMAYAN YATIRIMLAR DURDURULMALIDIR

Türkiye'de kamusal kaynaklar uzun bir süredir betona gömülmektedir. Türkiye yıllardır ucuz dövize dayalı borçlanma politikası uyguladı. Ancak kullanılan bu kaynaklar üretken yatırımlar yerine betona gömüldü. İnşaata dayalı bir büyüme politikası izlendi.

Kamusal kaynakların üretken alanlara yatırılması gerekir. Bu nedenle başta Kanal İstanbul olmak üzere ciddi kaynak israfına yol açacak gereksiz yatırımların derhal durdurulmasını istiyoruz. Bunun yerine istihdam sağlayıcı yatırımlara yönelmek gerekir.

TOPLU İŞTEN ÇIKARMALAR YASAKLANMALI VE YARGI İZNİNE BAĞLANMALIDIR

Krizin en önemli sonucunun işsizlik olacağını, ekonomik krizin işletmeler üzerinde yaratacağı yükün en kestirme yol olarak işçilerin işten çıkarılmasıyla sonuçlanacağını ve hatta pek çok şirketin krizi fırsata çevirmeye çalışacağı biliniyor.

Kriz dönemlerin toplu işten çıkarmalar yasaklanmalı, işçiden ve işletmeden kaynaklı geçerli nedene dayalı işten çıkarmalarda yargı izni aranmalıdır. Bilindiği gibi mevcut sitemde işten çıkarılan işçi mahkemeye başvurmakta ve işe iade istemektedir. Bu yöntem tersine çevrilmeli ve ekonomik gerekçeli işten çıkarmalarda işveren mahkemeden izin almalıdır.

İŞSİZLİK SİGORTASI FONU KRİZE KARŞI İŞÇİLER YARARINA KULLANILMALIDIR

İşsizlik Sigortası Fonu siyasal iktidarın arpalığı olmaktan çıkarılmalı ve krizde işçi sınıfını koruyacak bir mekanizmaya dönüştürülmelidir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu kriz dönemlerinde özel uygulamalar yapılmasına olanak tanımaktadır. Kanunun Ek 2. Maddesi "Genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerle" kısa çalışma ödeneği ödenmesine olanak sağlamaktadır. Kanundaki "Genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebepler" işsiz-

lik sigortasının yararlanma koşulları ile Ücret Garanti Fonu için de kullanılmalıdır. Bu çerçeve kanunda değişiklik yapılarak "Genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebepler" olması durumunda işsizlik ödeneğinden ve Ücret Garanti Fonundan yararlanma kolaylaştırılmalıdır.

İşsizlik Sigortasından Yararlanma Koşulları Kolaylaştırılmalıdır

Krizin en önemli sonucu işsizlik olacağı için kriz koşullarında işsizlik sigortasından yararlanma koşullarının esnetilmesi gerekir. İşsizlik sigortasından yaralanmak için son üç yılda 600 gün olan yararlanma koşulu 180 güne indirilmeli ve işsizlik ödeneklerinin miktar ve süresi uzatılmalıdır. İşsizlik Sigortası Fonu'nda birikmiş kaynaklar (yaklaşık 125 milyar TL) kriz koşullarında işsizlerin korunmasını sağlayacak düzeydedir. Örneğin 1 milyon kişiye bir yıl boyunca asgari ücret düzeyinde işsizlik sigortasının ödenmesinin karşılığı 19 Milyar TL'dir.

Ücret Garanti Fonundan Yaralanma Koşulları Genişletilmelidir

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nda yer alan ve işverenin ödeme aczine düşmesi durumunda işçi alacaklarının korunmasını amaçlayan Ücret Garanti Fonu uygulaması iyileştirilmelidir. Mevzuat halen işçilerin üç aylık ücret alacaklarını garanti altına almaktadır. Bu süre en az 6 aya çıkarılmalı ve tüm işçi alacaklarını kapsamalıdır. İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yapılan bu ödemeler daha sonra işverenlerden tahsil edilmelidir.

Kısa Çalışma Ödeneği Uygulamasına Olanak Sağlanmalıdır

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu "Genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerle" haftalık çalışma sürelerinin önemli ölçüde düşmesi durumunda işçilere sözleşmeleri sona erdirilmeksizin kısa çalışma ödeneği verilmesine olanak sağlamaktadır. Bu yöntem kriz dönemlerinde işçilerin işlerini korumaları için önemli bir araç olarak işlev görebilir. Gerçekten ekonomik zorluklarla karşı karşıya olan şirketler işçi çıkarmak ve daralmak yerine kısa çalışma ödeneğinden yararlanmalı ve böylece istihdam korunmalıdır.

KRİZE KARŞI ÖNLEMLERİ TARTIŞMAK ÜZERE EKONOMİK VE SOSYAL KONSEY DERHAL TOPLANMALIDIR

Krize karşı alınacak önlemler toplumun tümünü ilgilendirmektedir. Bu nedenle krize karşı ne yapılacağı tek başına bir kişiye veya sermaye örgütlerine bırakılamaz. Krize karşı önlemler toplumun önünde açıkça tartışılmalıdır.

Kapalı kapılar ardında krizin yükünü emekçilere yıkacak bir yöntem kabul edilemez.

Türkiye'de krize karşı önlemlerin ele alınacağı ve tartışılacağı çeşitli anayasal ve yasal platformlar söz konusudur. Bu mekanizmalar işletilmeli ve krize karşı önlemler bir tek adam zihniyetine hapsedilmemelidir.

Ekonomik ve Sosyal Konsey (ESK) 2010 Anayasa değişikliğinden bu yana anayasal bir kurumdur.

Anayasanın 166. maddesine göre ESK ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında danışma niteliğinde görüşler oluşturan bir kurumdur.

ESK işçi, işveren ve hükümet temsilcilerinden oluşan üç taraflı bir yapıdır. Ancak ESK'nin yılda üç kez toplanması yasal bir zorunluluk olmasına rağmen, 2009 yılından bu yana ESK toplantısı yapılmamıştır.

Anayasal bir organ olan ESK'nin toplanmaması anayasa ihlalidir. Öte yandan içinde bulunduğumuz kriz koşulları ESK'nin toplanmasını zorunlu kılmaktadır.

ESK derhal toplanmalı ve krize karşı alınacak önlemler taraflarca açıkça dile gerilmeli ve tartışılmalıdır.

"Aynı gemideyiz" nakaratını tekrarlayanların aynı gemide olduklarını iddia ettikleriyle konuşmaması, görüş alışverişinde bulunmaması manidardır.

DİSK olarak başta ESK olmak üzere, Üçlü Danışma Kurulu ve Çalışma Meclisi gibi çok taraflı yapıların derhal toplanmasını ve kriz konusunun ve alınacak önlemlerin buralarda geniş biçimde tartışmaya açılmasını ve kamuoyuna sunulması gerektiğini düşünüyoruz.

Krize karşı alınacak önlemler toplumun tümünü ilgilendirmekte, bu sebeple toplum önünde açıkça tartışılması gerekmektedir. Kapalı kapılar ardında krizin yükünü emekçilere yıkacak bir yöntem kabul edilemez. Başta Ekonomik ve Sosyal Konsey olmak üzere, Üçlü Danışma Kurulu ve Çalışma Meclisi gibi yapılar derhal toplanmalıdır.

İŞÇİ SINIFI BORÇLU DEĞİL ALACAKLIDIR!

DİSK Yönetim Kurulu adına Genel Başkan Arzu Çerkezoğlu'nun 13 Ağustos 2018 tarihli, ekonomideki son gelişmeleri değerlendirdiği basın açıklaması.

Ekonomik Kriz

Türkiye, ABD başta olmak üzere emperyalist güçlerin dayattığı sıcak ucuz dış kaynağa dayalı neoliberal kapitalizmin yarattığı kriz ile yüz yüzedir. Türkiye'yi uluslararası mali sermayenin yağmasına açanlar, spekülatif saldırılara açık hale getirenler, şimdi böylesi saldırıların da eşliğinde topyekûn ülkenin kaybetmesine yol açıyor.

Türkiye ekonomisi, tehlikeli bir "döviz krizi" ve "borç krizi" ile karşı karşıyadır. Ancak döviz ve borç krizi olarak başlayan kriz kısa sürede ekonominin diğer alanlarına enflasyon, durgunluk, işsizlik ve yoksulluk olarak yansıyacaktır. Büyük oranda dövizle borçlanmış şirketlerin iflas haberleri bir süredir gelmeye başlamıştı. Sene başından itibaren ciddi oranda değersizleşen Türk Lirasının son dönemde çok daha hızlı bir biçimde değer yitirmesi, bu borç krizinin yayılmasını hızlandırmakta ve etkisini şiddetlendirmektedir. Şirketlerin borçlarını ödeyememesi bankacılık sistemini de tehdit etmektedir. Krizin ekonominin diğer alanlarında da bir domino etkisi yaratması tehlikesi her geçen gün büyüyor.

Bu krizi, sadece "dolar krizi" ve bununla bağlantılı olarak "rahip krizi" olarak tanımlamak, krizin nedeni olarak dış politikadaki bir krizi göstermek elbette ki oldukça yetersiz, yüzeysel ve sorunun temellerini görmezden gelmeyi tercih eden bir yaklaşım olacaktır. Yıllardır sinyallerini veren bir krizi, "dış güçlerin komplosu" olarak açıklamak, çözüm aramak yerine iç politikayı "idare etmeyi" gözeten ciddiyetsiz yaklaşımlardır. Türkiye'nin bugünkü sorununun kaynağı, ülkeyi yönetenlerin yıllar önce yaptıkları tercihlerdir.

Türkiye, ABD başta olmak üzere emperyalist güçlerin dayattığı sıcak ucuz dış kaynağa dayalı neoliberal kapitalizmin yarattığı kriz ile yüz yüzedir. Türkiye'yi uluslararası mali sermayenin yağmasına açanlar, spekülatif saldırılara açık hale getirenler, şimdi böylesi saldırıların da eşliğinde topyekûn ülkenin kaybetmesine yol açıyor. Bu politikalara devam edilmesinin ülkemize ciddi zararlar vereceği giderek daha açık hale gelmektedir.

Mart-Mayıs arası yabancı sermaye girişi 2017'nin aynı dönemine göre yüzde 66 oranında azalmıştır. Dış finansmana bağımlı hale getirilen Türkiye ekonomisi devasa miktardaki yabancı sermaye kaçışıyla, ilk olarak dövizin fırlaması/TL'nin değersizleşmesi olarak karşımıza çıkan büyük bir sarsıntı yaşamaktadır.

Meselenin özü şudur: Tamamen dış finansmana dayalı, üretimi değil borçlanmayı esas alan, üretime değil ranta ve betona dayalı dışa bağımlı bir ekonomik model, dış kaynakların eskisi kadar ucuz ve sürekli olmamasıyla sarsıntı yaşamaktadır.

- Ülkemiz uluslararası finans kapitalin avlanma sahası haline getirilmiştir. Asıl sorun, uluslararası konjonktür uygun iken, yani döviz ucuzken ve faizler düşük iken altına girilen büyük borçlardır.
- Dış borçlanmaya dayalı büyüme ile ülkede kentler yağmalanmış, doğa tahrip edilmiş, alınan borçlar betona gömülmüş, tüketiciler de borçlandırılarak ülkede sahte bir saadet ortamı yaratılmıştır. Ülkemizin uluslararası finans kapital için cazip bir yeniden değerlenme alanı haline getirilmesi büyük bir ekonomik başarı olarak sunulmuştur.
- Bu borca bağımlı, aldığı borcu "betona" gömen, üretimden kopuk, tüketimi suni biçimde kışkırtan, ithalatı ihracatın üzerinde artıran büyüme sürecinin sürekliliği, içsel dinamiklere değil uluslararası konjonktürün, yani düşük faiz/döviz sürecinin devamlılığına bağlıdır.
- Nitekim uygun dış finansman sağlanabilen konjonktürün sona ermesiyle beraber, yaklaşık bir yıldır döviz ve faiz eşzamanlı yükselmektedir.

- Türkiye'yi yönetenlerin tercih ettiği "büyüme" stratejisi için uygun uluslararası ortamın sona ermesiyle, enflasyon, cari açık, dış borç ve işsizlik başta olmak üzere ülkenin tüm ekonomik verileri uzun süredir alarm vermektedir. Bu alarmları duymazdan gelen iktidar, halkı da kandırmış, başkanlık rejimi ile tüm sorunların çözüleceğini vaat etmiştir.
- Vaat edilenin aksine, başkanlık rejimine geçiş süreci, krizin patlak vermesini önleyen/yavaşlatan değil aksine hızlandıran bir etkide bulunmuştur. Yasama, yürütme ve yargı erklerinin tek bir kişide toplandığı; kurallarla değil anlık kararlarla, ortak akılla değil hamasetle yönetimi esas alan; denetimi pranga, diyaloğu vakit kaybı olarak gören; yargının iç ve dış siyasette araçsallaştığı; dış dünyada tek kişinin kararıyla ülkenin tüm politikalarının belirlenebileceği ve hatta yargı kararlarının değişebileceği algısı yaratan (ve hatta bunun örneklerini sergileyen) yeni rejim, ülkemizi baskılara/saldırılara açık hale getirmiş, istikrarsızlığı daha da derinleştirmiştir. Köklü yapısal nedenleri olan ekonomik kriz, demokratik siyasetin, hukukun, toplumsal barışın da krize girdiği bir ortamda şiddetlenmektedir.

Enflasyonun, işsizliğin, döviz kurunun ve faizlerin eş anlı yükseldiği bir kriz ortamında, ülkeyi yönetenler henüz krizin çözümü için bir eylem planı duyurmuş değil. Geçen hafta açıklanan "Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programı" emeğin giderek ağırlaşan sorunlarının ise hükümetin gündeminde olmadığını gösterdi. Yine geçtiğimiz haftanın son günü Hazine ve Maliye Bakanı tarafından yapılan "Yeni Ekonomik Program" başlığı ile yapılan sunuşta ise adeta ekonomik kriz yok sayıldı Orta Vadeli Programın Eylül ayında açıklanacağı dışında krize karşı "plan" sayılabilecek bir yaklaşım sergilenmedi.

İşçi sınıfının ve halkın çalışma ve yaşam koşullarını savunmayı bir görev olarak bilen DİSK olarak, iktidarı şimdiden uyarıyoruz: Krize karşı çözüm olarak "alacaklıları", yani uluslararası finansal sermayeyi kurtarmayı temel alan ve faturayı işçilere, kamu çalışanlarına, emeklilere, dar gelirlilere kesen bir yaklaşım kabul edilemez. Özellikle son 20 yılda gerek IMF programı olarak gerek hükümet programı olarak sonuçlarına tanık olduğumuz böylesi bir program, halkın geniş kesimlerinin ekmeğini ve yaşamını tehdit edecektir. "Yapısal reform" adı altında ücretleri geriletmeyi, enflasyon ile yoksullaştırmayı, güvencesiz çalıştırmayı, daha fazla özelleştirmeyi, kamu hizmetlerini daha da ticarileştirmeyi/pahalılaştırmayı, sermayeyi/bankaları kurtarırken işçi sınıfı üzerindeki vergi yükünü artırmayı öngören bir saldırı programına karşı direnmek şarttır.

Bugün krize giren neoliberal birikim modelinin bedelini işçiler yıllardır ödemektedir. İşçiler büyümeden pay alamamış, gelir dağılımı emek aleyhine bozulmuş ve kof büyüme modelinin bedelini fazlasıyla işçiler ödemiştir. Uluslararası sermaye için ülkemizi cazip hale getirme ve "rekabet gücü" adına, grev yasaklarıyla, sendikalaşma önündeki engellerle, güvencesiz istihdamla, iş cinayetleriyle, kuralsızlığın kural haline gelmesiyle, düşük ücretlerle, uzun çalışma saatleriyle, Türkiye'nin dünyada işçi haklarının en kötü olduğu 10x ülke arasına sokulmasıyla işçi sınıfı büyük bedeller ödemiştir. Düşük ücretler nedeniyle ancak borçla yaşayabilen ve banka kredilerine bağımlı bir işçi sınıfı, Türkiye'yi yönetenlerin uluslararası finans kapitale en büyük hediyesidir. Türkiye'nin emperyalizme, uluslararası finans kapitale bağımlılığına son verecek tek güç bu bağımlılıktan hiçbir çıkarı olmayan işçi sınıfıdır.

Bedel ödeyen sadece işçi sınıfı ve emeğiyle geçinen ülkenin yüzde 99'u değildir. Uluslararası finans kapitalin ve onların kredileriyle beslenen şirketlerin büyük vurgunlarının bedelleri arasında yağmalanan doğa, kuruyan dereler, katledilen ormanlar, rant için betonlaştırılan kentler ve yok edilen tarihsel miras da vardır.

Öte yanda, 15 yıldır ısrarla sürdürülen akıldışı sermaye birikim modeliyle küplerini dolduran, yelkenlerini şişiren bir azınlık bulunmaktadır ve krizin bedelini ödemesi gerekenler de onlardır. Krizi yüzde 1 yarattı bedelini yüzde 99'a ödetmek istiyorlar.

Biz DİSK olarak krizin faturasının işçi sınıfına ve yüzde 99'a kesilmemesi için, diğer tüm emek güçleriyle beraber mücadeleyi yükselteceğiz. Bu mücadelemizin ana başlıkları ve hedefleri şunlardır:

- En acil talep olarak, son 15 yılın en yüksek enflasyonu karşısında eriyen ücretlerin acilen telafi edilmesini, başta asgari ücret olmak üzere tüm ücretlerin artırılarak alım gücünün erimesinin önüne geçilmesini istiyoruz. Krizle kemer sıkarak değil alım gücü korunarak ve artırılarak mücadele edilebilir.
- Toplu işten çıkarmaların yasaklanmasını istiyoruz. Krizin yaratabileceği işsizlik riskine karşı kamu istihdamı artırılmalıdır.
- Vergideki adaletsizliğe son verilmesini, çok kazanandan çok vergi alınan, asıl olarak karın/rantın/faizin vergilendirilmesine dayanan bir vergi sistemi kurulmasını istiyoruz. Türkiye'nin en büyük şirketlerinin, en zengin ailelerinin, partili/yandaş patronların vergi borçlarını büyük oranda sıfırlayan kararların derhal iptal edilmesini istiyoruz.
- Devlet idaresindeki akıl dışı harcamaların ve savurganlığın son bulmasını istiyoruz.
- Ülke kaynaklarının betona gömülmesine hayır diyoruz. Başta Kanal İstanbul olmak üzere ciddi kaynak israfına ve borçlanmaya yol açacak faydasız yatırımların durdurulmasını istiyoruz.
- Yargı bağımsızlığı ve işleyen bir hukuk devleti ekonomik krizi tek başına çözmese de çok önemli bir role sahiptir. Otoriter rejim ekonomik krizi derinleştiren bir rol oynuyor. Demokrasi ve hukuk devleti yolunda ciddi adımlar atılmalıdır.

Son söz olarak bir kez daha ifade etmek isteriz ki; Türkiye borçlu bir ülkedir ama bu borç işçi sınıfının borcu değildir.

Aksine işçi sınıfı alacaklıdır. Bir borç krizi olarak karşımıza çıkan ekonomik krizin, işsizlik ve yoksullaşma olarak işçi sınıfına fatura edilmesine izin vermeyeceğiz!

Borç yüzde 1'in borcudur. Yüzde 99 bunu neden ödesin?

ENFLASYONUN ALTINDA EZİLMEYECEĞİZ, KRİZİN BEDELİNİ ÖDEMEYECEĞİZ:

ASGARİ ÜCRET BAŞTA OLMAK ÜZERE TÜM ÜCRETLER ARTIRILSIN!

DİSK Yönetim Kurulu adına Genel Başkan Arzu Çerkezoğlu'nun 4 Temmuz 2018 tarihli, enflasyondaki hızlı yükselişi değerlendirdiği basın açıklaması.

- **Son 15 yılın en yüksek enflasyonu yaşanıyor**
- **Türkiye yüksek enflasyon ve yüksek işsizlik kısır döngüsüne giriyor**
- **Tüm işçi ücretlerine enflasyon farkı eklenmeli**

Haziran 2018 tüketici fiyatları artışı (TÜFE) aylık yüzde 2,6; yıllık 15,4 olarak gerçekleşti.

Bu oran 2004-2018 arası 15 yıllık dönemde gerçekleşen en yüksek tüketici fiyatları artışıdır. Türkiye tekrar yüksek enflasyonlu bir döneme doğru sürüklenmektedir.

Gıda ve ev eşyası enflasyonu 18,9 olarak gerçekleşirken, ulaştırma hizmetlerindeki artış ise yüzde 24,3 olarak gerçekleşti.

Öte yandan enflasyonun düşük ücretli, yoksul ve emekli tüketiciler açısından daha yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Her sene yaz aylarında sebze ve meyve fiyatlarının ucuzlamasıyla enflasyonun düşmesi beklenirken bu sene tam tersi bir tablo ile karşı karşıya kaldık. Aylık en yüksek artış yüzde 5,98 ile gıda ve alkolsüz içecekler grubunda yaşandı. Yani, gıdanın ucuzlaması beklenen bir dönemde gıda fiyatlarındaki hızlı artış enflasyonu yukarıya çekti. Kısacası Haziran ayında işçilerin, emeklilerin, tüm ücretlilerin ekmeği küçüldü.

Öte yandan yurtiçi üretici fiyatları artışı (enflasyonu) (ÜFE) yüzde 23,7 olarak gerçekleşti. Üretici fiyatları endeksinde ara malları fiyat artışı yüzde 28,5'a yaklaşırken, enerji fiyatları artışı da yüzde 34,9 oldu.

Enflasyon önümüzdeki aylarda da artış eğilimde olacak.

Üretici fiyatlarındaki artışların kısa bir süre sonra tüketici fiyatlarına da yansıması kaçınılmaz olduğundan enflasyonun temmuz ve ağustos aylarında da artmaya devam etmesi beklenmektedir.

Öte yandan seçim sonrası yapılan zamların henüz istatistiklere yansımadığı dikkate alınacak olursa tüketici fiyatlarında önümüzdeki aylarda önemli artışlar yaşanacaktır.

Dövizdeki tırmanışın etkileri de önümüzdeki aylarda fiyatlara yansımaya devam edecek.

Enflasyondaki hızlı artış 19 milyon civarındaki ücretli ve maaşlı çalışanın gelirlerinin reel olarak erimesine yol açıyor.

Bu nedenle asgari ücret başta olmak ücretler revize edilmeli ve enflasyon kaynaklanan kayıp ile büyüme artışı eklenerek ücretler yeniden belirlenmelidir.

Asgari ücrete 2018 yılı için yapılan yüzde 14 civarındaki zam daha şimdiden enflasyonun altında kalmıştır. Asgari ücret yıl sonu beklenmeden gözden geçirilmeli ve enflasyon artışı ve büyüme dikkate alınarak yeniden hesaplanmalıdır.

Enflasyondaki hızlı artış sadece asgari ücretle çalışanların değil tüm çalışanların ücretlerinde reel kayıplara yol açmaktadır. Öte yandan ücret ve maaşla çalışanlar yılın ortasına doğru vergi dilimleri yüzünden kayba uğramaktadır. Böylece çalışanlar bir yandan enflasyon bir yandan da vergi dilimi kaybı nedeniyle yoksullaşmaktadır.

Enflasyondaki rekor artış, vergi dilimi kaybı ve ekonomik büyüme dikkate alınarak ücretler derhal revize edilmeli ve artırılmalıdır.

Türkiye, döviz kurunun ve faizin aynı anda artışının durdurulamadığı, yüksek enflasyon ve yüksek işsizliğin bir arada yaşandığı tehlikeli bir tablo ile karşı karşıyadır.

Bu tablo emekçiler açısından hem işsizlik hem gelir kaybı anlamına gelmektedir.

Yüksek enflasyon ve ekonomik durgunluk, istihdamda daralmayı, iflasları ve işyeri kapanmalarını beraberinde getirebilir. Önümüzdeki aylarda işsizlikte tırmanma yaşanabilir.

Bu krizin faturası her zaman olduğu gibi emekçilerin sırtına yüklenmeye çalışılacaktır.

Nitekim seçimlerin hemen ardından peş peşe gelen zamlar, acı reçetenin uygulanmaya başlandığını gösteriyor.

Israrla sürdürülen sermaye yanlısı neoliberal politikaların ve hükümetin kendi beceriksizliğinin ürünü olan ekonomik krizin faturası emekçilerin sırtına yüklenemez.

Krizi biz işçiler yaratmadık, krizin bedelini de biz ödemeyeceğiz.

DİSK-AR KASIM 2018 İŞSİZLİK RAPORU: KRİZİN TAHRİBATI AÇIĞA ÇIKIYOR

KRİZ İŞSİZ BIRAKIYOR!
İKİ AYDA 500 BİN YENİ İŞSİZ

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi (DİSK-AR), Kasım ayı İşsizlik Raporu'nu açıkladı. Rapora göre krizle birlikte işsizlikteki yükseliş vahim boyutlara ulaştı.

İşsizlik

TÜİK verilerine dayanarak hesapladığımız geniş tanımlı işsiz sayısı 6,3 milyonu aştı. Geniş tanımlı işsizlik oranı ise yüzde 18,0 olarak hesaplandı. Geçen yılın aynı dönemine göre geniş tanımlı işsiz sayısı 404 bine yükseldi.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi (DİSK-AR) Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 15 Kasım 2018 günü açıkladığı Ağustos 2018 dönemi İşgücü İstatistikleri ile İŞKUR tarafından açıklanan Ekim 2018 dönemi verilerini ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından açıklanan Ağustos 2018 dönemi sigortalı istatistiklerini değerlendirdi. DİSK-AR'ın işsizlik ve istihdama ilişkin değerlendirmeleri aşağıda yer almaktadır.

- Ağustos 2018 dönemi TÜİK işgücü istatistikleri, İŞKUR ve SGK verileri işsizlikte krizin etkisiyle büyük patlama yaşandığını gösteriyor.
- TÜİK'e göre Ağustos 2017 döneminde yüzde 10,6 olan dar tanımlı standart işsizlik 0,5 puan artarak Ağustos 2018'de yüzde 11,1 olarak gerçekleşti. Dar tanımlı işsiz sayısı bir önceki yıla göre 266 bin kişi artarak 3 milyon 670 bine yükseldi.
- Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verilerinin aktif sigortalı sayısındaki düşüş eğillimi işsizliğin arttığını göstermektedir. SGK Ağustos 2018 verilerine göre Temmuz 2018'de 16 milyon 226 bin olan aktif sigortalı sayısı (4-a kapsamında) 15 milyon 862 bine geriledi. Böylece sigortalı işçi sayısında 363 bin azalma gerçekleşmiş oldu.
- TÜİK verilerine dayanarak hesapladığımız geniş tanımlı işsiz sayısı 6,3 milyonu aştı. Geniş tanımlı işsizlik oranı ise yüzde 18,0 olarak hesaplandı. Geçen yılın aynı dönemine göre geniş tanımlı işsiz sayısı 404 bine yükseldi.
- Kadın işsizliği yüzde 15,1, genç kadın işsizlik oranı ise yüzde 26,4 olarak gerçekleşti. Tarım dışı kadın işsizliği yüzde 32,9'a yükseldi.
- 1 milyon 111 bin üniversite mezunu işsiz durumda.
- Ne eğitimde ne istihdam olan gençlerin oranı yüzde 28,6'ya ulaştı.

GERÇEK İŞSİZ SAYISI 6,4 MİLYONA YAKLAŞTI

Standart işsizlik hesaplaması dışında alternatif ve gerçek bir işsizlik hesaplama yöntemi olarak kabul edilen geniş tanımlı işsiz sayısı DİSK-AR tarafından Ağustos 2018 için 6,3 milyon olarak hesaplanmıştır (Tablo 1). Geniş tanımlı işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre (Ağustos 2017) 404 bin kişi artmıştır. Ağustos 2017'de 5 milyon 948 bin olan işsiz sayısı 6 milyon 352 bine yükseliş göstermiştir.

Çalışmayan nüfusun 1 milyon 648 binini iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar oluşturdu. İş aramayıp çalışmaya hazır olanların 1 milyon 158 bini kadınlardan oluşuyor.

Dar tanımlı işsiz sayısı geçen yılın aynı döneminde göre 266 bin artış göstererek 3 milyon 670 bine ulaştı.

İşsizlikteki artış eğilimi Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verileri tarafından da teyit edilmektedir. SGK Temmuz 2018 verilerine göre Haziran 2018'de 16 milyon 495 bin olan aktif sigortalı sayısı (4-a kapsamında) 16 milyon 226 bine geriledi. Böylece sigortalı işçi sayısında 269 bin azalma gerçekleşmiş oldu.

TABLO 1: GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK (BİN)

İşsiz Türü	2017 Ağustos	2018 Ağustos	Fark
Dar tanımlı işsizler	3.404	3.670	266
Ümitsiz işsizler	634	506	-128
İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar	1.521	1.648	127
Zamana bağlı eksik istihdam	323	360	37
Mevsimlik çalışanlar	66	168	102
Toplam	5.948	6.352	404

Kaynak: TÜİK Ağustos 2017 ve Ağustos 2018 İşgücü Araştırmasından yararlanılarak DİSK-AR tarafından hazırlandı.

KAYITLI İŞSİZ SAYISI İKİ AYDA 500 BİN ARTTI

İŞKUR Ekim 2018 verilerini açıkladı. İŞKUR verileri TÜİK'e göre daha güncel ve öncü gösterge niteliğinde. İŞKUR verileri, TÜİK işgücü istatistiklerine göre işsizlikte yükselişin eğilimini daha net ortaya koymaktadır.

İŞKUR'a göre kayıtlı işsiz sayısı son iki ayda 500 bin, son bir yılda ise 604 bin arttı. Kayıtlı işsizler içinde kadınlar son bir yılda 387 bin artarak erkeklerin önüne geçti (Tablo 2). Kayıtlı kadın işsiz sayısının erkeklerden 111 bin fazladır. Bu durum kadınların iş bulma aracı olarak erkeklerden daha fazla İŞKUR'u tercih ettiğini göstermektedir.

TABLO 2: İŞKUR KAYITLI İŞSİZ SAYILARI (EKİM 2017-2018) (BİN)

	Kayıtlı İşsiz (Toplam)	Kayıtlı Kadın İşsiz	Kayıtlı Erkek İşsiz
Ekim 2017	2.611.932	1.275.802	1.336.130
Ekim 2018	3.215.289	1.663.362	1.551.927
Artış (Yıllık)	603.357	387.560	215.797

Kaynak: İŞKUR Ekim 2018 Ayı Bülteni

Öte yandan İŞKUR'a yapılan işsizlik sigortası başvuruları giderek artıyor. Eylül 2018'de 140 bin olan işsizlik sigortası başvuru sayısı Ekim 2018 tarihinde 168 bine ulaştı. İŞKUR verileri işsizlikte artış eğiliminin önümüzdeki aylarda süreceğine işaret ediyor. Ekonomik krizin de etkisiyle önümüzdeki aylarda işsizlikte tırmanma kaçınılmaz görünüyor.

İşsizlikteki artış eğilimi Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verileri tarafından da teyit edilmektedir. SGK Ağustos 2018 verilerine göre Temmuz 2018'de 16 milyon 226 bin olan aktif sigortalı sayısı (4-a kapsamında) 15 milyon 862 bine geriledi. Böylece sigortalı işçi sayısında 363 bin azalma gerçekleşmiş oldu (Tablo 3).

TABLO 3: SGK AKTİF SİGORTALI SAYISI, 4-A KAPSAMINDA (TEMMUZ-AĞUSTOS 2018)

	Aktif Sigortalı Sayısı (4-a kapsamında)
2018 Temmuz	16.226
2018 Ağustos	15.862
Fark	364

Kaynak: SGK Temmuz-Ağustos 2018

KADIN ve GENÇ İŞSİZLİĞİ ÜRKÜTÜCÜ BOYUTLARDA

Kadın ve genç işsizliği geçen yılın aynı döneminde göre artış göstermektedir. Kadın işsizliği yüzde 15,1, genç işsizliği ise yüzde 20,8'e ulaşmıştır. Veriler işsizliğin en çok kadınları etkilediğini ve kadınların bütün işsizlik türlerinde erkeklerden daha fazla işsiz kaldıklarını göstermektedir. Ağustos 2018 TÜİK verilerine göre genç kadın işsizliği yüzde 26,4 olarak açıklanmıştır.

Tarım dışı genç kadın işsizliği yüzde 33'e yaklaşmıştır. Özellikle genç ve kadın işsizliği ile ne eğitimde ne istihdamda (NEET) olan gençlerin oranı yüksekliğini korumaktadır (Grafik 1). Ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı geçen yıla göre yüzde 0,6 puan artış göstererek yüzde 28,6'ya ulaşmıştır.

GRAFİK 1: TÜRLERİNE GÖRE İŞSİZLİK ORANLARI (AĞUSTOS 2018)

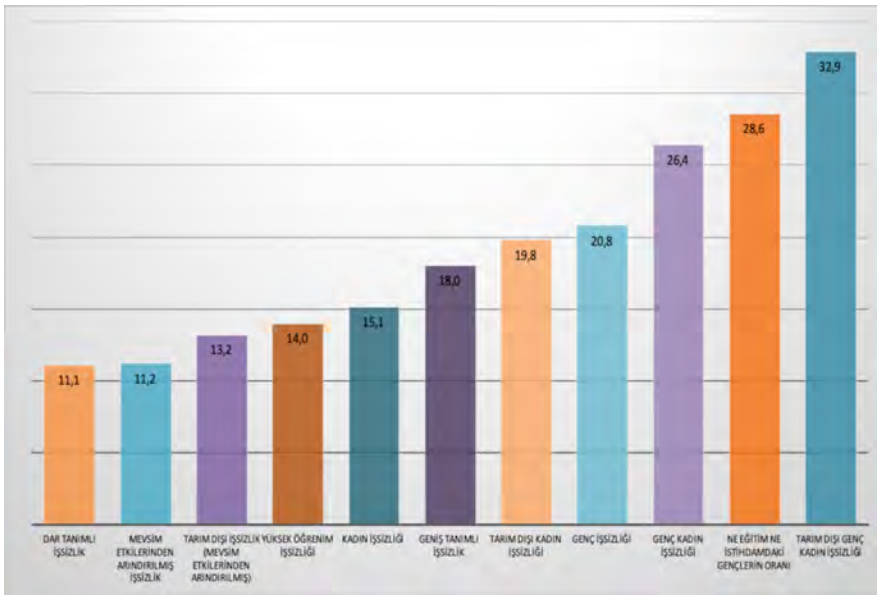

Kaynak: TÜİK Ağustos 2018 İşgücü Araştırmasından yararlanılarak DİSK-AR tarafından hazırlandı.

Ağustos 2018 döneminde yüksek öğrenim işsizliği yüzde 14 olarak açıklanmıştır. Yüksek öğrenim işsizliği son 1 yılda 62 bin kişi artmıştır.

İŞSİZLİĞE KARŞI ÖNERİLER

TÜİK, İŞKUR ve SGK verileri ekonomide derinleşen krizin istihdam üzerindeki olumsuz etkisini giderek daha net biçimde ortaya koymaktadır. TÜİK verileri Ağustos 2018 ayına ait olduğu için henüz krizin etkisini yeterince göstermese de İŞKUR ve SGK verileri işsizlikteki patlamanın öncü göstergeleri niteliğindedir. İşsizliğin tekrar şiddetli bir tırmanışa geçtiği görülmektedir. İşsizliğin yaratacağı toplumsal tahribatı önlemek için güçlü sosyal politikalara ihtiyaç vardır.

İşsizliğin azaltılması ve istihdamda kalıcı ve güvenceli artış sağlanması için önerilerimiz:

- Çalışanların sorumlu olmadıkları krizin sonuçlarından korunması için toplu işten çıkarmaların yasaklanmasını ve yargı iznine bırakılmasını istiyoruz.
- İstihdam artışlarında kamunun payı dikkate değerdir. Kamu istihdamının artırılması, kamuda eğreti ve güvencesiz çalışma biçimleri yerine, kadrolu ve güvenceli istihdam artışının sağlanması yaşamsal önemdedir. Kamu girişimciliği ve hizmetleri istihdam yaratacak şekilde yeniden ele alınmalı ve kamuda personel açığı derhal kapatılmalıdır.
- İş başında eğitim adı altında çırak, stajyer, kursiyerlerin ve bursiyerlerin ucuz işgücü deposu olarak kullanılması uygulamasına son verilmelidir.
- "Herkesin çalışması için, herkesin daha az çalışması" ilkesi doğrultusunda haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın 37,5 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırı, 90 saate düşürülmelidir.
- Uluslararası çalışma normları doğrultusunda herkese en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmalıdır.
- Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun "insana yaraşır iş" yaklaşımı temelinde herkese güvenceli ve nitelikli işler sağlanmalıdır.
- Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanımı güvence altına alınmalı, sendikal barajlar kaldırılmalı, herkesin sendika hakkını özgürce kullanabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Toplum yararına çalışma programları kapsamında çalıştırılanlar daimî işçi statüsüne geçirilmelidir.
- İşsizlik Sigortası Fonunun amaç dışı kullanımına son verilmeli ve yararlanma koşulları özellikle kriz dönemlerinde kolaylaştırılmalıdır.
- Ücret Garanti Fonu kapsamı genişletilmesi işçilerin 6 aylık her türlü işçilik alacağı garanti kapsamına alınmalıdır.
- Kadın istihdamının artırılması ve işsizliğinin azaltılması için işgücü piyasalarındaki cinsiyetçi uygulamalara son verilmeli, ev içi bakım emeği devletin gereken nitelikli, yaygın ve ücretsiz bakım hizmetlerini sağlaması ile kadının üzerinden alınmalıdır.
- İşsizliğe karşı güçlü sosyal politikalar geliştirilmelidir!

İZMİR'DE BİNLERCE #DİRENİŞÇİ HAYKIRDI:

KRİZİN FATURASINI ÖDEMEYECEĞİZ!

İzmir'de binlerce #DirenİşÇi krizin bedelinin emekçilere ödetilmesine karşı Konak'ta buluştu. DİSK Ege Bölge Temsilciliğinin düzenlediği eylemde "Krizi biz çıkarmadık, bedelini biz ödemiyoruz" denildi.

Ekonomik Kriz

Eski Sümerbank önünde toplanan binlerce işçi Konak Meydanına yürüdü. İzmir Büyükşehir Belediyesi önündeki basın açıklaması öncesinde konuşma yapan DİSK Ege Bölge Temsilcisi Memiş Sarı, "Krizi biz çıkarmadık, bedelini biz ödemiyoruz diyerek alandayız." ifadelerini kullanırken, ' Susma sustukça yeni zamlar gelecek', 'Krizin faturası patronlara', 'İnadına Sendika, İnadına DİSK' sloganları atıldı.

İzmir'de binlerce #DirenİşÇi krizin bedelinin emekçilere ödetilmesine karşı Konak'ta buluştu. Genel-İş şubelerinin krize karşı yarım gün iş bırakma kararı alarak katıldığı eyleme, DİSK üyesi sendikaların yanı sıra diğer emek ve meslek örgütleri, demokratik kitle örgütleri, siyasi partiler, milletvekilleri ve belediye başkanları da destek verdi.

İzmir milletvekili ve önceki dönem DİSK Genel Başkanı Kani Beko, DİSK önceki dönem Genel Sekreterlerinden Musa Çam, İzmir milletvekilleri Serpil Kemalbay ve Murat Çepni, Bayraklı Belediye Başkanı Hasan Karabağ, Çiğli Belediye Başkanı Hasan Arslan, Konak Belediye Başkanı Sema Pekdaş işçilerin taleplerine destek verdiler.

Eski Sümerbank önünde toplanan binlerce işçi Konak meydanına yürüdü. İzmir Büyükşehir Belediyesi önündeki basın açıklaması öncesinde konuşma yapan DİSK Ege Bölge Temsilcisi Memiş Sarı, "Krizi biz çıkarmadık, bedelini biz ödemiyoruz diyerek alandayız." ifadelerini kullanırken, ' Susma sustukça yeni zamlar gelecek', 'Krizin faturası patronlara', 'İnadına Sendika, İnadına DİSK' sloganları atıldı.

Genel İş Genel Başkanı Remzi Çalışkan konuşmasında Cumhurbaşkanlığı Yönetimine dört soru iletti:

1- Belediye hizmeti kamu hizmeti değil midir? Belediye hizmetlerinde çalışan işçi kardeşlerimiz neden kadrolu olarak belediyelere değil de belediye şirketlerine aktarılmıştır?

2- Belediye şirketleri sermayesinin yarıdan fazlası belediyeye, yani kamuya ait olan şirketlerse neden kamu işçilerinin yararlandığı ilave tediye hakkından belediye şirketlerine geçişi yapılan işçiler yararlanamazlar?

3- Anayasa ile garanti altına alınmış sendika, toplu iş sözleşmesi ve grev hakları neye dayanarak 30 Haziran 2020 tarihine kadar askıya alınabilmiştir?

4-İşçilerin bu haklarını askıya alarak ve ücret artışlarını 6 ayda bir yüzde 4 artışla sınırlayarak işçilere verilen kadronun ne gibi bir anlamı vardır?

Çalışkan bu dört sorunun ardından dört talebi de açıkladı:

1- 5393 sayılı Belediye Kanunu'ndaki norm kadro sınırlamalarını kaldırın. Kaldırın ki belediyeler belediye şirketlerine geçişi yapılan işçileri kadroya alabilsin.

2- İlave tediye ödemeleri belediye şirketlerine geçişi yapılan işçilere derhal yapılmalıdır; bu ödemenin yapılabilmesi için 6772 sayılı Kanunda bir değişiklik yapmaya gerek yok. Birinci madde günün şartlarında yorumlanarak bile bu ödemenin yapılması mümkündür.

3-Kamuya geçişi yapılan işçiler için KHK ile getirilen sendikal hak kısıtlamaları kaldırılmalı; işçi sendikaları 6356 sayılı Kanun'a göre özgür

DİSK GENEL BAŞKANI ARZU ÇERKEZOĞLU'NUN İZMİR'DE YAPTIĞI KONUŞMAYI İZLEMEK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

toplu sözleşme sürecini işletmeye başlamalıdır.

4- İşçilerin ücretine YHK kararı ile yapılan yüzde 4 artışa ek olarak ücretler en az enflasyon oranında artırılmalıdır.

Genel İş Genel Başkanı Remzi Çalışkan'ın ardından DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu bir konuşma yaptı. DİSK Genel Başkanı Çerkezoğlu'nun konuşmasından satır başları ise şöyle:

Bizlere, bu ülkenin işçi-emekçi çoğunluğuna, 467 dolar dış borcun faturasını kesmeye başladılar. Biz de buradan HAYIR diyoruz, işçi sınıfı borçlu değil alacaklıdır. Nimeti paylaşmayanların külfeti paylaşma dayatmasına işçi sınıfı direnecektir.

16 yıldır özelleştirmelerle, tarımın yok edilmesiyle, beton ekonomisiyle, bu ülkeyi iğneden ipliğe her alanda dışa bağımlı hale getirenler ödemelidir faturayı. 16 yıldır emeğin tüm haklarının gasp edildiği bir ortamda, sendikalaşmanın ve grev hakkının ağır biçimde kısıtlandığı, güvencesiz çalışmanın kural hale getirildiği bir ülkede yüksek karlar elde edenler faturayı ödemelidir.

Hepimiz aynı gemideysek, neden krize karşı politikaları işçiyle, emekçiyle değil de kapalı kapılar arkasında bir Amerikan şirketiyle, Mc Kinsey ile konuşuyorsunuz?

Bugün, krizin faturasını bu ülke işçilerine, bu halka kesilmesine karşı mücadele bir memleket meselesidir. Bugün yerli ve uluslararası sermayeye karşı emeği savunmak, emperyalist kapitalist sistemin yağmasına karşı memleketi savunmaktır.

Bizim krize karşı çözümümüz, krizi yaratanları değil yüzde 99'u bu krizden koruyan çözümler. Bu politikaları tercih etmek mümkündür ve zorunludur:

- Ücretler derhal artırılsın
- Toplu işten çıkarmalar yasaklansın
- Vergi adaleti sağlansın
- Kamusal mal ve hizmetlere zam yapılmamasın, yapılan zamlar geri alınsın

Bizler burada, İzmir'de bir kez daha ilan ediyoruz ki, krizin faturasını işçilere kesemeyeceksiniz. Bir avucun yediğinin bedelini bütün bir halka ödetemeyeceksiniz. İşyeri işyeri, sokak sokak, meydan meydan, kent kent bu mücadeleyi örgütleyeceğiz! İşçiler kazanacak, emek kazanacak, demokrasi kazanacak, gelecek kazanacak, memleket kazanacak!

Bizlere, bu ülkenin işçi-emekçi çoğunluğuna, 467 dolar dış borcun faturasını kesmeye başladılar. Biz de buradan HAYIR diyoruz, işçi sınıfı borçlu değil alacaklıdır. Nimeti paylaşmayanların külfeti paylaşma dayatmasına işçi sınıfı direnecektir.

GENEL-İŞ GENEL BAŞKANI REMZİ ÇALIŞKAN'IN İZMİR'DE YAPTIĞI KONUŞMAYI İZLEMEK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

KRİZE KARŞI #DİRENİŞÇİ KAMPANYASI TÜM TÜRKİYE'DE SÜRÜYOR

DİSK'in yürüttüğü kampanya çerçevesinde Türkiye'nin pek çok bölgesinde çeşitli basın açıklamaları ve toplantılar gerçekleştirildi. Kampanya tüm hızıyla devam ediyor.

Ekonomik Kriz

"Başta asgari ücret olmak üzere tüm ücretler derhal arttırılsın. Toplu işten çıkarmalar yasaklansın ve işsizlerin İşsizlik Sigortası'na erişimi kolaylaştırılsın. Vergide adalet sağlansın. Elektriğe, suya, doğalgaza, ulaşıma zam yapılmasın"

TEKİRDAĞ: KRİZİN FATURASINI İŞÇİLER DEĞİL, KRİZİ YARATANLAR ÖDESİN

DİSK Trakya Bölge Temsilciliği'nin Tekirdağ'da düzenlediği basın açıklamasına katılan DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu "Krizin faturasını işçiler değil, krizi yaratanlar ödesin" dedi.

17 Ekim Çarşamba günü saat 12.30'da, Tekirdağ Bedesten Meydanı'nda gerçekleşen basın açıklamasında ilk olarak konuşan DİSK Trakya Bölge Temsilcisi Salim Şen, belediyelerdeki taşeron işçilerinin yaşadığı haksızlıklara dikkat çekerek, %4+4 olarak sabitlenen sözleşmelerin revize edilmesi gerektiğinin altını çizdi.

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu yaptığı konuşmada krize karşı işçilerin acil taleplerini sıraladı: "Başta asgari ücret olmak üzere tüm ücretler derhal arttırılsın. Toplu işten çıkarmalar yasaklansın ve işsizlerin İşsizlik Sigortası'na erişimi kolaylaştırılsın. Vergide adalet sağlansın. Elektriğe, suya, doğalgaza, ulaşıma zam yapılmasın".

EDİRNE: ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU DERHAL TOPLANMALI

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu Tekirdağ'ın ardından Edirne'deydi. Genel Başkanımız, 18 Ekim Perşembe günü Saraçlar Caddesi'nde düzenlenen basın açıklamasına katıldı.

Ekonomideki gelişmeleri değerlendiren DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, "Bugün Türkiye'nin içine sürüklendiği bu durum, siyasi iktidarın ekonomik politika ve tercihlerinin sonucu olarak ortaya çıkmış bir durum. Özellikle son 1 yıl işsizlikten, cari açığa, dış borca kadar hepsi alarm verirken, bu politikalarda ısrar edenler Türkiye'yi bu noktaya getirdiler." dedi.

TEKİRDAĞ'DA GERÇEKLEŞTİRİLEN BASIN AÇIKLAMASINI İZLEMEK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

KIRKLARELİ: ELEKTRİK VE DOĞALGAZ ZAMLARI GERİ ÇEKİLSİN!

Trakya gezisi kapsamında Kırklareli'ne giden DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, 19 Ekim Cuma günü Şevket Dingiloğlu Parkı'nda bir basın açıklaması yaptı.

DİSK Trakya Bölge Temsilciliği tarafından düzenlenen basın açıklamasında, krizi fırsata çevirmeye çalışanlara karşı toplu işten çıkartmaların yasaklanması gerektiğini vurgulayan Çerkezoğlu, konuyla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bir an önce yasal düzenleme yapılması talebimizi hatırlattı.

ESKİŞEHİR: KRİZE KARŞI #DİRENİŞÇİ

Eskişehir'de İstasyon Caddesi girişinde yapılan basın açıklamasına DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Başkan Yardımcısı Çetin Çalışkan, DİSK Eskişehir Bölge Temsilcisi ve Genel İş İl Temsilcisi Günay Ayaz, Genel İş Bursa Şube Başkanı Selahattin Atak, Birleşik Metal İş Eskişehir Şube Başkanı Ahmet Arı, Emekli Sen Eskişehir Şube Başkanı Suat Başaraner, DİSK üyesi sendikalardan işçiler katılırken, KESK, TMMOB ve TTB başta olmak üzere emek ve meslek örgütü temsilcileri, çok sayıda demokratik kitle örgütü ve siyasi parti temsilcisinin yanı sıra Eskişehir milletvekilleri Utku Çakırözer ve Jale Nur Süllü de destek verdi.

ADANA: KIDEM TAZMİNATINA EL UZATMANIN SİYASİ FATURASI DA AĞIR OLUR

DİSK Çukurova Bölge Temsilciliği krizin yükünün işçi sınıfına fatura edilmek istenmesine karşı Adana Atatürk Parkı'nda bir basın açıklaması düzenledi. Eyleme DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Sekreteri Cafer Konca, DİSK Çukurova Bölge Temsilcisi H. Yaşar Gündoğdu, DİSK Genel İş Mali İşler Daire Başkanı Mehmet Güleryüz ile DİSK üyesi sendikaların şube başkanları ve yöneticileriyle, çok sayıda demokratik kitle örgütü ve siyasi parti temsilcisinin katıldı. Eylemde kıdem tazminatının fona devrinin Cumhurbaşkanlığı 2019 programı ile yeniden gündeme getirildiğini hatırlatan Çerkezoğlu, "Cumhurbaşkanı KHK'si ile kıdem tazminatımızı gasbederseniz ekonomik faturası da siyasi faturası da size çok ağır olacaktır." dedi.

BANDIRMA: ASGARİ ÜCRET KOMİSYONU DERHAL TOPLANSIN

"Krize karşı #Direnişçi" kampanyası Bandırma'daki basın açıklamasıyla devam etti. Bandırma Belediyesi Şantiyesindeki açıklamaya DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Başkan Yardımcısı Çetin Çalışkan, Genel İş Toplu Sözleşmeler Dair Başkanı Mahmut Şengül ve DİSK önceki dönem Genel Başkanı Kani Beko'nun yanı sıra, sendikalarımızın şube yöneticileri ve DİSK'li işçiler katıldı.

"Bu ülkenin %99'u olarak, ülkemize ve emeğimize sahip çıkan bir mücadeleyi omuz omuza yükselteceğiz. Bu krizin faturasını bizlere kesmek isteyenleri durdurabiliriz"

EDİRNE'DE GERÇEKLEŞTİRİLEN BASIN AÇIKLAMASINI İZLEMEK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

GENEL BAŞKANIMIZIN ESKİŞEHİR'DE YAPTIĞI KONUŞMAYI İZLEMEK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

BANDIRMA'DA GERÇEKLEŞTİRİLEN BASIN AÇIKLAMASINI İZLEMEK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

Bandırma'da yaptığı konuşmada Asgari Ücret Tespit Komisyonunun derhal toplanarak asgari ücreti artırması ve 2019 asgari ücretinin bu rakam üzerinden belirlenmesi gerektiğini belirten Çerkezoğlu, İş Kanununun 39'uncu maddesine göre Komisyonun hemen toplanmasının mümkün olduğunun altını çizdi.

Açıklamada bir konuşma yapan Çerkezoğlu, Asgari Ücret Tespit Komisyonunun derhal toplanarak asgari ücreti artırılması ve 2019 asgari ücretinin bu rakam üzerinden belirlenmesi gerektiğini belirtti. İş Kanunun 39'uncu maddesine göre Komisyonun hemen toplanmasının mümkün olduğunun altını çizen Genel Başkanımız, yılın son üç ayda enflasyon farkının yansıtıldığı bir asgari ücretin şart olduğunu söyledi.

SAMSUN: İŞÇİ SINIFI BORÇLU DEĞİL ALACAKLIDIR

3 Kasım Cumartesi günü Samsun Gar Restoran'da gerçekleşen panele DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, iktisatçı akademisyen Özgür Öztürk ve iktisatçı gazeteci Bülent Falakoğlu da konuşmacı olarak katıldı.

"Bizler gelen faturalarda, yapılan zamlarda, düşük ücretlerde, işten atmalarda, güvencesiz çalıştırma biçimlerinde, artan borçlarımızda krizi yaşıyoruz" diyen Çerkezoğlu, krizin faturasını ödememek için bir mücadele programı oluşturmak gerektiğini belirtti.

BURSA: KRİZİN FATURASINI İŞÇİLER ÖDEMEYECEK!

DİSK'e üye sendikaların Bursa şubeleri tarafından 6 Kasım 2018, Salı günü, Bursa Akademik Odalar Birliği'nde düzenlenen etkinliğe DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ve DİSK Genel Sekreteri Cafer Konca'nın yanı sıra DİSK'e üye sendikaların Bursa şubelerinin başkanları, yöneticileri ve DİSK'li işçiler katıldı.

Çerkezoğlu yaptığı konuşmada kıdem tazminatının işçiler için önemine değinerek "Bizim için bitmiş bir tartışmayı yeniden açıyorlar, ancak kıdem tazminatı DİSK'in kırmızı çizgisidir" dedi. Kıdem tazminatının iş güvencesi sağlayan yönüne dikkat çeken Çerkezoğlu, kıdem tazminatının fona devredilmesi halinde patronların işten çıkarma durumunda tazminat ödeme yükümlülüğü olmayacağını, dolayısıyla fona devir planlarının iş güvencesinin gaspı anlamına geldiğini söyledi.

AYDIN: ATILAN İŞÇİLER GERİ ALINSIN!

13 Kasım, Salı günü Aydın Büyükşehir Belediyesi önündeki basın açıklamasına DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, Sosyal İş Genel Başkanı Metin Ebetürk, DİSK Ege Bölge Temsilcisi Memiş Sarı, KESK Genel Sekreteri Ramazan Gürbüz, DİSK üyesi sendikaların genel merkez ve şube yöneticileri, çok sayıda emek ve meslek örgütü, demokratik kitle örgütü, siyasi parti temsilcisi, DİSK Gıda-İş üyesi #DirenİşçiTariş işçileri ve DİSK üyesi sendikalardan işçiler katıldı.

Sosyal İş Genel Başkanı Metin Ebetürk ve DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu'nun birer konuşma yaptığı açıklamada Aydın Büyükşehir Belediyesi'nin işten çıkardığı Sosyal İş sendikamız üyesi 9 işçiyi derhal işe geri alması talep edildi.

CHP EKONOMİ MASASI'NDAN DİSK'E "EKONOMİK KRİZ" ZİYARETİ

Cumhuriyet Halk Partisi yöneticileri ve milletvekilleri DİSK'i ziyaret ederek Genel Başkanımız Arzu Çerkezoğlu ve Yönetim Kurulu üyelerimiz ile ekonomideki olumsuz gelişmeleri değerlendirdi.

Görüşmede DİSK'in kriz karşısındaki dört acil talebini ileten DİSK heyeti, bu taleplerin hayata geçirilebilmesi için Meclis çatısı altında gerçekleşebilecek faaliyetler ile ilgili görüş alışverişinde bulundu.

CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Faik Öztrak, CHP Genel Başkan Yardımcısı Fethi Açıkel, CHP Genel Sekreteri Mehmet Akif Hamzaçebi, CHP Milletvekili İlhan Kesici'den oluşan Ekonomi Masası heyetinin, 12 Ekim Cuma günü gerçekleşen ziyaretinde, giderek etkisini hissettiren ekonomik kriz üzerine görüş alışverişinde bulunuldu.

Görüşmede CHP heyetine DİSK'in "Krize karşı emeği savunmak için politika önerileri" başlıklı dosyası sunuldu. DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK'in emeği savunmak için geliştirdiği somut önerilerin hayata geçirilmesinin hem mümkün hem de zorunlu olduğunun altını çizerek, krize karşı emeğin haklarını savunmak için, krizin faturasının toplumun yüzde 99'una ödetilmemesi için ortak bir mücadele süreci örülmesi gerektiğini söyledi.

KRİZE KARŞI DÖRT ACİL TALEP

Görüşmede DİSK'in krize karşı ileri sürdüğü 4 acil talebin derhal gerçekleştirilmesi gereken önlemler olduğunu belirten Çerkezoğlu, krizin faturasının işçilere ödetilmek istendiği her durumda ortak bir mücadele yürütmek gerektiğini söyledi.

Türkiye'nin son yılların en yüksek enflasyon değeriyle karşı karşıya olduğunu belirten Çerkezoğlu, ücretlerin enflasyon karşısında eridiğini ve bu sebeple başta asgari ücret olmak üzere tüm ücretlerin derhal arttırılması gerektiğini söyledi.

Çerkezoğlu, DİSK'in dört acil talebinden birinin de "toplu işten çıkarmaların yasaklanması" olduğunu söyledi. Krizi bahane eden patronların işçileri işten çıkarmasının önüne geçilmesi gerektiğini vurgulayan Çerkezoğlu, bunun yanında işsizliğin zirve yaptığını; İşsizlik Sigortası Fonu'nun patronları beslemek yerine işçiler için kullanılması gerektiğini söyledi. Bunun için gerekli düzenlemelerin Meclis çatısı altında gerçekleştirilebileceğini belirten CHP'li heyet, aynı zamanda İşsizlik Fonu'nun amaç dışı kullanımına son verilmesi için de bir çalışma başlatacaklarını söyledi.

DİSK'in diğer taleplerinin de "elektriğe, suya, ulaşıma ve doğalgaza zam yapılmaması ve yapılan zamların geri çekilmesi" ve "vergide adaletin sağlanması, yani ücretin değil; faizin, rantın, karın vergilendirilmesi" olduğunun belirtildiği ziyarette ortak mücadele imkanları da görüşüldü.

DİSK'TEN TÜRK-İŞ'E ZİYARET

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ve DİSK Yönetim Kurulu üyeleri ekonomik krize karşı işçilerin haklarını ortak taleplerle savunabilmek için Türk- İş Genel Başkanı Ergün Atalay'ı ve Türk-İş Yönetim Kurulunu ziyaret etti.

Görüşmenin içeriğine dair konuşan DİSK Genel Başkanı Çerkezoğlu, Türkiye'nin ekonomik kriz içerisine sürüklendiğine dikkat çekerek, "Kriz koşullarında işçileri ve emekçileri koruyacak politikaların geliştirilmesinin mümkün olduğunu düşünüyoruz." dedi.

10 Ekim 2018 Çarşamba günü Türk-İş'i ziyaret eden DİSK heyeti, ekonomik krize karşı emeği savunmak için DİSK'in sosyal politika önerilerini Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay ve Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri ile paylaşarak, bundan sonraki süreci ortak talepler etrafında beraber yürütmek üzere bir görüşme gerçekleştirdi.

Görüşmenin ardından basına açıklamalarda bulunuldu. Görüşmenin içeriğine dair konuşan DİSK Genel Başkanı Çerkezoğlu, Türkiye'nin ekonomik kriz içerisine sürüklendiğine dikkat çekerek, "Çalışanlar açısından sorunlar yaşanmaya başlandı ve bu sorunların kaynağının ülkede uygulanan ekonomik politikalar olduğunu biliyoruz. Bu kriz koşullarında işçileri ve emekçileri koruyacak politikaların geliştirilmesinin mümkün olduğunu düşünüyoruz. Yaşanan krize karşı emeğin savunmasını örgütlemek için sosyal politika önerilerimizi ilettik" diye konuştu.

"Çalışma hayatındaki sıkıntı ve problemler hepimizin tüm ortak problemleridir" diyen Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay "Kriz var, fedakarlık yapmanız gerekir' denirse tavrınız ne olur?" sorusuna "Canımızı mı alacaklar, ne yapacaklar? 1600 liranın ne kadar fedakarlığı olur. İşçinin aldığı ücret ortada. Ne fedakarlığı yapacağız. Yapacak bir şey kalmadı. İmkanı olanlar yapsın" şeklinde yanıt verdi.

İki Genel Başkanın yaptığı açıklamalarda şu ortak vurgular öne çıktı:

1. Artan enflasyon nedeniyle eriyen ücretlerin iyileştirilmesi, asgari ücrette yıl sonu beklenmeden bir iyileştirmeye gidilerek 2019 asgari ücretinin bu rakam üzerinden belirlenmesi

2. Kamuda YHK tarafından 2020'ye kadar belirlenen yüzde 4+4 zammın artan enflasyon gözönüne alınarak iyileştirilmesi, özgür toplu sözleşme hakkının tanınması, belediyelerde ve özel idarelerde ek tediyelerin ödenmesi ve taşeron işçilerin yaşadığı adaletsizliklerin giderilmesi

3. Krizi fırsata çevirmeye yönelik toplu işten çıkarmaların engellenmesi

4. Emeğin haklarını koruyabilmesi için sendikalaşma önündeki engellerin kaldırılması

5. İşsizlik Sigortası Fonu'nun amaçdışı kullanımının son bulması. Fondan amacına uygun olarak işsizlerin yararlanma koşullarının kolaylaştırılması, yararlanma süresinin uzatılması ve miktarın artırılması

6. İstanbul yeni havalimanında çalışan inşaat işçilerinin gayri insani koşullarının düzeltilmesi, tutuklu işçilerin ve sendikacıların serbest bırakılması.

7. Ekonomik Sosyal Konsey, Üçlü Danışma Kurulu gibi çok taraflı yapıların toplanması

KRİZE KARŞI EMEĞİN HAKLARINI SAVUNMAK İÇİN OMUZ OMUZA

Çok sayıda sendika, meslek örgütü, demokratik kitle örgütü ve siyasi parti, krize karşı emeğin haklarını omuz omuza savunacaklarını ilan eden bir deklarasyonu kamuoyu ile paylaştı.

Gerçek çıplaktır: AKP iktidarının sürdürdüğü, ithalata, betonlaşmaya, dış borçlanmaya, ranta, spekülasyona dayalı ekonomik model hızla çökmektedir. Çöken sadece ekonomik model değildir: Torpilli akademisyeninden iktidara yanaşması sanatçısına, serseri futbolcusundan mafyatik tarikatlarına kadar toplumsal çürüme yaygınlaşmaktadır.

Enflasyondan işsizliğe, yoksullaşmadan ekonomik durgunluğa kadar hayatlarımızı her alanda kâbusa çeviren kapsamlı bir ekonomik krizle karşı karşıyayız. En yetkili ağızlar "kriz" sözcüğünü kullanmaktan özenle kaçınsalar da, bizler için krizin anlamı birbiri ardına kapanan dükkanlardır, marketlerde sürekli yapılan zamlardır, kabaran elektrik-su-doğalgaz faturalarıdır, ödenemeyen borçlardır, evlere gelen hacizlerdir, işsizliktir, iş cinayetleridir. Krizin anlamı, yaşamımızın giderek sürdürülemez hale gelmesidir.

Geçen ay açıklanan 2019-2021 döneminin Yeni Ekonomi Programı'ndaki göstergeler de "kriz yok" söylemlerini boşa çıkarmaktadır. Enflasyon, büyüme, milli gelir, bütçe açığı, reel sektör borçları ve işsizlik göstergeleri, durumun vahametine işaret etmektedir.

Aslında bugün temel mesele, bu büyük krizin faturasının kime ödetileceğidir. İktidar çevreleri şimdiye kadar yaşanan tüm krizlerde olduğu gibi bu krizin faturasını da işçi sınıfına, emekçilere, yoksul halk kesimlerine çıkartmak niyetindedir.

Üçte ikisi özel sektöre ve bankalara ait 467 milyar dolar dış borç ve bu devasa borcun ağır sonuçları 81 milyona ödetilmek istenmektedir.

Küçük bir azınlığın borcu, zamlarla, adaletsiz vergilerle, işsizlik tehdidiyle halkın yüzde 99'unun sırtına yıkılmaktadır. İşsizlik fonuyla bankalar beslenmekte, kıdem tazminatına göz dikilmekte, iş güvencesi tamamen ortadan kaldırılmaktadır.

Masallarla, yalanlarla, hamasetle, kin ve düşmanlıkla aklımızı, zor kullanarak tepkimizi bastırmaya çalışanlar zamları alkışlamamızı, yoksulluğa şükretmemizi, işsizliği kader bilmemizi beklemektedir.

Biz aşağıda imzası bulunan kurumlar olarak "Krizin bedelini ödemeyeceğiz, krizde yüzde 1 değil, yüzde 99 korunsun" talebiyle ortak bir mücadeleyi örgütleyeceğimizi, bu talep etrafında buluşabilecek herkesi, emeğin savunması için omuz omuza mücadeleye çağırdığımızı ilan ederiz.

Ancak tek sesli medyadaki yalan bombardımanı da, inşaatlarda insanca çalışmak isteyen işçilere atılan gaz bombaları da, hakkını arayan emekçilere yönelik toplu gözaltı ve tutuklamalar da gerçeğin balçıkla sıvanmasına yetmiyor.

Gerçek çıplaktır: AKP iktidarının sürdürdüğü, ithalata, betonlaşmaya, dış borçlanmaya, ranta, spekülasyona dayalı ekonomik model hızla çökmektedir. Çöken sadece ekonomik model değildir: Torpilli akademisyeninden iktidara yanaşması sanatçısına, serseri futbolcusundan mafyatik tarikatlarına kadar toplumsal çürüme yaygınlaşmaktadır.

Sendikal örgütlenmenin engellendiği, onbinlerce kamu emekçisinin ihraç edildiği, grevlerin yasaklandığı, hak aramanın bastırıldığı bir ortamda elde edilen yüksek kar oranlarını paylaşmayanlar bugün zararlarını ve borçlarını halkın sırtına yıkmaktadır. "Nimete" kimseyi ortak etmeyen patronlar, külfeti nüfusun yüzde 99'unun üzerine yıkmaya çalışmaktadır. Oysa fatura bu düzen sayesinde küplerini dolduran patronlara kesilmelidir.

Faturayı ödemesi gereken sadece patronlar değil, aynı zamanda siyasi iktidardır. Ülkemizi büyük bir yıkımın eşiğine getiren neoliberal politikaları yıllardır kimler hayata geçirdiyse krizin sorumlusu da onlardır.

Krizin sorumlusu, Türkiye'yi sermaye için cazip bir ülke yapmak adına emeğin en temel haklarını gasp edenlerdir.

Krizin sorumlusu şeker fabrikalarından kağıt fabrikalarına kamu birikimini özelleştirmeler yoluyla talan edip Türkiye'yi ithalata mahkum edenlerdir.

Krizin sorumlusu sosyal hak olarak tanımlanması gereken kamusal hizmetleri, yerli tarımsal üretimi, kentleri, doğayı imha eden politikaları hayata geçirenlerdir.

Krizin sorumlusu ülkenin kaynaklarını üretime değil yandaşa, halka değil şatafata, barışa değil savaşa kullanan siyasi iktidardır.

Bu ülkenin yüzde 99'u borçlu değil alacaklıdır. Çünkü ekonomik büyüme söz konusu iken, bu ülkenin işçileri, kamu çalışanları, tüm emekçileri yoksullaşmayla, gelir dağılımı ve vergi adaletsizliğiyle, iş cinayetleriyle, eğitim ve sağlık başta olmak üzere kamusal hizmetlerin ticarileşmesiyle, fabrikalarımızın satılmasıyla büyük bedeller ödemiştir.

Bizler biliyoruz ki işsizlik, zamlar, yoksulluk kader değildir ve toplumun emeğiyle geçinen çoğunluğunu koruyan, kamucu/halkçı politikalar hem mümkün hem de zorunludur. Ücretlerin artırılmasından toplu işten çıkarmaların yasaklanmasına, kamu hizmetlerine zam yapılmamasından vergi adaletine dair somut, uygulanabilir politikalarla işsizlik de yoksullaşma da önlenebilir.

Her ekonomik kriz bir karar aşamasıdır ve bugün verilecek kararın temel sorusu şudur: Kriz karşısında işçiler, kamu emekçileri, işsizler, gençler, kadınlar, emekliler, köylüler, yoksullar mı korunacak; şirketler, bankalar, patronlar ve ülkeyi yönetenler mi korunacak? Krizin bedelini emeğiyle bu ülkenin değerlerini yaratan yüzde 99 mu ödeyecek, krizi yaratan yüzde 1 mi ödeyecek?

Biz aşağıda imzası bulunan kurumlar olarak "Krizin bedelini ödemeyeceğiz, krizde yüzde 1 değil, yüzde 99 korunsun" talebiyle ortak bir mücadeleyi örgütleyeceğimizi, bu talep etrafında buluşabilecek herkesi, emeğin savunması için omuz omuza mücadeleye çağırdığımızı ilan ederiz.

SENDİKALAR VE MESLEK ÖRGÜTLERİ ● DİSK (Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu ● KESK (Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu) ● TDB (Türk Dişhekimleri Birliği) ● TMMOB (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) ● TTB (Türk Tabipleri Birliği) ● ***DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ*** ● Alevi Bektaşi Federasyonu ● Bakırköy Kent Savunması ● Demokratik Alevi Dernekleri ● Dersim Dernekleri Federasyonu ● Divriği Derneği ● Ekmek ve Onur İşçi Derneği ● EŞİTİZ Eşitlik İzleme Kadın Grubu ● Genç Sen ● Hacıbektaş Eğitim ve Kültür Derneği ● Halkevleri ● İnsan Hakları Derneği ● Kaç Bize Gel ● Kızılırmak Yerel Dernekler Federasyonu ● KODA Kocaeli Dayanışma Akademisi ● Mülkiyeliler Birliği ● Öğrenci Faaliyeti ● Öğrenci Kolektifleri ● Özgürlükçü Gençlik ● Pir Sultan Abdal Kültür Derneği ● POLİTEKNİK ● Sosyal Demokrasi Derneği ● Sosyal Demokrasi Vakfı ● Sosyal Haklar Derneği ● Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu ● Toplumcu Mühendisler ve Mimarlar Meclisi ● Tüm Radyoloji Teknisyenleri ve Teknikerleri Derneği ● Tüketiciyi Koruma Derneği ● Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu ● Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği ● Yurttaş Hakları Derneği ● ***PARTİLER*** ● Devrimci İşçi Partisi ● Devrimci Sosyalist İşçi Partisi ● Emek Partisi ● Ezilenlerin Sosyalist Partisi ● Halkların Demokratik Partisi ● İşçi Demokrasisi Partisi ● Özgürlük ve Dayanışma Partisi ● Sosyalist Emekçiler Partisi ● Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi ● Toplumsal Özgürlük Partisi ● Türkiye İşçi Partisi ● Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi ● ***DERGİLER*** ● Devrimci Proletarya ● İşçi Gazetesi ●Kaldıraç ● Partizan ● Proleter Devrimci Duruş

TÜRKİYE'NİN KRİZİ ÜZERİNE DİSK'E NOTLAR

Korkut Boratav*

Dergimizin bu bölümünde, DİSK olarak görüşlerine sıklıkla başvurduğumuz hocalarımızın ekonomik krize dair DİSK için kaleme aldıkları notlarını yayınlıyoruz.

Enflasyon, döviz fiyatlarını izleyerek hızlandı; reel ücretler, emekli aylıkları aşınmaya başladı. Ekonomi, ilk altı ayda durgunlaştı; sonra küçülmeye başladı. Döviz borçlusu kimi şirketlerin iflas haberleri gelmeye başladı. Krizin, artan işsizlik ve yoksulluk biçimlerinde bir toplumsal bunalıma dönüşmesi gündemdedir.

1) Türkiye 2018'de ağır bir ekonomik krize sürüklenmektedir. Krizi en kestirme özetleyen istatistikler, döviz piyasalarında doların fiyatıdır. 2017 sonunda bu fiyat 3,79 TL; 30 Temmuz 2018'de 4,88'dir. Türk Lirasındaki değer kaybı ağustos'ta hızlandı: 31 Ağustos'ta dolar 6,63 TL'ye çıktı. Sekiz ayda dolar yüzde 73 pahalılaşmıştır. Bu durumu TL değerindeki değişme olarak ifade edelim: TL yüzde 43 oranında değer yitirmiştir. 2018'de uluslararası döviz hareketlerinde, değer yitirmede TL, Arjantin Peso'su ile yarışmaktadır..

2) Bu sayılar, Türkiye'nin bir döviz krizi ("*currency crisis*") içinde olduğunu gösteriyor. Döviz fiyatlarındaki yükselmenin ana etkeni, Türkiye'ye yabancı sermaye girişlerinin düşmesidir: Mart-Haziran 2018'de önceki yıla (2017 Mart-Haziran'a) göre yabancı sermaye girişleri yüzde 85 oranında düşmüş; sıfıra yaklaşmıştır: *$22,3 milyar –> $3,3 milyar*. Merkez Bankası rezervleri 12 milyar dolar erimiştir. Sonraki iki ayda da yabancı sermaye hareketlerinin önemli kalemleri net çıkış ("*net outflow*") göstermektedir. Bir döviz krizinin ana nedenleri ortadadır.

3) Ancak, durum daha da ciddidir: Ekonominin diğer özellikleri döviz krizinin bir borç krizine ("*debt crisis*") dönüşmek üzere olduğunu gösteriyor: Son verilere göre Türkiye'nin dış borcu 467 milyar dolardır: 2017 milli gelirinin %54'ü... Bu toplamın üçte ikisi özel sektöre (şirketlere ve bankalara) aittir. 12 ay içinde ödenmesi gereken dış yükümlülükler ("*external liabilities*") 180 milyar dolardır. Buna en az 50 milyar dolarlık cari işlem açığını ekleyin. Bir yıl içinde ekonominin dış finansman gereksinimi ("*external financing requirements*") 230 milyar dolara çıkıyor: Milli gelirin %27'si... Finansal olmayan şirketlerin döviz yükümlülükleri, döviz varlıklarını aşmaktadır. Aradaki fark ("şirketlerin net döviz pozisyonu") 220 milyar dolardır. Daha da kötüsü, döviz borçlusu şirketlerin önemli bir bölümü çok sınırlı döviz geliri olan sektörlerde yoğunlaşmıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın gözdesi olan inşaat sektörü baştadır. Dolar fiyatındaki astronomik artışlar bu şirketlerin borç ödemelerini aksatacaktır. Önce döviz alacaklısı Türkiyeli bankaların, sonra da onlara kredi açmış olan AB (öncelikle İspanya, İtalya ve Fransa) bankalarının bilançoları bozulacaktır. Bu bir **borç krizi ortamıdır.**

4) Ancak **döviz ve borç krizinin** domino etkileri başladı. **Enflasyon,** döviz fiyatlarını izleyerek hızlandı; **reel ücretler, emekli aylıkları aşınmaya** başladı. Ekonomi, ilk altı ayda durgunlaştı; sonra küçülmeye başladı. Döviz borçlusu kimi şirketlerin iflas haberleri gelmeye başladı. Krizin, artan *işsizlik ve yoksulluk* biçimlerinde bir *toplumsal bunalıma dönüşmesi* gündemdedir.

5) Krize karşı uygulanacak politikalar tartışılmaya başladı. Hükümet panik içinde, kararsız, hareketsizdir."Sermaye çevreleri, borç krizini devlete (kamu maliyesine) yıkan yöntemleri tezgâhlamaya çalışıyor. Döviz borçlusu şirketlerin banka kredilerini yeniden düzenleyen; vadesini, ödeme koşullarını hafifleten; hatta silebilen bir düzenleme öneriliyor.

* Ekonomist, Prof. Dr.

Türkiye dünyanın en adaletsiz vergi sistemlerinden birine sahiptir: Vergilerin dörtte üçü ücretliler ve tüketiciler tarafından ödenmektedir. Şirketleri ve bankaları devlet bütçesi aktarımlarıyla kurtarmak, halkın sırtından astronomik bir vurgun anlamına gelir. DİSK, bu yöntemlere karşı çıkmıştır; çıkacaktır.

Finansman yükünün devlet maliyesi tarafından üstlenilmesi söz konusudur. Türkiye dünyanın en adaletsiz vergi sistemlerinden birine sahiptir: Vergilerin dörtte üçü ücretliler ve tüketiciler tarafından ödenmektedir. Şirketleri ve bankaları devlet bütçesi aktarımlarıyla kurtarmak, halkın sırtından astronomik bir vurgun anlamına gelir. DİSK, bu yöntemlere karşı çıkmıştır; çıkacaktır. Aynı direnme tepkisi diğer emek örgütlerinde, meslek odalarında da filizlenecektir; filizlenmektedir.

6) Bu tepkileri hafifletmek için iç ve dış çevrelerde, Türkiye'deki krize karşı bir IMF programı önerilmektedir. Arjantin hükümetinin IMF ile imzaladığı stand-by anlaşması örnek gösteriliyor. DİSK bu anlaşmaya karşı Arjantin sendikalarının muhalefetini yakından izlemiştir; haklı bulmaktadır. Zira, IMF programlarının ağır ekonomik ve sosyal sonuçlarını yaşamış ülkelerin başında Türkiye gelir. Türkiye'nin bugünkü krizinin ardında da, IMF programlarından kaynaklanan iktisat anlayışı, uygulamaları belirleyici oldu. Örneklerle anlatalım.

7) İlk kriz katkısı, 1999-2000 arasında Türkiye'de uygulanan IMF programı sonucu olarak gerçekleşti. Bu program birkaç yıl önce Arjantin'in de uyguladığı ve çok ağır bir ekonomik krizi tetikleyen programdan ilham almıştı: "Döviz kuru hedeflemesine dayalı enflasyonu önleme programı" (*"anti-inflationary program based on exchange rate targeting"*). Türkiye'de, Arjantin programı biraz daha hafifletilerek uygulandı. Ama sonuç değişmedi: 2001'de patlak veren çok ağır bir ekonomik ve finansal kriz. IMF yetkilileri kendi programlarının krize yol açtığını kabul ettiler; ama çok sonra...

8) İlk IMF programı krize yol açtı; ama koalisyon hükümeti kriz yönetimini yeni bir IMF programına devretti. Bu ikinci programda Türkiye hazinesi, TC bankalarının batık dış kredilerini devraldı. IMF kredisi de, uluslararası bankaların Türkiye'den alacaklarının ödenmesinde kullanıldı. Bu yüzden yükselen devlet borcu, sonraki yıllarda bütçede kemer sıkılarak ödendi. Kamu harcamaları kısıldı; emekçilerin vergi yükü artırıldı; özelleştirmeler hızlandı; böylece sağlanan bütçe fazlası ile devletin borcu hafifletildi.

9) Krizin toplumsal yansıması öylesine ağır oldu ki, Kasım 2002 seçimlerinde koalisyonu oluşturan üç parti parlamentodan tamamen tasfiye oldu. Seçim kampanyasını IMF-karşıtı söylemle sürdüren AKP tek başına iktidar oldu. İktidara geldikten sonra AKP tavır değiştirdi. IMF programını devraldı; uyguladı; 2008'e kadar sürecek bir IMF anlaşması daha imzaladı. Böylece Türkiye ekonomisi on yıl (1999-2008) boyunca kesintisiz olarak IMF programları uygulayan ülke olarak tarihe geçti. IMF programlarının son bulmasına rağmen 2008'den sonra da aynı programın ana ilkelerini izlendi. Bu ilkeler, Türkiye'nin bugünkü krizine de belirleyici katkı yaptı.

10) IMF programları Türkiye'nin yeni krizine nasıl katkı yaptı? 2001 sonrasında IMF doktrin değiştirdi. Bağımsız merkez bankalarının, artık, döviz kurlarını değil, enflasyonu hedeflemeleri öngörüldü. Bu sıkı para politikası anlamına geldi: Merkez Bankaları politika faizlerini enflasyonun üstüne çekecekler; döviz fiyatları ise dalgalanmaya (serbest piyasaya) bırakılacaktı.

11) Bu yeni çerçeve, "Güney" coğrafyası açısından uluslararası sermayenin programıdır: Bir kere, spekülatif finans kapital yatırım için gittiği Güney ("yükselen piyasa"/"*emerging market*") ekonomilerinde ulusal para (TL, peso ile) enflasyonu aşan belli bir getiriyi güvenceye alıyordu. İkinci olarak, döviz kuru piyasaya ve dalgalanmaya (*"floating"*) bırakılarak, "Güney" hükümetlerinin rekabetçi devalüasyonlara gitmesi önleniyordu.

12) 1998-2002 yıllarında Doğu Asya'da patlak verip yaygınlaşan kriz dalgasından etkilenen ve IMF programlarının eziyetini çeken Güney ülkeleri, bu akıbetle tekrar karşılaşmamak için önlemler aldılar. "Yeni kuşak IMF programlarından uzak durdular. Sermaye hareketlerinin canlandığı 2003-2007'de spekülatif yabancı sermaye girişlerini frenlemeye çalıştılar. Rekabetçi döviz kurlarını koruyabildiler. Bu sayede önceki dönemin cari işlem açıkları azaldı; çok sayıda ülke dış fazla sağlamayı başardı.

13) Türkiye gibi bazı "Güney" ülkeleri ise, yeni IMF doktrinine teslim oldu. Yüksek tempolu (özellikle spekülatif) sermaye girişleri koşullarında enflasyon hedeflemesi

("dalgalı kur, sıkı para" ikilisi) ucuzlayan döviz, pahalı faiz sonucu verir. Üretken sektörlerin, sanayinin rekabet gücü aşınır; cari açık yükselir; kronikleşir. Dövizle borçlanma çekici hale gelir; dış borçlar tırmanır.

14) ABD'de patlayıp Batı coğrafyasını sarsan 2008-2009 uluslararası krizinin Güney ülkelerine yansıması da farklılaştı: Dış açıklarını düşüren, dış fazlaya dönüştüren ülkeler bu krizden fazla etkilenmedi. Ciddi boyutta etkilenen ekonomilerin başında, kriz ortamına dış kırılganlıklar içinde giren Türkiye, Güney Afrika, Meksika ve Doğu Avrupa ülkeleri yer aldı. Örneğin Türkiye'nin 2009'da milli gelir düzeyi 2007'nin (kriz arifesinin) altına inmiştir. Bu duruma sürüklenmiş olan büyük "Güney" ülkeleri çok az sayıdadır.

15) Türkiye 2009 sonrasında da bu "dersten" yararlanmadı. 2010'dan itibaren Batı merkez bankaları astronomik likidite genişlemesine geçti; önemlice bölümleri "Güney" ülkelerine taştı. Türkiye de finans kapitale tam teslimiyetini sürdürdü. Sonuç paragraf 3'te özetlenen aşırı dış kırılganlıklar: 57 milyar dolar (milli gelirin yüze 6,7'ine ulaşan) cari açık; 2003-2018 arasında dış borçlardaki astronomik artış: *144 milyar $ –> 467 milyar $...*; kısa vadeli dış kırılganlıkların dörtnala tırmanması... 2013'ten sonra dış finans çevreleri likiditenin daralma koşullarında krize yatkın "*en kırılgan beş yükselen piyasa ekonomisi*" listeleri oluşturdu. Ülkemiz bugüne kadar bu listede kesintisiz olarak yer aldı.

16) Görülüyor ki 1998'den beri doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Türkiye ekonomisinin kaderine IMF zihniyeti hakim olmuştur. Bugünkü bunalımın kökenlerini de oluşturmuştur. Bugünkü krizin de aynı zihniyetle yönetimini DİSK edemez. IMF zihniyeti, finans kapitalin kriz ortamından selametle, mümkünse kazançlı olarak çıkmasını hedefleyecektir. Bu zihniyet bir IMF programı içinde de uygulanabilir; IMF'siz de mümkündür.

17) Yabancı sermaye girişlerinin canlandığı AKP'nin "altın çağı" (2003-2007 ve 2010-2011 yılları), Türkiye'nin emekçi sınıflarına kalıcı refah getirmedi. Emeğin ve ücretlerin milli gelirden payları düştü; sosyal devlet kurumları aşındı; eğitim ve sağlık hizmetleri piyasalaştı; kamu varlıkları özelleştirildi; vergi yükü artan oranlarda emeğe ve yoksullara yüklendi. Düşük ücretler nedeniyle ancak borçla yaşayabilen ve banka kredilerine bağımlı bir işçi sınıfı yaratıldı. Bu sonuçları Türkiye'yi yönetenlerin uluslararası finans kapitale en büyük hediyesi olarak görüyoruz.

18) Türkiye borçlu bir ülkedir ama bu borç işçi sınıfının borcu değildir. Borç krizinin maliyeti alacaklı ve borçlardan yararlanan sermaye çevreleri arasında paylaşılmalıdır. Krize koşullarında "alacaklıları", yani uluslararası finansal sermayeyi kurtarmayı temel alan bir yaklaşım kabul edilemez. Spekülatif yatırımcıların ve uluslararası bankaların talepleri, alacakları için Türkiye devleti döviz tahsis etme yükümlülüğü üstlenemez. Yabancı alacaklılar, batık kredilerinin maliyetini genel hukuk kuralları içinde üstlenmelidir. TC hazinesinin bu tür kredi sözleşmelerine ilişkin yükümlülüğü söz konusu olamaz.

19) Nisan 2018'de IMF'nin Türkiye için hazırladığı bir rapor, olası bir kriz karşısında önerilebilecek politikalar hakkında ipuçları veriyordu: "Yapısal reform" adı altında ücretlerin geriletilmesi, enflasyonun yoksullaştırıcı etkilerinin sineye çekilmesi, güvencesiz istihdamın genişlemesi, eğitim / sağlık hizmetlerinde daha fazla piyasalaşma, pahalılaştırma, kamu harcamalarında milli gelirin yüzde 2'sine ulaşan bir "kemer sıkma"... Bu, krizden doğan faturayı işçilere, kamu çalışanlarına, emeklilere, dar gelirlilere kesen bir yaklaşımdır ve kabul edilemez.

20) DİSK, kriz koşullarında en acil talep olarak dörtnala tırmanan enflasyon koşullarında eriyen asgari ücretlerin, emekli aylıklarının ve kamu personeli kayıplarının **acilen telafi edilmesini; toplu işten çıkarmaların yasaklanmasını; İşsizlik Sigortası Fonu'nun tümüyle, kapsamı genişletilerek işsizlere, krizin kurbanı emekçilere tahsisini** talep etmelidir. Ülke kaynaklarının betona gömülmesine hayır demeli. Başta Kanal İstanbul olmak üzere ciddi kaynak israfına yol açacak yatırımların durdurulmasını istemeli.

21) Yeni rejimin anti-demokratik eğilimleri ve saplantıları ekonomik krizi derinleştiren bir rol oynuyor. **Demokrasi ve hukuk devleti** yolunda ciddi adımların atılmasını istemeliyiz.

DİSK, kriz koşullarında en acil talep olarak dörtnala tırmanan enflasyon koşullarında eriyen asgari ücretlerin, emekli aylıklarının ve kamu personeli kayıplarının acilen telafi edilmesini; toplu işten çıkarmaların yasaklanmasını; İşsizlik Sigortası Fonu'nun tümüyle, kapsamı genişletilerek işsizlere, krizin kurbanı emekçilere tahsisini talep etmelidir.

L20 TOPLANTILARI BAĞLAMINDA DİSK'E NOTLAR

Erinç Yeldan*

Arjantin'de gerçekleştirilen Labour20 toplantıları öncesinde Erinç Yeldan hocamız Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik krize dair tespitlerini DİSK ile paylaştı.

Türkiye'nin 2018 krizi bir yandan çarpık biçimde küreselleşen dünya ekonomisinin rantlarından pay kapmaya çalışan, ancak bir yandan da "yerli ve milli olsun" söylemiyle pekiştirilen milliyetçi neoliberalizmin tezahürüdür.

21. yüzyılın ilk çeyreği küresel kapitalizm için içinden çıkılmaz ekonomik ve sosyal sorunlar yumağı oluşturdu. Süregelen büyük durgunluk, artan borç baskısı, gelir dağılımının hızla kötüleşmesi, sosyal dışlanma ve şiddet tüm dünyayı tehdit eden boyutta.

2009 krizi ve sonrası küresel kapitalizm için aslında yepyeni sorunlar yumağını ortaya dökmektedir. 21. yüzyılın bu ilk onlu yıllarında artık İkinci Dünya Savaşı sonrası inşa edilen uluslararası kurumsal düzen ve montaj hattına dayalı *Fordist manüfaktür üretimi teknolojileri* olgunlaşmış, köhneleşmiş durumdadır. Uluslararası rekabet keskinleşmiş ve kapitalizmin hegemonik merkezlerinde üretkenlik kazanımları ciddi biçimde yavaşlamıştır. Bu ortamın getirdiği gelir kayıpları ve durgunluk, emeğin gelirlerinin reel olarak gerilemesine, şirket karlılığının düşmesine ve dolayısıyla yatırım temposunun yavaşlamasına neden olmaktaydı.

Gerek gelirleri reel olarak gerileyen hanehalklarının, gerekse şirketlerin tüketim ve yatırım harcamalarını sürdürebileceği tek bir olanak vardı: *borçlanma* –ve dolayısıyla, *finansallaşma*.

Dünya ekonomisinde reel sektör böylelikle baş döndürücü bir tempoda borç biriktirmeye başlamıştı. 2009 küresel krizini aşmak için Amerikan Federal sisteminin küresel ekonomiye miktar kolaylaştırması (*quantitative easing*) adı altında sunduğu trilyonlarca dolarlık likidite fazlası da bu süreci hızlandırdı. Küresel borç toplamı, dünya ulusal gelirler toplamının 2.5 misline ulaştı. Borçlanmayla aşılmaya çalışılan *büyük durgunluk* bir noktada sürdürülemez bir hale gelecekti. Kanımızca 2018'in ilk yarısında Türkiye'de yaşananlar da bu sürecin ilk tetikleyicisidir.

Dolayısıyla, Türkiye'nin 2018 krizini küresel kapitalizmin yapısal koşullarından bağımsız olarak değerlendirmemeliyiz. Yapısal koşulları zaten oluşmuş olan bu kriz ortamının ilk örneğinin Türkiye olması da, kuşkusuz, bizim iç sorunlarımızla ilgilidir: Hukukun üstünlüğünün yadsınması, hukuk, adalet ve denetleyici kurumların çökertilmesi; ekonomi bürokrasisinde liyakat ilkelerinin yadsınarak *ahbap-çavuş kapitalizmine (crony capitalism)* dayalı bir örgütlenme modelinin dayatılması...

Sonuç olarak, Türkiye'nin 2018 krizi bir yandan çarpık biçimde küreselleşen dünya ekonomisinin rantlarından pay kapmaya çalışan, ancak bir yandan da "*yerli ve milli olsun*" söylemiyle pekiştirilen *milliyetçi neoliberalizmin* tezahürüdür.

1989'de Sovyet sisteminin çökmesi ve bir yandan da Çin ve Hindistan gibi büyük nüfuslu ülkelerde neoliberal dönüşümlerin yaşanmasıyla birlikte yaklaşık 1.5 milyar kişi küresel ekonominin ücretli – emek pazarlarında istihdam arayışına itildi. Küresel ekonomide sermaye - emek oranı yarı yarıya düştü; işsizlik oranı tüm dünyada arttı. İşsizlik baskısıyla ve sanayi sektörlerinde yaşanan artan küresel rekabet ve kar sıkışmasıyla birlikte emek pazarlarında dibe doğru bir yarış başladı. Reel ücretler hızla geriletildi, sendikasızlaştırma ve esnekleştirmeyi öngören neoliberal politikalar ile birlikte emek pazarları parçalandı, istihdam biçimleri güvencesizleştirildi.

* Bilkent Üniversitesi İktisat Bölümü, Prof Dr.

ILO'nun bulgularına göre günümüzde dünya ölçeğinde 156 milyon genç emekçi "mutlak yoksulluk" sınırının altında yaşıyor. Mutlak yoksulluk sınırını günde 3.10 dolar belirleyen ILO uzmanlarına göre, yoksul genç işçiler toplam genç istihdamın yüzde 37.7'si; yani her üç genç çalışandan birisi mutlak yoksulluk sınırının altında gelir elde edebiliyor.

Ne ilginçtir ki, tam bu dönemde küresel ekonominin en önemli sorunu işsizlik ve ücret baskısına dayalı talep daralması haline dönüşmüş iken, iktisat biliminin araştırma öncelikleri ve makro ekonomik istikrar arayışları tek bir hedefe indirgendi: *enflasyon hedeflemesi ve kemer sıkma*. Enflasyonla mücadele ve döviz-para-borsa piyasalarında istikrar, deyim yerindeyse, tüm toplumun ortak sorusu halinde fetişleştirildi. Bu yaklaşım bir ekonomik özgürlük konusu olarak tüm dünyada *küreselleşmenin gereği* olarak pazarlandı; kitlelerin umutları kapitalizmin kumarhane masalarına yönlendirildi.

Neden böyleydi? Çünkü, finansal sistemin mantığı bakımından *enflasyon ve mali borçlanmaya dayalı yüksek faizler finansal servetlerin reel değerlerini anında azaltan en büyük düşmandır*. Enflasyon ve mali açıklar her ne pahasına olursa olsun geriletilmeli ve düşük tutulmalıdır. Bu süreçte küresel kapitalizmde yaşanan sınai kar oranlarının gerilemesi ve sanayisizleşme tehditlerinin payı büyüktü. Küresel büyük sermaye sanayi sektörlerinde gerileyen karlılığını, finans piyasalarındaki spekülatif rant kazançlarıyla aşma yoluna gitmişti. Finansallaşan rantiyer sermaye yatırım önceliklerini spekülatif finans ürünlerinin geliştirilmesine yönlendirirken, küresel işsizliğin ve yoksulluğun yaygınlaşması, gelir dağılımının bozulması ve derinleşen iktisadi kriz koşullarının giderek sosyal dışlanma ve şiddete dönüşmesi gibi sorunlar gündemin dışına itiliyordu.

Bu süreçte küresel kapitalizmde yaşanan sınai kar oranlarının gerilemesi ve sanayisizleşme tehditlerinin payı büyüktü. Küresel büyük sermaye sanayi sektörlerinde gerileyen karlılığını, finans piyasalarındaki spekülatif rant kazançlarıyla aşma yoluna gitmişti. Finansallaşan rantiyer sermaye yatırım önceliklerini spekülatif finans ürünlerinin geliştirilmesine yönlendirirken, küresel işsizliğin ve yoksulluğun yaygınlaşması, gelir dağılımının bozulması ve derinleşen iktisadi kriz koşullarının giderek sosyal dışlanma ve şiddete dönüşmesi gibi sorunlar gündemin dışına itiliyordu.

Ancak, bir yanda işsizlik ve düşürülen ücretlere dayalı gerileyen toplam talep ve sanayide sabit sermaye yatırımlarının durağanlığı tüm dünya ekonomilerinde üretkenliğin gerilemesi ve ekonomik durgunluk ile sonuçlandı. "*Sanayisizleşme*" tüm küresel ekonominin geleceğini tehdit eden bir boyuta ulaştı.

Büyük durgunluk süreci işgücü piyasalarının enformalleştirilmesi ve parçalanması ile aynı dinamiklerin parçasıdır. Yatırımlar, borçluluk, finansallaşma ve üretkenlik kayıpları üzerinden gene aynı gözlemle karşılaştık. Bu bulgu bize büyük durgunluk diye anılan sürecin ardında yatan ekonomik gerçeklerin aslında şeytani bir döngü (*vicious circle*) içermekte olduğunu dile getirmektedir.

Tespitlerimiz 1980'lerin neoliberal müdahalelerine giden yolun ana göstergesi ile başlamaktadır: reel ücretlerin gerilemesi ve işgücü piyasalarının parçalanması, enformalleştirilmesi. Orta sınıfların çözülmesi ekonomide toplam talebin düşmesine neden olmakta; bu da ekonomide durgunluk konjonktürü yaratmaktadır. Durgunluğun bir diğer yüzü, finansallaşma sürecinin sağladığı olanaklar sayesinde karlılığın korunması ve borçlanma sayesinde talep kayıplarının telafi edilmesidir. Ancak, finansal spekülasyonun sağladığı rantlar, kullanılabilir fonların sabit sermaye yatırımlarından uzaklaşmasına ve doğrudan doğruya kapitalizmin kumarhane masalarında (*casino capitalism*) çarçur edilmesine neden olmaktadır.

Sonuç üretkenliğe dayalı sürdürülebilir büyüme potansiyelinin daraltılması ve emeğin gelirlerinin düşürülmesi ve enformalleşmedir. Büyük durgunluk sürekli kendini yenilemektedir.

Dolayısıyla gerek Türkiye özelinde, gerekse küresel ekonomi açısından krizden çıkış reçetesi katılımcı demokrasiden, emeğin kazanımlarını koruyarak güçlendirmekten ve üretken yatırımlara dayalı bir büyüme stratejisinin kurgulanmasından geçmektedir.

Tespitlerimiz 1980'lerin neoliberal müdahalelerine giden yolun ana göstergesi ile başlamaktadır: reel ücretlerin gerilemesi ve işgücü piyasalarının parçalanması, enformalleştirilmesi. Orta sınıfların çözülmesi ekonomide toplam talebin düşmesine neden olmakta; bu da ekonomide durgunluk konjonktürü yaratmaktadır.

İKTİSADİ VE POLİTİK BİR ANALİZ

ÇOCUK: İŞÇİ, YOKSUL, GÖÇMEN

Servet Gün*

Geçmişte, düşük sanayileşme ve hızlı kentleşmeye bağlı bir olgu olarak açıklanan kentsel yoksulluk; son dönemlerde, neo-liberal politikaların öncülüğünde gerçekleştirilen enformelleşme, esnek üretim ve esnek istihdam, taşeronlaştırma, güvencesiz ve kayıt dışı çalıştırma gibi politikaların yarattığı etkiyle birlikte, yeni görünümü ve süreci tanımlamak üzere "yeni kent yoksulluğu" olarak ifade edilmektedir.

Emek–İnceleme

* Munzur Üniversitesi, İİBF, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, Dr.

GİRİŞ

Sokakta çalışan çocuklar sorunu, genel olarak konu üzerine yapılan çalışmaların önemli bir kısmında bir görüngü olarak kentsel yoksulluğa bağlanarak tartışılır. Tartışıldığı gibi kentsel yoksulluğun, sokakta çocuk çalıştırmada etkili olduğu kabul edilebilir. Ancak asıl ve tek neden bu değildir. Açık ifade etmek gerekirse, kentsel yoksulluğa neden olan süreçler, birlikte düşünülüp analiz edilirse çocuk emeği açıklayıcı bir çerçeveye kavuşabilir. Zira iktisadi ve politik bir perspektifi gerektiren böyle bir yaklaşım, bir kentsel yoksulluk biçimi olarak çocuk emeğini sınıf oluşum süreçleriyle ilişkilendirerek ve sınıf teorisi kavramlarına müracaat ederek açıklamak durumundadır.

Böyle bir yaklaşımdan hareket eden bu çalışma, birkaç yıl önce Mersin'de yapılan bir saha araştırmasının bulgularına dayanarak kent yoksulluğunun belirleyenlerinden olan göç ve mülksüzleşme süreçlerine odaklanıp çocuk emeği konusunu tartışma zeminine taşımaktadır.

KENTSEL YOKSULLUK

Kentsel yoksulluk görüngüsüne neden olan süreçleri açıklamak üzere kayda değer iki temel yaklaşımın öne çıktığı görülmektedir. Bu yaklaşımların ilkinin öncülüğünü yapan Harvey (2001: 18-19), kent yoksulluğuna neden olan mekânsal düzeydeki eşitsizliklerin temel kaynağının kapitalizmin eşitsiz gelişim dinamikleri olduğunu söyler. Diğer yaklaşımın öncülüğünü yapan Castells, bu eşitsizliklerin "ortak tüketim süreçleri"yle ilişkisini öne çıkarıp kapitalist kent çevresinde ortaya çıkan eşitsizliklerin kamusal hizmetler açısından işlediğine dikkat çekmektedir (Castells:1997: 27; Şengül, 2009: 310). Kısacası Harvey, kenti kapitalist birikim süreçlerinden bağımsız analiz etmenin, mekânı toplumsal ilişkiler analizine kapatmak anlamına geleceğini ifade ederken; Castells, daha çok, kentsel mekânın özgüllüğünü onun tüketim uğrağıyla ilişkilendirerek analiz etmektedir (Şengül, 2009: 22-23).

Bugün kentlerde yaşanan yoksulluğun geçmişte yaşanandan farklı olduğu konusunda yaygın bir uzlaşı olduğu görülmektedir (Silver, 1996; Mingione, 1996; Özgen, 2001, Kaygalak, 2001). Geçmişte, düşük sanayileşme ve hızlı kentleşmeye bağlı bir olgu olarak açıklanan kentsel yoksulluk; son dönemlerde, neo-liberal politikaların öncülüğünde gerçekleştirilen enformelleşme, esnek üretim ve esnek istihdam, taşeronlaştırma, güvencesiz ve kayıt dışı çalıştırma gibi politikaların yarattığı etkiyle birlikte, yeni görünümü ve süreci tanımlamak üzere "yeni kent yoksulluğu" olarak ifade edilmektedir. Yeni kent yoksulluğu, hem gelişmiş ülke kent yoksullarını hem de azgelişmiş ülke yoksullarını tanımlamak üzere ve sadece yedek işçi ordusunun bir parçası olan kent yoksullarını değil; son yıllarda neo-liberal politikalara bağlı olarak yoksullaşan daha geniş kesimleri anlatmak üzere geliştirilmiş bir

kavramdır (Kaygalak, 2001: 127). Zira kentsel yoksulluk kavramını niteleyen "yeni" sıfatı, yoksulluğun derinleştiğine ve yaygınlaştığına atfen konulmuştur.

Türkiye'deki kent yoksulları kırsal kökenli olma, göçmen olma gibi temel özelliklerinin yanı sıra; emek gücünün yeniden üretimi bağlamında vasıfsızlık, eğitimsizlik, işsizlik ve konutsuzluk gibi göstergelerle ifade edilebilseler de; bu durum, bu kesimler açısından diğer emekçilerden yapısal anlamda keskin bir ayrıştırmaya gitmeyi gerektirmez. Çalışmada çocuğun sokakta çalışması olgusu, kent yoksulu hanehalkının geliştirdiği bir gündelik direniş biçimi olarak ele alınacaktır. Bu bağlamda, yukarıdaki çerçeve içerisinde değerlendirildiğinde, hanenin kentsel yoksulluğa karşı gündelik direniş biçimi olarak sokakta çalışma, aynı zamanda sınıf mücadelesinin içinde ya da onun bir parçası olarak da düşünülebilir. Hanenin hayatta kalabilmek ve varlığını sürdürebilmek için geliştirdiği her gündelik direniş biçimi –buna çocuğun okuldan alınıp çalıştırılması da dâhil- sınıf mücadelesinin bir parçasıdır; ya da ona içsel bağlarla bağlı ve ondan kopuk olmayan hayatta kalma mücadelesinin bir parçasıdır.

Nitekim kapitalist üretimin belirli bir biçimine bağlı olarak ve üretim biçimiyle uyumlu politikaların belirlediği sosyal ve ekonomik süreçleri tanımlayan kent yoksulluğu; kapitalizmin sadece üretime değil, fakat toplumsal yaşamın her alanına hâkim olmasını, insan yaşamının tüm kesitlerini metalaştırmasını veya meta ilişkisine tabi kılmasını anlatmaktadır. Aşağıda ele alınan çocuk yoksulluğu olgusu da bu anlatı içine yerleşmiştir ve asla bu anlatıdan bağımsız değildir. Bu çerçevede "çocuk yoksulluğu" kavramsallaştırması, yoksullaşma sürecinden çocuğun nasıl etkilendiğini anlamak üzere tercih edilmiş bir kavramdır; yoksa hanenin yoksulluğundan veya genel olarak toplumsal yoksulluktan ayrı bireyselleştirilmiş bir yoksulluk kategorisi değildir.

YOKSULLUK İÇİNDEKİ ÇOCUK

Çocuk yoksulluğuna ilişkin net ve ortak bir tanım yapılamamasının yanı sıra; yapılan her bir tanımın kendi tespit ettiği görüngülerin ötesine geçememesi bir karmaşa kanıtı olarak ileri sürülebilir. Oysa çocuk yoksulluğu, ne içinde yaşadığı hanenin yoksulluğundan; ne de toplumsal yapıyı belirleyen üretim ve bölüşüm ilişkilerinden ve onun belirlediği toplumsal yoksulluktan bağımsız bir olgudur.

Yapılan birçok araştırma göstermiştir ki, kısa süren bir yoksulluk dönemi dahi, çocukların fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini olumsuz yönde etkilemiştir (Hatun, 2002; Lichter, 1997). Yoksulluğun çocuklar üzerinde yaratabileceği en önemli risklerden biri, onları çalışma olasılığıyla karşı karşıya bırakmasıdır. Çocukların iş piyasasına girişlerinde veya çalışmaya ilk defa başlamalarında babanın işsiz olması, düşük ücretle çalıştırılıyor olması ya da genel olarak yoksul olmaları neden olmaktadır (Rodgers and Standing, 1981: 22). Yoksulluğun çocukları okuldan uzaklaştırdığı, onların okula devam olasılıklarını düşürdüğü yönünde tespitler ve çalışmalar olduğu gibi, babaları çocuk yaşlarda çalışmış olan çocukların çocuk işçi olma risklerinin daha yüksek olduğu yönünde tespit ve çalışmalar da vardır (Dayıoğlu, 2007). Tüm bu çalışmalar ve bulguların işaret ettiğine göre, çocuk yoksulluğu ya da yoksulluk içinde yaşanan çocukluk, birkaç kuşağı etkileyebilmekte; bir yoksulluk döngüsü yaratabilmektedir. Zira kuşaklar arası bir etkiye sahip olabilecek bir toplumsal sorun olarak çocuk yoksulluğu, açıktır ki genel olarak yoksulluktan bağımsız değildir.

Çocukların sokakta çalışması Türkiye'de 1990'ların başından beri göz ardı edilemeyecek bir boyuta ulaşmış; özellikle büyük kentlerin işlek ve ara caddelerinde birçok farklı iş ile uğraşan her yaştan çocuk görmek günlük yaşantının adeta ayrılmaz bir parçası olmuştur. Sokakta çalışan çocuklar sorunu ilk bakışta kentteki yoksulluğun bir sonucu gibi gözükse de; daha yakın bir incelemeyle sorunun daha karmaşık bir arka plana sahip olduğu anlaşılacaktır. Özcesi, sokakta çalışan çocuk gibi, toplumsal yaşam içerisinde onun pozisyonunu şekillendiren yoksulluk da görüngüden başka bir şey değildir. Çalışmanın bu bölümünde, yoksulluk ve yoksulluğa bağlı sokakta çalışma olarak ortaya çıkan bu görüngülerin arkasındaki ekonomik ve

Türkiye'deki kent yoksulları kırsal kökenli olma, göçmen olma gibi temel özelliklerinin yanı sıra; emek gücünün yeniden üretimi bağlamında vasıfsızlık, eğitimsizlik, işsizlik ve konutsuzluk gibi göstergelerle ifade edilebilseler de; bu durum, bu kesimler açısından diğer emekçilerden yapısal anlamda keskin bir ayrıştırmaya gitmeyi gerektirmez. Çalışmada çocuğun sokakta çalışması olgusu, kent yoksulu hanehalkının geliştirdiği bir gündelik direniş biçimi olarak ele alınacaktır.

Çocukların sokakta çalışması Türkiye'de 1990'ların başından beri göz ardı edilemeyecek bir boyuta ulaşmış; özellikle büyük kentlerin işlek ve ara caddelerinde birçok farklı iş ile uğraşan her yaştan çocuk görmek günlük yaşantının adeta ayrılmaz bir parçası olmuştur. Sokakta çalışan çocuklar sorunu ilk bakışta kentteki yoksulluğun bir sonucu gibi gözükse de; daha yakın bir incelemeyle sorunun daha karmaşık bir arka plana sahip olduğu anlaşılacaktır.

politik süreçler ele alınacaktır. Dolayısıyla, sokakta çalışan çocuklar ve yoksulluk sorununa, kendisini belirleyen ekonomik ve politik süreçlere ışık tutarak açıklık getirilmeye çalışılacaktır.

GÜNDELİK DİRENİŞİN MANTIĞI ve SOKAKTA ÇALIŞMA

Alandan edinilen izlenimlere göre, sokak işlerinin formel işlere tercih edilmesinin arkasında yatan birkaç önemli nedenden (çabuk para getiriyor olması, çalışma zamanı ve saatlerinin esnek olması gibi) biri de kentsel yapıya uyum sorunudur. Geleneksel konumlarından çıkmaya çalışan göçmen gruplar bir taraftan kente uyum sağlamaya çalışmakta, diğer taraftan iş ve yaşam mücadelesini sürdürmektedirler. Bu bağlamda, kente göç eden grupların yaşam mücadeleleri, göçmen grupların geleneksel değerleriyle kentin yapısal niteliğini buluşturmaktadır. Bu buluşma, çalışmanın sokak olarak belirlenmesinde önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Köyde tarlada, bağda, bahçede çalıştırılan hane üyesi çocuğun kentte de çalıştırılmasında bu mantığın bir uzantısı olarak bir beis görülmez. Köyde çocuğun yapabileceği işle paralellik taşıyan ve akla ilk gelen işler kentin sunduğu sınırlı olanaklarla buluşunca kaçınılmaz olarak sokak işi olmak durumundadır. Benzer bir biçimde hane üyesi kız çocuklarının ağırlıklı olarak portakal bahçelerinde çalıştırılmalarına izin verilmesi de aynı mantığın bir uzantısı ve ürünü olarak değerlendirilebilir.

Kırsal 'basit' işlerin bir uzantısı olarak görülen sokak işleri, göçmen grupları sıkıştıran ekonomik zorluklarla mücadele edebilecekleri geçici bir çözüm olarak algılanmaktadır. Belirtmek gerekir ki, genel kanının aksine , çocuklarını sokakta çalıştıran hane reisleri kadın ya da erkekler, çocuklarının sokakta çalışmasını istememektedirler.

Yetişkin hane üyelerinin hanenin geçimini sağlayabilecek düzenli ve sürekli gelir getiren bir iş bulamamalarından kaynaklı çocuklarını sokakta çalıştırmayı geçici bir çözüm yolu olarak gördükleri gözlemlenmiştir. Gözlemin geçerliliği hem görüşme yapılan ailelerin ifade ettiklerinden çıkarılır, "geçim olsa göndermem" gibi, hem de sokak işlerinin yapısından anlaşılmaktadır. Sokak işleri normal işlere göre çoğunlukla geçici, teknik ve hukuki açıdan bağlayıcılığı olmayan "esnek" işlerdir. Dolayısıyla çocukların bir işyerine değil de sokağa gönderilmesi hane açısından her gün bir kez daha nefes alabilmenin olanağını yaratmaktadır. Hanenin bakış açısı çoğu kez günü kurtarma hesabıyla sınırlıyken; kentsel dinamiklerin hane üzerinde kurduğu baskı, çocuğun gelir getirmek zorunda olan pozisyonunu her gün yeniden üretmektedir:

> Başka çaremiz yoktu bu yüzden biz dedik gidip çalışın. Okula gittikleri için çıraklığa falan göndermedik. Günde bazen iki bazen üç bazen de beş milyon getiriyorlar. Biz sekiz nüfusuz sadece çocukların getirdiği parayla geçiniyoruz (1 Şubat 2010 Mersin).

Hane üyesi çocuğun sokakta çalışması, hane üyeleri açısından gündelik direnişin bir parçası ve geçici bir sorun olarak ("iyi bir iş bulunca kadar") görülse de; sorun, giderek sistemin yapısal bir özelliği haline gelmiştir. Arjan de Haan'ın (1997: 2) ifade ettiği gibi, artan fiyatlar ve azalan gelir, çocukların okulu bırakıp hanenin geçimine katkıda bulunması için çocuklar üzerinde baskı oluşturmaktadır. Nihayetinde, çocukların sokakta çalışması hane açısından geçici ve günü kurtarmaya yönelik bir algıya dayansa da; giderek ağırlaşan yoksulluk, en temel gereksinimlerini dahi güçlükle karşılayabilen yoksul haneleri sıkıştırmakta ve çocuğun sokaktaki konumunu hanenin gündelik yaşam mücadelesinde onun asli rolü düzeyinde niyetlerden bağımsız ve nesnel olarak belirlemektedir.

SONUÇ YERİNE

Çocuk emeğinin yoksulluğa karşı gündelik bir direnme stratejisi çerçevesinde sokakta çalıştırılmak suretiyle kullanılması, yoksulluğu yeniden üreterek kuşaklar arası bir döngüye neden olduğunu düşündürebilir Zira yoksulluk ile sokakta çalışma arasında paradoksal olarak bir belirlenim ilişkisi söz konusudur. Yoksullukla mücadele amacıyla gündeme gelen çocukların sokakta çalışmaları, yoksulluğu yeniden üretmekte ve kuşaklar arası bir etkiye neden olmaktadır. Yoksulluk ile sokakta çalışma olgularının bu şekildeki paradoksal bir belirlenim ilişkisi

içerisinde olması, hem yoksulluk olgusunun kendi karakteriyle hem de sokakta çalışma biçimleriyle bağlantılıdır. Bu çerçevede, bu karşılıklı belirlenim ilişkisini açıklayabilmenin ilk adımı, kavramları toplumsal ve tarihsel bağlamlarıyla ele almak olmuştur.

Çalışmada kullanılmış olan yoksulluk kavramının inşasında; yoksulluğa neden olan pratikler ve politikalar gibi görüngüsel nedenler değil; yoksullaşmaya neden olan temel süreçler dikkate alınmıştır. Metin içerisinde ele alınan iki farklı kategoride gerçekleşen iç göç süreçleri, hem kent yoksulluğunun hem de sokakta çalışan çocuklar sorunun arkasında yer alan süreçleri işaret etmektedir. Fakat her iki göç olgusunun da birer görünüm olduğunu ya da Engels'in ifadesiyle, "yoksulluğun gerçekleşme biçiminin ve görünümünün bir nedeni" olduğunu tekrar belirtmek gerekir.

Sokaklarda çocuklarını çalıştırmak zorunda kalan ailelerin genel bakış açısı, çocuklarını sokakta çalıştırma durumunun geçici olduğu yönündedir. Görüşmelerde, hane reisi ya da hanedeki yetişkinlerin 'işsizlik sorununun çözüldüğü' ve onların 'düzenli bir iş ve gelir' elde edilebildiği andan itibaren çocukların sokaktan çekilebileceği sonucu ortaya çıkmıştır. Böyle bir sonucun sokakta çalışan çocukları konu alan ve on yıl önce yapılmış çalışmaların dahi tespitleri arasında yer alıyor olması ilave değerlendirmeler yapmayı da gerekli kılmaktadır.

Bu nedenle, çocukların sokakta çalıştırılması her ne kadar ebeveynler tarafından gündelik direnişin bir parçası olarak algılansa da; işsizliğin ve yoksulluğun belirleyiciliğinde gelişen ve yaygınlaşan bu durum giderek kent yoksulu hanelerin hayatında yapısal bir hal almıştır. Kent yoksulları, eğer hanede tek gelir getiren ise kente uyumu çocuk üzerinden yakalayabilmektedirler. Bu bağlamda, çocuğun sokakta ya da gelir getiren başka bir işte çalışması, kentsel yoksullukla mücadelede gündelik bir direnişin ötesine geçerek kent yoksulu haneler için sürekli bir yaşam stratejisine dönüşmektedir.

Kent yoksulları yaşamlarını sürdürebilmek ve kentsel yaşama uyum sağlayabilmek için hane emeğini, içinde bulundukları ekonomik duruma ve sosyo-kültürel değerlere bağlı olarak örgütlemektedirler. Bahsi geçen patriyarkal ve feodal değer yargılarının kentsel planda emeğin organizasyonunda etkili olduğu yukarıda vurgulanmıştı. Bu bağlamda, hane üyesi anne ve/veya yetişkin kadın üyelere rağmen, bu değer yargılarının etkisiyle, çocukların çalıştırılmasının öncelikle tercih edilmesi; çocukların sokakta çalışmasında etkili olan başka bir değişkenin de olabileceğini göstermektedir. Buna göre, sokakta çalışan çocukların 'kaderleri' üzerinde yoksulluğun dayatmalarının yanı sıra patriyarkal ve feodal değerlerin de etkili olduğu açıktır. Dolayısıyla, sokakta çalışan çocukların pozisyonunu salt ekonomik ihtiyaçların belirlenimiyle açıklamak eksik olabilir. Bu yüzden, çocuk emeği sorununa açıklık kazandırmak üzere bahsedilen değer yargılarını da görmezden gelmeyen bütünlüklü bir kuramsal çerçeveye ihtiyaç duyulmuştur.

Yoksulluk olgusu gibi çocuk emeği olgusunu ekonomi-politik bir açıdan gören bu çalışma, her iki olgunun toplumsal ve sınıfsal bağlamlarını açıklayıcılıkları dolayısıyla canlı tutmayı amaçlamıştır. Çocuk emeği, hem sosyo-politik sonuçlarının taşıdığı önem bakımından hem de yaygınlığı itibariyle son derece meşru bir inceleme nesnesi olarak görülmüştür. Konunun yoksulluk olgusu içerisinde ele alınması ise güçlü ampirik kanıtlara sahip olan son derece anlamlı bir yaklaşımdır.

Ne var ki, gerek yoksulluk yazını gerekse de çocuk emeği yazını içinde görüngüleri gerçekmiş gibi ele alan ampirisist damar oldukça güçlüdür. Analitik çabalar ise yoksulluk olgusunu ve çocuk emeğini, bu olguların düzleminde kalarak teorileştirme yönelimindedir. Oysa ne yoksulluk ne de çocuk emeği olguları, bu olguların kendi terimleri içinde kalarak açıklayıcı kavramsal bir çerçeveye –bu anlamda bir teoriye- kavuşturulabilirler. Yoksulluk bağlamındaki çocuk emeği olgusunu işçi sınıfı teorisi içine yerleştirmek, bu konuda izlenebilecek en anlamlı yaklaşımdır.

Sokaklarda çocuklarını çalıştırmak zorunda kalan ailelerin genel bakış açısı, çocuklarını sokakta çalıştırma durumunun geçici olduğu yönündedir. Görüşmelerde, hane reisi ya da hanedeki yetişkinlerin 'işsizlik sorununun çözüldüğü' ve onların 'düzenli bir iş ve gelir' elde edilebildiği andan itibaren çocukların sokaktan çekilebileceği sonucu ortaya çıkmıştır.

YER KISITINDAN KAYNAKLI YALNIZCA ÖZETİNE YER VEREBİLDİĞİMİZ BU MAKALENİN TAMAMINI OKUMAK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

ANAYASA MAHKEMESİ BİR KEZ DAHA TEYİT ETTİ

GREV ERTELEME HAK İHLALİDİR!

Aziz Çelik*

Anayasa Mahkemesi, DİSK Birleşik Metal-İş Sendikası ile MESS arasında sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine Ocak 2015 yılında alınan grev kararının ertelenmesine ilişkin bireysel başvuruyu sonuçlandırdı. AYM grevin Bakanlar Kurulu tarafından ertelenmesini "hak ihlali" olarak kabul etti.

Emek-İnceleme

Anayasa Mahkemesi (AYM) ikinci kez grev ertelemenin hak ihlali olduğuna karar verdi. Anayasa Mahkemesi, DİSK Birleşik Metal-İş Sendikası ile MESS arasında sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine Ocak 2015 yılında alınan grev kararının ertelenmesine ilişkin bireysel başvuruyu sonuçlandırdı. AYM grevin Bakanlar Kurulu tarafından ertelenmesini "hak ihlali" olarak kabul etti.

Böylece AYM daha önce Kristal-İş Sendikası tarafından yapılan benzer başvuruda aldığı karara paralel olarak grev ertelemelerinin hak ihlali olduğuna bir kez daha karar verdi. Bu karar AYM'nin grev erteleme konusundaki içtihadının güçlenmesi anlamına geliyor.

Dava konusu olayda, Birleşik Metal-İş Sendikasının MESS ile yürüttüğü toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine sendika tarafından alınan grev kararı, Bakanlar Kurulu tarafından 30 Ocak 2015 tarihinde 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 63. Maddesine dayanılarak "milli güvenliği bozucu nitelikte" olduğu gerekçesiyle altmış gün süreyle ertelenmişti.

Sendika tarafından Danıştay'da dava açılmış ve yürütmenin durdurulması istenmişti. Danıştay 10. Dairesi 5.3.2015 tarihinde yürütmenin durdurulması talebini reddetmiş bunun üzerine sendika Danıştay Dava Daireleri Genel Kuruluna itiraz etmişti. Genel Kurul da 7 üyenin karşı oyuna rağmen 8 üyenin oyuyla sendikanın itirazını oy çokluğu ile reddetmişti. Bunun üzerine Birleşik Metal-İş 27.8.2015 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştu.

Engin Yıldırım başkanlığında toplanan Anayasa Mahkemesi İkinci Bölümü 9.5.2018 tarihli ve 2015/14862 sayılı kararıyla başvuruyu karara sonuçlandırdı. Bilindiği gibi, Anayasa Mahkemesi Kristal-İş Sendikasının 2014/12166 sayılı ve 2.7.2015 tarihli kararında grev erteleme konusunda ilk kez hak ihlali kararı vermişti. Birleşik Metal-İş Sendikasının başvurusu üzerine AYM'nin vermiş olduğu yeni karar bir kez daha grev ertelemenin hak ihlali olduğunu teyit etmiş oldu.

AYM oy birliğiyle sendikanın grev kararının Bakanlar Kurulu tarafından ertelenmesinin Anayasanın 51. Maddesi ile güvence altına alınan sendika hakkını ihlal ettiği kararına vardı. Grevin yaratacağı tehlikenin gerekçesinin somut olarak gösterilmesi gerektiği belirtilen kararda, bunun yapılmadığı vurgulandı. Kararda hükümetin erteleme kararının gerekçesinin ikna edici olmadığının da altı çizildi. AYM, "Söz konusu erteleme kararı ile anayasal bir hak olan grev ve toplu sözleşme hakkının kullanılması fiilen imkânsız hale getirilmişti" saptamasını yaptı.

AYM oy birliğiyle Anayasa'nın sendika hakkını düzenleyen 51'inci maddesinin ihlal edildiği sonucuna vararak sendikaya 50 bin TL manevi tazminat ödenmesine hükmetti. AYM'nin yeni kararındaki en

* Kocaeli Üniversitesi, İİBF, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, Doç Dr.

önemli ve yeni unsur 50 bin TL manevi tazminata hükmedilmesi oldu. Böylece mahkeme sadece hak ihlalini saptamakla kalmadı idarenin yaratmış olduğu zarar karşılığında tazminata da hükmetmiş oldu. Mahkeme Kristal-İş Sendikası başvurusunda tazminat talebi olmadığı için bu konuyu ele almamıştı. AYM kararına ilişkin Birleşik Metal-İş tarafından yapılan açıklamada şu görüşlere yer verildi: *"Haklılığımıza üç yıl sonra da olsa Türkiye'deki en üst kurum olan Anayasa Mahkemesi tarafından hükmedilmesi memnuniyet vericidir.*

Ayrıca bu kararla sadece metal işçileri için değil farklı iş kollarında mücadelelerini sürdüren sendikalara üye on binlerce işçi için grev hakkının kullanılmasının sermayenin istekleri doğrultusunda ve Bakanlar Kurulu tarafından kanuna aykırı olarak ertelenmesinin önünün de kesildiğini düşünüyoruz..."

Hükümet Anayasa Mahkemesinin Kristal-İş Sendikasının başvurusu üzerine verdiği karara rağmen grev ertelemelerine devam etmişti. Özellikle 2017 ve 2018 yıllarında yoğun grev ertelemeleri söz konusu oldu. AKP döneminde 193 bin işçinin grevi ertelendi. Erteleme sonunda tekrar greve çıkılamadığı için bu ertelemeler fiilen yasaklama anlamına geliyor (Tablo).

Bilindiği gibi 24 Haziran 2018 seçimleri sonrasında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi olarak adlandırılan başkanlık rejimi ile birlikte Bakanlar Kurulu'nun ortadan kalkması nedeniyle grev erteleme yetkisi tek başına Cumhurbaşkanı tarafından kullanılabilecek.

AYM oy birliğiyle Anayasa'nın sendika hakkını düzenleyen 51'inci maddesinin ihlal edildiği sonucuna vararak sendikaya 50 bin TL manevi tazminat ödenmesine hükmetti. Böylece mahkeme sadece hak ihlalini saptamakla kalmadı idarenin yaratmış olduğu zarar karşılığında tazminata da hükmetmiş oldu.

Tablo: AKP Döneminde Grev Ertelemeleri

Yıl/Dönem	İşyeri/İşletme	Gerekçe	İşçi Sayısı	Sendika	İşkolu
2003	Petlas A.Ş.	MG	350	Petrol-İş	Lastik
2003	Şişecam	MG	5.000	Kristal-İş	Cam
2004	Şişecam	GS+MG	5.000	Kristal-İş	Cam
2004	Pirelli, Good Year, Brisa	MG	5.000	Lastik-İş	Lastik
2005	Erdemir Madencilik AŞ	MG	400	T. Maden-İş	Maden
2014	Şişecam	MG	5.800	Kristal-İş	Cam
2014	Çayırhan ve Çöllolar Kömür İşl.	GS+MG	1.500	T. Maden-İş	Maden
2015	MESS Grup TİS	MG	15.000	Birleşik Metal-İş	Metal
2017 (OHAL)	Asil Çelik	MG	600	Birleşik Metal-İş	Metal
2017 (OHAL)	EMİS Grup TİS Kapsamı	MG	2.200	Birleşik Metal-İş	Metal
2017 (OHAL)	Akbank	EFİ	14.000	Banksis	Bankacılık
2017 (OHAL)	Şişecam	MG	6.500	Kristal-İş	Cam
2017 (OHAL)	Mefar İlaç	GS	500	Petrol-İş	İlaç
2018 (OHAL)	MESS Grup TİS	MG	130.000	Türk Metal, Birleşik Metal, Çelik-İş	Metal
2018 (OHAL)	Soda Kromsan-Şişecam	MG	890	Petrol-İş	Kimya
Grev Erteleme Kararname Sayısı: 15 Grevi Yasaklanan İşçi Sayısı: 192.740					
Kısaltmalar: MG-Milli Güvenlik, GS-Genel Sağlık, EFİ-Ekonomik ve Finansal İstikrar, TİS-Toplu İş Sözleşmesi					

YAŞANABİLİR ÜCRET, YAŞANABİLİR MEMLEKET İSTİYORUZ

ASGARİ ÜCRET 2800TL NET!

DİSK Yönetim Kurulu, düzenlediği bir basın toplantısıyla 2019 asgari ücretine ilişkin tespit ve taleplerini açıkladı. "İşçilerin yararına olan ülkenin de yararınadır" diyen DİSK, "Yaşanabilir ücret, yaşanabilir ülke" istedi; 2019 asgari ücretinin en az 2800TL net olması gerektiğini belirtti.

Araştırma

Asgari ücret ülkemizde çalışanların tamamını ilgilendiren bir konudur. Asgari ücret tespiti 16 milyondan fazla işçinin ve onların ailelerinin yaşam koşullarını ilgilendiren çalışma hayatının en temel konularından biridir. Asgari ücret on milyonların derdidir.

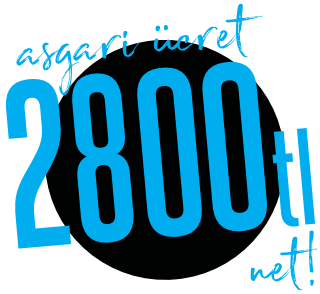

DİSK-AR 2019 ASGARİ ÜCRET GERÇEĞİ RAPORUNUN TAMAMINI OKUMAK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

DİSK Yönetim Kurulu, milyonlarca işçiyi ilgilendiren 2019 asgari ücreti konusunda DİSK Yönetim Kurulunun görüşlerini, talep ve önerilerini 3 Aralık 2018, Pazartesi günü (bugün), saat 11.00'de, Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Toplantı Salonunda düzenlediği bir basın toplantısıyla açıkladı.

Basın toplantısına DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Sekreteri Cafer Konca ve DİSK Yönetim Kurulu üyesi Kanber Saygılı'nın yanı sıra sendikalarımızın genel başkanları, şube başkanları, genel merkez ve şube yönetim kurulu üyeleri ve işçiler katıldı.

DİSK Genel Sekreteri Cafer Konca, DİSK'in asgari ücrete dair her yıl olduğu gibi bu yıl da bir çalışma yürüttüğünü belirterek, konuyla ilgili DİSK'in görüşlerini paylaşması için sözü DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu'na verdi.

Asgari ücret pazarlığının sıradan bir pazarlık olmadığını belirten Çerkezoğlu, "asgari ücret ülkemizin en büyük, en kapsamlı mücadele sürecidir" dedi. Çerkezoğlu'nun yaptığı açıklamanın satırbaşları şöyle:

YAŞANABİLİR ÜCRET YAŞANABİLİR MEMLEKET

Asgari ücret ülkemizde çalışanların tamamını ilgilendiren bir konudur. Asgari ücret tespiti 16 milyondan fazla işçinin ve onların ailelerinin yaşam koşullarını ilgilendiren çalışma hayatının en temel konularından biridir. Asgari ücret on milyonların derdidir.

On milyona yakın işçi asgari ücretin altında ya da asgari ücrete çok yakın bir ücretle çalışırken, asgari ücret seviyesindeki artış, genel ücret artışlarını da etkilemektedir. İşsizlik ödeneklerinden, emekli aylıklarına kadar pek çok ödeme asgari ücret düzeyinden etkilenmektedir.

Asgari ücret pazarlığı sıradan bir pazarlık değildir. Ülkemizin en büyük, en kapsamlı mücadele sürecidir. DİSK asgari ücret pazarlığını çok önemli bir paylaşım mücadelesi olarak görmektedir.

TÜİK, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'na her yıl bir işçinin geçimi için gerekli besin içi ve besin dışı harcamalara ilişkin asgari tutarı hesaplayıp sunmaktadır. TÜİK tarafından geçen yıl 2018 Asgari Ücreti için Komisyon'a sunulan ve Kasım 2017'deki değerleri içeren rakam 1894 TL idi. Ancak 2018 için belirlenen asgari ücret TÜİK'in belirlediği tek bir işçinin asgari yaşam maliyetinin dahi altında kalmıştır.

Asgari ücretin seviyesi diğer ülkelere nazaran Türkiye işçi sınıfının çok daha geniş bir kesimini doğrudan etkilemektedir. Zira AB ülkelerinde asgari ücretle çalışanların oranı yüzde 7-10 civarında iken bu oran Türkiye'de yüzde 40-50 arasındadır.

OECD verilerine göre asgari ücretin satın alma gücü açısından Türkiye, 18. sırada yer almaktadır. Asgari ücretin satın alma gücü konusunda ortalamanın altında kalan Türkiye, cumhurbaşkanları ve başbakanların maaşları ile ülkedeki asgari ücretin oranı söz konusu olduğunda

zirveye tırmanmaktadır. Türkiye'de cumhurbaşkanın maaşı asgari ücretin 25,4 katıdır. Türkiye bu oran ile OECD içinde asgari ücrete göre en yüksek cumhurbaşkanı/başbakan maaşının olduğu 4. ülkedir.

Asgari ücretin tespitinde hükümet ve işveren ittifakı belirleyici olmaktadır. 2000-2017 arasında 18 kez yapılan asgari ücret görüşmelerinin sadece üçünde uzlaşma sağlanmıştır. İşçi tarafı 13 kez asgari ücrete itiraz etmiş ve bu yıllara ilişkin asgari ücret, hükümet ve işveren kesiminin oylarıyla belirlenmiştir. İşveren kanadının 2000 yılından bu yana sadece iki kez itiraz etmesi asgari ücret tespit sürecinin kimin lehine işlediği konusunda oldukça açıklayıcıdır.

Türkiye'de asgari ücret tek bir işçi için hesaplanmaktadır ve bu durum uluslararası standartlara aykırıdır. Asgari ücret belirlenirken işçinin ailesi de dikkate alınmalıdır.

Asgari ücret son yıllarda enflasyon karşısında da erimektedir. Asgari ücrette son iki yıla baktığımızda alım gücü kaybı yüzde 12'in üzerinde gerçekleşmiştir. Asgari ücretlinin alım gücü, krizle birlikte sıçrayan enflasyon karşısında, domateste yüzde 53, yumurtada yüzde 38 gerilemiştir.

Asgari ücret döviz karşısında da ciddi bir erimeyle yüz yüzedir. 2008 yılı başında aylık 414 ABD doları olan asgari ücret 2018 Aralık ayı itibariyle 302 dolara gerilemiştir. Türkiye dolar açısından ucuz işgücü cennetine dönüşmektedir. Türkiye'de asgari ücretin ABD doları karşısında gerilemesi Türkiye ile Çin'deki asgari ücretleri ABD doları bazında birbirine yaklaştırmaktadır.

Ayrıca asgari ücret milli gelir artışının, yani ülke ekonomisinin büyümesinin de gerisinde kalmış, işçiler aleyhine eşitsizlik büyümüştür.

Kadınların daha yoğun çalıştığı sektörlerde, kadınlar erkeklerden daha

az kazanmaktadır. Asgari ücret altı ücret alan kadınların oranı erkeklerden fazladır.

Son yıllarda işverenlere sağlanan çeşitli teşvikler sonucunda net asgari ücret ile asgari ücretin işverene maliyeti arasındaki fark da azalmaktadır. Asgari ücretin bir bölümü işverenler yerine kamu kaynaklarından finanse edilmektedir.

Net asgari ücretin tutarı konusunda uzun zamandır kamuoyu yanıltılmaktadır. Bilindiği gibi 2008 yılına kadar ücretliler topladıkları fatura ve fişler karşılığında devletten vergi iadesi almaktaydı. 2008'de bunun yerine Asgari Geçim İndirimi (AGİ) uygulaması başlatıldı. AGİ'nin dahil edilmesiyle net asgari ücret olduğundan yüksek gösterilmeye başlandı. 2018 itibariyle AGİ hariç asgari ücret 1603 TL değil aslında 1451 TL'dir.

Tüm bu tespitlerden hareketle 2019 Asgari Ücretine dair taleplerimizi şöyle sıralayabiliriz:

- Kriz koşullarında asgari ücretin geçim koşullarına uygun artması hem işçiler hem ülke için yararlıdır. Asgari ücret geçim ücret olmalıdır.
- Asgari ücret hesabında uluslararası standartlara uyulmalı ve işçinin ailesi de dikkate alınmalıdır.
- Asgari ücret tespitine ilişkin 131 Sayılı ILO Sözleşmesi onaylanmalı, Avrupa Sosyal Şartı'na asgari ücretle ilgili konan çekince kaldırılmalıdır.
- Asgari ücretin tespitinde bütün işçi konfederasyonlarına katılım hakkı sağlanmalı, Asgari Ücret ulusal ölçekli bir toplu pazarlıkla belirlenmeli ve uyuşmazlık durumunda toplu eylem hakkını da içermelidir.
- İşçi ve memurlar için tek asgari ücret saptanmalıdır.
- Asgari ücret tespitinde geçim koşulları ve milli gelir artışı dikkate alınmalıdır.
- Asgari ücret yıllık olarak hesaplanmalı, tümüyle vergi dışı bırakılmalıdır.

ASGARİ ÜCRETİN ENFLASYON KARŞISINDA KORUNMASI ve MİLLİ GELİR ARTIŞINDAN YARARLANMASI İÇİN,

ASGARİ ÜCRETİN GEÇİM ÜCRETİ OLABİLMESİ ve YAŞANAN KAYIPLARIN GİDERİLMESİ İÇİN,

İŞÇİLERİN KRİZE KARŞI KORUNMASI İÇİN,

ASGARİ ÜCRET NET 2800 TL OLMALIDIR!

Çerkezoğlu'nun açıklamasının ardından DİSK-AR'ın hazırladığı "Asgari Ücret Gerçeği" başlıklı raporu Doç. Dr. Aziz Çelik sundu. Asgari ücrete ilişkin bilimsel verileri paylaşan Çelik, DİSK'in taleplerinin de bu veriler doğrultusuda oluşturulduğunu belirtti.

DİSK'TEN "TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI GERÇEĞİ" ARAŞTIRMASI

Türkiye işçi sınıfının çalışma ve yaşama koşullarına ilişkin çarpıcı veriler barındıran "Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği" başlıklı araştırma kamuoyu ile paylaşıldı.

Araştırma

İşçilerin yüzde 54'ü ay sonunu zorlukla getirdiğini ifade etmektedir. Lise altı eğitime sahip işçilerin yüzde 59'u ve sigortasız işçilerin yüzde 71'i ay sonunu zorlukla getirdiklerini beyan etmiştir.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) tarafından gerçekleştirilen, Türkiye işçi sınıfının çalışma ve yaşama koşulları ile algı ve tutumlarını ortaya çıkarmayı hedefleyen ve Türkiye çapında bütün işçileri kapsayan Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği başlıklı saha araştırmasının özet sonuçları 21 Şubat 2018 günü İstanbul Şişli Belediye Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde düzenlenen bir basın toplantısı ile açıklandı.

DİSK Araştırma Dairesi (DİSK-AR) tarafından planlanan Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği Araştırmasının içeriği IPSOS Sosyal Araştırmalar Enstitüsü birlikte oluşturuldu. Araştırmanın alan çalışması IPSOS tarafından gerçekleştirildi. Türkiye çapında 15 yaş üzeri bütün işçileri kapsayan araştırma kapsamında 2000 kişi ile görüşüldü. Araştırma yüzde 95 güven düzeyinde +/-2 hata payı ile gerçekleştirildi. Araştırmanın ayrıntılı sonuçları bir kitap olarak kamuoyuna sunulacak.

Basın toplantısında ilk konuşmayı DİSK önceki dönem Genel Başkanı Kani Beko yaptı. Bu tip araştırmaların, sendikal politikaların oluşturulmasında ve sendikal mücadele önceliklerinin belirlenmesinde büyük önem taşıdığına işaret ettiğine dikkat çeken Kani Beko, "DİSK tarafından yaptırılan bu kapsamlı araştırmanın Türkiye işçi sınıfı gerçeğini anlama konusunda hem bilim dünyasına hem de sendikalara önemli veriler sunacağını ve emek politikalarının oluşturulmasında önemli katkılar yapacağını düşünüyoruz." dedi.

Araştırmanın özet sonuçları şöyle:

Ücretler düşük!

Araştırma sonuçlarına göre, 2017 sonu itibariyle işçilerin ortalama giydirilmiş net geliri 1894 TL'dir. 2017 yılı asgari ücretin 1404 TL olduğu düşünülecek olursa işçilerin ortalama net kazançları asgari ücrete yakındır. İşçilerin yüzde 66'sı 2000 TL'den az gelir elde etmektedir.

Sigortasızlık kaygı verici

İşçilerin yüzde 18'i çalıştığı işyerinde sigortası olmadığını belirtmiştir. Sigortasızlık eğitim, cinsiyet ve kayıt dışılığa göre değişiklik göstermektedir. 15-24 arası genç işçiler içinde sigortasızların oranı yüzde 34 ile 43 arasında değişmektedir.

Geçim sıkıntısı büyük!

İşçilerin yüzde 54'ü ay sonunu zorlukla getirdiğini ifade etmektedir. Lise altı eğitime sahip işçilerin yüzde 59'u ve sigortasız işçilerin yüzde 71'i ay sonunu zorlukla getirdiklerini beyan etmiştir.

Çalışma süreleri uzun

Türkiye'de çalışma süreleri OECD ve AB ortalamasına göre yüksektir. OECD ülkelerinde haftalık ortalama çalışma süresi 40,4 saat iken Türkiye'de 49,3 saattir. İşçilerin yüzde 55'i haftada en az bir gün ve daha fazla olmak üzere fazla mesai yapmaktadır.

DERGİMİZDE ÖZET SONUÇLARINA YER VERDİĞİMİZ ARAŞTIRMAMIZIN TAM RAPORUNA ULAŞMAK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

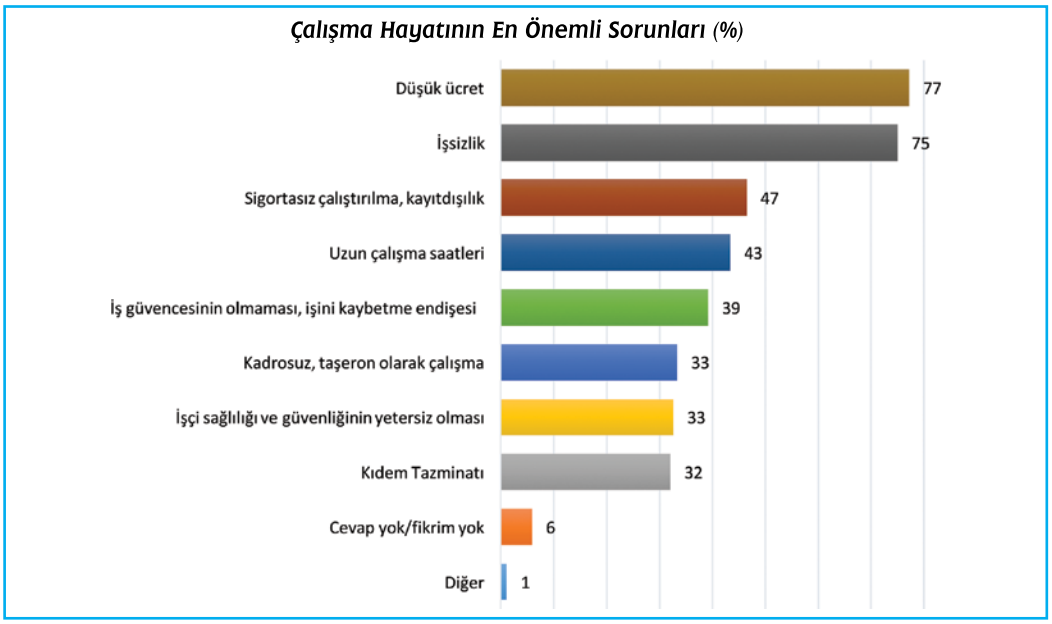

Sendikalaşma düşük

Araştırmaya göre işçilerin yüzde 87'si sendikasızdır. İşçilerin yüzde 44'ü sendikalara olumlu bakmaktayken, olumsuz bakanlar ise yüzde 16'dır.

Sendikalı işçilerin çalışma ve yaşama koşulları sendikasızlara göre daha iyi

Sendikalı işçiler sendikasızlara göre yüzde 21 daha fazla gelir elde etmektedir. Sendikalı işçilerinde yıllık izin kullanmadıklarını söyleyenlerin oranı daha düşüktür. Araştırma, sendikalı işçilerin çalışma ve yaşama koşullarının sendikasızlara göre belirgin biçimde daha iyi olduğunu göstermektedir.

İşçilerin dörtte biri yıllık izin kullanmıyor!

İşçilerin dörtte biri hiç yıllık izin kullanmıyor. İşçi gruplarına göre farklılık gösteren yıllık izin kullanımı sigortasızlarda yüzde 48'e yükselmektedir.

Çalışma hayatının en önemli sorunu düşük ücret ve işsizlik

Araştırmaya göre çalışma hayatında düşük ücreti sorun olarak gören işçilerin oranı yüzde 77'dir. Çalışma hayatının ikinci en önemli sorunu ise yüzde 75 ile işsizliktir.

Çalışma hayatından memnuniyet oranı düşük

Genel olarak işçilerin çalışma hayatından memnuniyet oranları düşüktür. İşçilerin yüzde 43'ü kendisine ve ailesine yeterince zaman ayıramadığından dolayı şikâyetçidir. Yaptığı işe karşılık adil ücret kazandığını, ücretinden memnun olduğunu düşünen işçilerin oranı ise yarıdan azdır.

İşçilere yönelik ayrımcılık yaygın, kadın işçilere yönelik ayrımcılık yüksek!

Ayrımcılık çalışma hayatında önemli bir sorun olarak öne çıkmaktadır. İşçilerin yüzde 14'ü en yüksek oranla siyasi görüş ve düşünceleriyle ilgili ayrımcılığa uğramaktadır.

Kadınlarda ayrımcılık algısı daha yüksek. Çalışma hayatının her aşamasında ayrımcılığa uğrayan kadınların en çok yüzde 23,2'si işe alım aşamasında ayrıma maruz kalmaktadır. Öte yandan kadın işçilerin sadece yüzde 7'si işyerlerinde kreş desteği sunulduğunu belirtmektedir.

İşyerlerinde sağlık ve güvenlik önlemleri yetersiz

İşçilerin yüzde 44'üne göre işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri yetersizdir. İş yerinde çalışma arkadaşlarının ölümlü iş kazası ve meslek hastalığı yaşandığını söyleyenlerin oranı yüzde 1,4'tür.

İşçilerin en yaygın sosyal faaliyeti TV izleme ve sosyal medya

İşçilerin en sık zaman ayırdıkları sosyal faaliyet TV izleme ve sosyal medyadır. Hiçbir zaman televizyon izlemeyenlerin oranı yüzde 2'de kalmıştır.

Araştırmaya göre işçilerin yüzde 87'si sendikasızdır. İşçilerin yüzde 44'ü sendikalara olumlu bakmaktayken, olumsuz bakanlar ise yüzde 16'dır. Sendikalı işçiler sendikasızlara göre yüzde 21 daha fazla gelir elde etmektedir. Sendikalı işçilerinde yıllık izin kullanmadıklarını söyleyenlerin oranı daha düşüktür.

DÜŞÜK ÜCRET, SİGORTASIZ ÇALIŞTIRILMA, GÜVENCESİZ İSTİHDAM

TÜRKİYE'DE KADIN İŞÇİ GERÇEĞİ

DİSK-AR tarafından hazırlanan "Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği" araştırması kapsamında hazırlanan "Türkiye'de Kadın İşçi Gerçeği" başlıklı bu rapor, işçi kadınların çalışma ve yaşama koşullarını; yaptıkları işleri, ücret seviyelerini, işyerinde yaşadıkları ayrımcılığı görünür kılmak amacıyla, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde DİSK Genel Merkezi'nde düzenlenen bir basın toplantısıyla kamuoyuna duyurulmuştur.

Kadın

Araştırma sonuçları kadınların çalışma hayatında en önemli sorununu düşük ücret, işsizlik ve sigortasız çalıştırılma olarak belirtmektedir. Kadın işçilerin yüzde 78,7'si düşük ücreti çalışma hayatının en önemli sorunu olarak ifade etmektedir.

GİRİŞ

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi (DİSK-AR) tarafından hazırlanan ve özet sonuçları kamuoyuna açıklanan Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği 2017 araştırması işçi sınıfının çalışma ve yaşama koşulları yanında kadınların çalışma hayatındaki durumunu gözler önüne seren ve toplumsal cinsiyet ile ilgili veriler sunmaktadır.

Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği Araştırmasının verilerinden yararlanılarak oluşturulan yazı işçi kadınların çalışma ve yaşama koşullarını görünür kılmak için hazırlanmıştır.

CİNSİYET

Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği 2017 araştırması kapsamında işçilerin yüzde 71'i erkek, yüzde 29'u ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu sonuç Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) ücretli istihdam verilerine paraleldir. Nitekim TÜİK'in Hane Halkı İşgücü Araştırmasına göre toplam istihdam içinde kadın ücretli çalışanların oranı yüzde 31, erkek çalışanların oranı ise yüzde 69'dur.

KADINLARIN ÇALIŞMA HAYATINDA EN ÖNEMLİ SORUNLARI

Araştırma sonuçları kadınların çalışma hayatında en önemli sorununu düşük ücret, işsizlik ve sigortasız çalıştırılma olarak göstermektedir. Kadın işçilerin yüzde 78,7'si düşük ücreti çalışma hayatının en önemli sorunu olarak ifade etmektedir. Katılımcı kadınların yüzde 74,5'i ise işsizliği çalışma hayatının en önemli sorunu olarak belirtmektedir. Kadınların işsizliği çalışma hayatının bir sorunu olarak belirtmeleri her kategoride yüksek kadın işsizliğinin bir sonucu olarak görmek mümkündür. Her an işsiz kalacak olmanın ya da geçici sürelerle çalışmanın bir etkisi olarak görülebilir.

Öte yandan kadın işçilerin yüzde 48,9'u sigortasız çalıştırılmayı çalışma hayatında önemli sorun olarak ifade edilmektedir. Bu sonuç çalışma hayatının en temel hakkı olan sigortalı çalışma hakkının ihlal edildiğini göstermektedir. Sigortasız çalıştırılma kadınları sosyal güvenlik haklarından mahrum bırakmakta, daha kuralsız ve asgari ücret altında dahi ücret ödenmesi gibi sonuçlar doğurmaktadır. Bilindiği üzere sigortasız çalıştırılanlar sendika üye olamamakta dolayısıyla kadınların sendikal haklarını kullanamaması anlamına da gelmektedir. Özetle sigortasız çalıştırılmanın kadınlar tarafından güçlü bir biçimde çalışma hayatının en önemli sorunları arasında yer alması kadınların sosyal güvenlik haklarından, sendikal haklara uzanan bir dizi hakkın mahrumiyeti anlamına gelmektedir.

TÜRKİYE'DE ASGARİ ÜCRET KADIN ÜCRETİDİR!

Kadınların Aylık Geliri Asgari Ücret Seviyelerinde

Araştırma sonuçları işçilerin neredeyse yarısının ücretinin 1400 TL-2000 TL arasında olduğunu göstermektedir. Ancak ücretler cinsiyete göre karşılaştırıldığında durum vahim gözükmektedir.

Cinsiyete göre ücret seviyelerine bakıldığında kadınların ücretinin asgari ücret seviyesinde olduğunu söylemek mümkündür. Kadınların yüzde 21,9'u asgari ücretten düşük ücret alırken, 2000 TL'den az ücret alan kadınların oranı ise yüzde 70,5'e kadar yükseltmektedir. Araştırma sonuçları Türkiye'de asgari ücretin kadın ücreti olduğunu göstermektedir. Erkeklerin yüzde 13,3'ü 1400 TL'den az ücret alırken, 2000 TL'den az ücret alan erkeklerin oranı yüzde 62,5'tir.

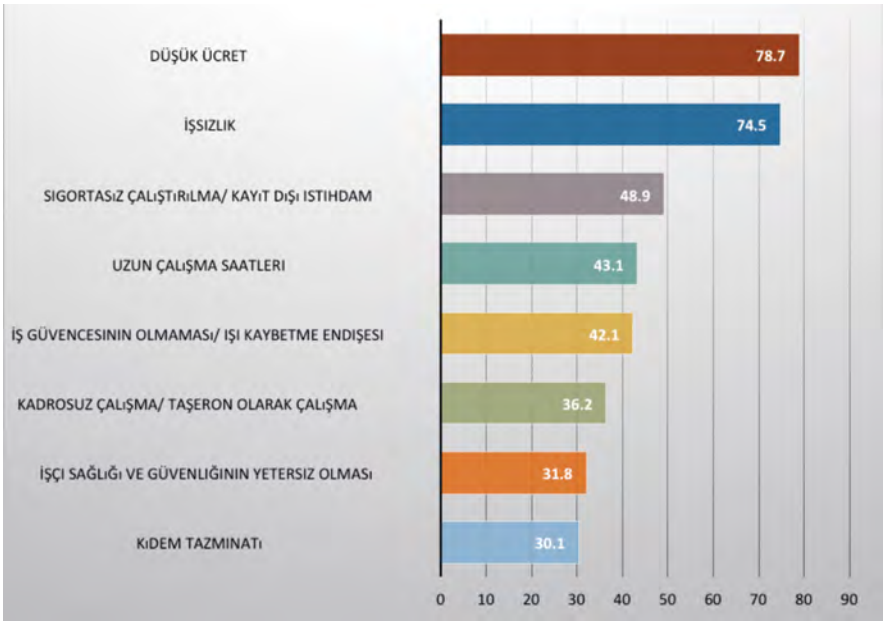

Kadınlar Arasında Güvencesiz İstihdam Biçimleri Yaygın

Araştırma, kadınlar arasında ücretli düzensiz/geçici çalışma erkeklere göre daha fazla yaygın olduğunu ortaya koymaktadır. Kadınların yüzde 23,8, erkeklerin ise yüzde 18,9'u güvencesiz çalışma biçimlerinde çalışmaktadır.

Kadınlar, taşeron çalışma, özel istihdam büroları aracılığıyla çalışma ve ücretli düzensiz çalışma biçimlerinde erkeklerden daha fazla bir biçimde istihdamda yer almaktadır.

SONUÇ ve DEĞERLENDİRMELER

Türkiye İşçi Sınıfı Gerçeği 2017 araştırmasından elde edilen veriler aracılığıyla oluşturulan Kadın İşçi Gerçeği Raporunun özeti kadınların en temel taleplerinin güvenceli istihdam talebi olduğunu göstermektedir. Kadınların çalışma hayatına dair en temel taleplerinin düzenli iş, insan onuruna yakışır ücret ve kayıtlı çalışmak olduğu açıktır. Ekonomik kriz dönemlerinde çalışma hayatına dair taleplerin güçlendiği bilinmektedir. Derinleşen krizin önümüzdeki dönem istihdam üzerindeki olumsuz etkisini ilk yaşayacak olan kadınlardır. Bundan dolayı çalışma hayatında kadınlara yönelik güçlü sosyal politikalara ihtiyaç vardır.

İstihdamda kalıcı artış ve ayrımcılığın son bulması için önerilerimiz:

- Kadın ve erkek arasında yaşanan ücret eşitsizliği giderilmelidir.
- Kadınların işe alım ve yükselmelerinden cinsiyetçi politikalardan vazgeçilmelidir.
- Kadın istihdamının artırılması ve işsizliğinin azaltılması için işgücü piyasalarındaki cinsiyetçi uygulamalara son verilmeli, ev içi bakım hizmetleri devletin gereken nitelikli, yaygın ve ücretsiz bakım hizmetlerinin sağlanması ile kadının üzerinden alınmalıdır.

Kadınlara özgü görülen ev içi sorumlulukların çözümü için kamu politikaları hayata geçirilmelidir. Özellikle kamu kurumları ve yerel yönetimler tarafından gündüz bakım evi, hasta ve yaşlı bakım evleri gibi merkezler açılarak tüm kadın ve erkeklerin ücretsiz yararlanabileceği bir hak olarak tanımlanmalıdır.Sendikal örgütlenmenin önündeki bütün engelleri ortadan kaldıracak güçlü bir mücadele temel önemdedir.

Taşeron ve güvencesiz üretim sisteminin tamamen yasaklanması ve/veya ciddi denetim ve sınırlama getirilmesi için samimi, etkin bir mücadelenin toplumsal yaşamın her alanında verilmesi artık kaçınılmaz bir hal almıştır.

Sağlık, güvenlik ve çevreyle ilgili özerk-demokratik bir kurumsal yapının sendikalar, meslek oda ve birlikleri ve üniversiteler ile birlikte yaşama geçirilmesi olmazsa olmaz bir koşul olmuştur.

YER KISITINDAN DOLAYI YALNIZCA ÖZETİNE YER VEREBİLDİĞİMİZ "TÜRKİYE'DE KADIN İŞÇİ GERÇEĞİ" RAPORUNUN TAMAMINI OKUMAK İÇİN KODU OKUTUNUZ.

SOMA'DA ADALET GÖÇÜK ALTINDA!

Soma Davası'nda verilen karar, adaletin göçük altında kaldığını gösterdi. Katliamda sorumlulukları bulunanlar yargı konusu dahi yapılmadı, yargılananlar ise adeta ödüllendirildi.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği

Soma Katliamı'nın sorumluluğu mahkemede yargılanan sanıklar ile birlikte bu katliamın gerçekleşmesine adeta fırsat veren dönemin siyasi otoritesinin ve bu kararı imzalayan mahkeme heyetinin üzerindedir.

13 Mayıs 2014 tarihinde gerçekleşen ve onulmaz bir yasa boğan ülke tarihinin en büyük işçi katliamı Soma'da yaşandı. Ülkemizin gördüğü en büyük maden katliamının davası 11 Temmuz 2018 günü karara bağlandı. Patron Can Gürkan 15 yıl, genel müdür Ramazan Doğru 22 yıl 6 ay hapisle cezalandırıldı, diğer patron Alp Gürkan'ın da aralarında bulunduğu 37 sanık ise beraat etti.

Başından beri bir hukuk skandalı olarak yürütülen duruşma, bu kararla birlikte Soma Davasında adaletin göçük altında kaldığını gösterdi. Önce Soma'dan kaçırılan, sonra da katliamda sorumluluğu bulunanları yargılama konusu yapmayan mahkeme, bugün açıkladığı kararla birlikte katliama sebep olan maden patronu ve yöneticilerini "olası kasıt" üzerinden değil; "bilinçli taksir" ile "cezalandırılarak" adeta ödüllendirildi.

Devletin ilgili kurumlarının değişik dönemlerde yaptığı denetimler sonucu hazırlanan resmi raporlarda, tespit edilmiş temel sorunlar ve bunların yol açabileceği ölümcül sonuçlar ortada dururken; madenlerde gerekli denetimi yapmayanlar, 301 işçi kardeşimizin Soma'daki ölüm çukuruna girmesine izin verenler, güvencesiz ve taşeron çalıştırma biçimlerini egemen hale getirenler, sendikalaşmanın önüne engeller koyanlar gözden kaçırıldı, dava konusu yapılmadı.

Yargılananlar, maden patronu ve birkaç yönetici ile sınırlı kaldı. Bugün açıklanan karar gösterdi ki, sanıklar mahkemenin "bilinçli taksir" üzerine kurduğu karar ile adeta ödüllendirildi; katliamdaki sorumlulukları gizlendi.

"Taksir" kavramı işlenen bir kusuru, yapılan bir hatayı ifade eder. 301 işçinin hayatını basit bir hataya bağlayan mahkemeye soruyoruz: Gerekli işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini bilerek ve isteyerek almamak "hata" mıdır?

Yıllık üretim planının neredeyse üç katı üretim yapmak için işçileri zorlamak "hata" mıdır?

Madenlerdeki taşeron, rodövans, dayıbaşılık gibi güvencesiz çalıştırma uygulamalarını yaygınlaştırmak, madenleri özelleştirmek, kamu denetiminden çıkarmak "hata" mıdır?

Soma'da yapılanlar hata değil, insan hayatına kast etmektir. Tüm bunların bir iş cinayetine sebep olabileceği bilindiği halde gerekli önlemler alınmamış, "olası kasıt"la hareket edilmiştir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri işverenin insafına terk edilmiş, meydana gelen iş cinayetleri "kader, fıtrat" olarak nitelendirilmiş, katliamda kusuru bulunanlar adalet önüne çıkarılmamış ve katliama adeta davetiye çıkarılmıştır. 301 işçi kardeşimiz göz göre göre gelen bir katliam sonucu hayatını kaybetmiştir. Bunun adı taksir ya da hata değil; cinayettir.

Soma Katliamı'nın sorumluluğu mahkemede yargılanan sanıklar ile birlikte bu katliamın gerçekleşmesine adeta fırsat veren dönemin siyasi otoritesinin ve bu kararı imzalayan mahkeme heyetinin üzerindedir.

Soma'nın acısı hala tazedir. Bu kararı kabul etmemiz mümkün değildir.

Unutmayacağız, unutturmayacağız, affetmeyeceğiz! Bugüne dek olduğu gibi bundan sonra da bu katliamın takipçisi olacak, Soma'nın hesabını sormak için mücadeleye devam edeceğiz.

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ EĞİTİMLERİ

İşçi temsilcileri ve sendika yöneticilerinin İSİG alanındaki bilinç düzeyini yükseltmeyi hedefleyen DİSK İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Merkezi Eğitimleri, 31 Mayıs - 3 Haziran 2018 tarihleri arasında Balıkesir/Ören'deki DİSK/Genel-İş Abdullah Baştürk Eğitim ve Dinlenme Tesisleri'nde gerçekleştirildi.

2019 yılında ILO'nun 100. yılı dolmaktadır. Konfederasyonumuz, bu vesileyle hem ILO'yu daha detaylı tanıtmak hem de özellikle proje başlığında belirtilmiş ILO'nun İSG ile ilgili sözleşmelerini kapsamlı bir anlatım içinde aktarmayı amaçlamaktadır. 13 il bazında, sendikalarımızın örgütlendiği ve etkide bulunduğu yerlerde çalışan temsilcilerine/sendika baş temsilci, temsilci ve yöneticilerine dönük ILO Sözleşmelerinin ve AB direktiflerinin içeriğinin aktarılarak bilinç düzeylerinin geliştirilmesi ve kültürel farkındalıklarının artırarak müdahil olma kapasitelerini güçlendirmeye katkı sağlamayı hedeflemiştir.

Bu çerçevede ana hedefleri;

Konfederasyonumuzun 13 il kapsamında sendikalarımızın örgütlendiği ya da etkide bulunduğu işyerlerinde çalışan temsilcilerine/sendika temsilcilerine ve yöneticilere ILO İSG sözleşmeleri ve AB direktiflerinin uyum ve uygulamalarının bilinme, benimsenme ve gerçekleşme düzeylerinin yükseltilmesini sağlamak,

Bu tespite uygun eğitim dokümanları üretmek (sözleşmeler, direktifler, yasa, yönetmelikler, Risk değerlendirmesi)

Başta çalışan temsilcileri olmak üzere, baş temsilci, temsilci ve sendikal yönetimin değişik kademelerinde görev alan yöneticileri katmayı hedefleyerek bilinçlendirme seminerleri düzenlemek

Yapılan uygulamaların etkilerini katılımcı bir anlayışla değerlendirerek sonraki benzer çalışmalara ışık tutmak olarak belirlemiştir.

DİSK olarak merkezi bir eğitim planlaması yapılmış ve 31 Mayıs-3 Haziran 2018 tarihleri arasında Balıkesir/Burhaniye/Ören'de Genel-İş Sendikamızın eğitim tesislerinde kapsamlı bir eğitim gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamlı eğitime, DİSK'e bağlı Genel-İş, Sine-Sen, Dev Yapı-İş, Dev Turizm-İş, Dev Maden-Sen, Güvenlik-Sen, Emekli Sen, Dev Sağlık-İş, Basın-İş, Cam Keramik-İş, Enerji Sen, Gıda-İş, Limter-İş sendikalarımızın temsilci ve yöneticileri katılmışlardır.

Eğitime katılan toplam çalışan sayısı DİSK Genel Merkez uzmanları ve çalışanları dahil 115 kişi olmuştur.

Üç gün süren eğitimler boyunca İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği, ILO, AB direktifleri, Taşeron ve Güvencesizlik, Çalışma Yaşamında Arabuluculuk, 6331 Sayılı Yasa ve sonuçları, İşçi Sınıfı ve İSİG bağlamlı olarak ele alınarak işlenmiştir.

"ILO'nun Kurumsal Yapısı , İşleyişi ve Önemi", "Taşerona Karşı Kadro Mücadelesi, Deneyimler ve Sorunlar", "İş Mahkemeleri, Yeni Uygulamalar ve Sorunlar", "Örgütlenmede ve Mücadelede Sosyal Medya", "AKP'li Yıllarda Emeğin Durumu", "Kriz, Emeğin Seçimlere Dönük Politikası ve Gelecek Perpektifi", "Türkiye'de İşçi Sınıfı Profili Araştırması", "6331 Sayılı İSİG Yasası ve Uygulama Sonuçları" başlıkları altında yapılan sunumların ardından katılan temsilcilere sertifikaları verilmiştir.

DAHA FAZLA ÖRGÜTLENME, DAHA FAZLA MÜCADELE

ULUSLARARASI 2. İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ KONFERANSI

DİSK'in düzenlediği 2. Uluslararası İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Konferansı, 24-25 Kasım 2018 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleşti.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği

Türkiye'de İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği alanının tümüyle çöktüğünü söyleyen DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, işçi sağlığı ve iş güvenliği için örgütlenmenin önemine dikkat çekti

24-25 Kasım 2018 tarihlerinde, İstanbul Taksim Elite World Otel'de gerçekleşen konferansa, Türkiye'den ve dünyadan çok sayıda uzmanın yanı sıra mücadele alanlarından temsilciler de katıldı.

DİSK 2. Uluslararası İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Konferansı, Genel Sekreter Cafer Konca'nın konuşmasıyla başladı. Konca konuşmasında tutuklu Üçüncü Havalimanı işçilerini selamladı.

ILO Türkiye Direktörü Numan Özcan da açılış konuşmasında gelişmekte olan ekonomilerin genç nüfusuna insana yaraşır işler sunamadığına dikkat çekti ve "Dünyada işgücünün büyümeden aldığı pay giderek azalıyor. Eşitsizlikler büyüyor" dedi.

Türkiye'de İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği alanının tümüyle çöktüğünü söyleyen DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, işçi sağlığı ve iş güvenliği için örgütlenmenin önemine dikkat çekti ve "Tutuklu Dev Yapı İş Genel Başkanımız, İnşaat-İş yöneticileri ve havalimanı işçileri insanlık dışı çalışma koşullarına karşı insanlık onurunun simgesidir" dedi. Genel Başkanımız konuşmasında DİSK'in bu alana dair somut önerilerini de anlattı.

Öğretim görevlisi Aslı Odman "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinde Ülke Haritalaması" başlıklı sunuşunu yaparak İSİG alanında veri toplama ve örgütlenmeye dair somut önerilerde bulundu.

Hazard's Campaign'den Hilda Palmer dünyada işçi sağlığı ve iş güvenliği mücadele deneyimlerini anlattı ve "Sendikalaşma ve aktif sendikalar daha güvenli bir çalışma ortamı sağlıyor" dedi.

Doç.Dr. Aziz Çelik Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 100'üncü yılında örgütün yapısı, işleyişi ve sınırları ile ilgili bir sunuş yaptı.

ILO Kıdemli İSİG Uzmanı Valentin Mocanu, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili ILO mevzuatına dair kapsamlı bir bilgilendirme yaptı.

İş başmüfettişi Şeref Özcan, çeşitli ülkelerin İSİG alanındaki mevzuatlarını karşılaştıran ve değerlendiren bir sunuş yaptı.

Konferansın ilk günü, görüş ve önerilerinin aktarıldığı bir forum ile sona erdi.

DİSK 2. Uluslararası İSİG Konferansının ikinci günü, Dr. Ahmet Tellioğlu'nun meslek hastalıkları ile güvencesiz, örgütsüz çalışmanın ilişkisini ortaya koyan sunuşuyla başladı.

DİSK-AR uzmanı Deniz Beyazbulut'un moderatörlüğünü yaptığı, Güvencesizlik ve Alan Deneyimleri başlıklı oturumda Prof.Dr. Nurcan Özkaplan ve Prof. Dr. Ester Ruben, AVM çalışanlarının, özellikle de kadın işçilerin çalışma koşullarını ve duygusal emeği anlattı.

Güvencesizlik ve Alan Deneyimleri başlıklı oturumda, Evrensel Gazetesi Haber Müdürü Ercüment Akdeniz, mülteci ve göçmen işçilerin, özellikle de çocukların korkunç çalışma koşullarını anlattı, ortak örgütlenmenin ve mücadelenin önemine dikkat çekti.

Doç. Dr. Emre Gürcanlı inşaat sektörünün yapısı ve sektörde iş cinayetlerinin nedenleri üzerine bir sunuş yaptı.

DİSK Basın Yayın Dairesi Müdürü Umar Karatepe, ekonomik krizin işçi sağlığı ve iş güvenliği alanına olası etkilerini ve mücadele başlıklarını anlatan bir sunuş yaptı. "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinde Örgütlenme, Mücadele ve Alternatif Sistem Yaklaşımları" başlıklı oturumun moderatörlüğünü DİSK Yönetim Kurulu üyesi Kanber Saygılı yaptı. Oturumda ilk olarak İSİG Meclisi Beslenme ve Çalışma Grubu bir sunuş yaptı.

İş Cinayetlerine Karşı Hukuki ve Pratik Mücadele başlığı altında da Vicdan ve Adalet Nöbeti / Adalet Arayan İşçi Aileleri birer konuşma yaparak ş cinayetlerinde cezasızlığa karşı, suçlu işverenlerin cezalandırılmasına yönelik mücadelenin iş cinayetlerini önlemedeki önemine dikkat çekti.

İş Cinayetlerine Karşı Hukuki ve Pratik Mücadele başlığındaki oturumda birer konuşma yapan DİSK Dev Yapı İş ve İnşaat İş sendikaları temsilcileri, bu iş kolundaki mücadele deneyimlerini paylaştı ve herkesi 26 Kasım'da İstanbul'da düzenlenen Tutuklu Havalimanı İşçileri ile Dayanışma Gecesine ve 5 Aralık'taki duruşmaya çağırdı.

DİSK İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Daire Müdürü Tevfik Güneş, iki gün boyunca yapılan sunuşların, yapılan tartışmaların İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği alanındaki mücadele adına oldukça önemli katkılar sunduğunun altını çizerek, emeği geçen herkese teşekkür etti.

İki günlük konferansımız, DİSK Genel Sekreteri Cafer Konca'nın konuşması ile son buldu. Konferansa emek veren herkese, tüm konuklara ve katılımcılara teşekkür eden Cafer Konca, Konferansta tartışılan tüm önerilerin DİSK'in kurullarında gündeme alınacağını ifade etti ve Konferanstaki sunuşların bir kitap haline getirileceğini söyledi.

Konferansa emek veren herkese, tüm konuklara ve katılımcılara teşekkür eden Cafer Konca, Konferansta tartışılan tüm önerilerin DİSK'in kurullarında gündeme alınacağını ifade etti ve Konferanstaki sunuşların bir kitap haline getirileceğini söyledi.

LABOUR20/EMEK20 KONFERANSI ARJANTİN'DE GERÇEKLEŞTİ

Konferansta "Dijital Ekonominin Çalışma Koşullarına Etkileri", "Küresel Tedarik Zincirleri ve Taşeronlaşma", "İklim Değişikliği ve İstihdam", "Mesleki Eğitim", "Sosyal Güvenlik", "Göçmen ve Mülteci İşçilerin Sorunları", "Kriz ve Sendikalar" gibi konular ele alındı.

Uluslararası İlişkiler

G20 ülkelerinden sendikaların bir araya geldiği L20 (Labour20/ Emek20) Konferansı, 4–5 Eylül 2018 tarihlerinde Arjantin'in Mendoza kentinde gerçekleşti.

G20 ülkelerinden sendikaların bir araya geldiği L20 (Labour20/ Emek20) Konferansı, 4-5 Eylül 2018 tarihlerinde Arjantin'in Mendoza kentinde gerçekleşti.

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu öncülüğünde düzenlenen Konferans'ta çalışma hayatının küresel sorunları tartışıldı.

Arjantin, pesonun değer kaybı, yükselen faizler ve ekonomik krizin gölgesinde bu seneki G20 zirvesine ev sahipliği yapıyor. Arjantin'de bulunan DİSK heyeti de eğitimdeki bütçe kesintilerini protesto etmek için öğretmen, akademisyen ve öğrenci sendikalarının düzenlediği bir mitinge katıldı.

L20 Konferansı'nda "Dijital Ekonominin Çalışma Koşullarına Etkileri", "Küresel Tedarik Zincirleri ve Taşeronlaşma", "İklim Değişikliği ve İstihdam", "Mesleki Eğitim", "Sosyal Güvenlik", "Göçmen ve Mülteci İşçilerin Sorunları", "Kriz ve Sendikalar" gibi konular ele alındı.

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu konferansın 2. gününde Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) Genel Sekreteri Sharan Burrow, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) Genel Sekreteri Luca Visentini, Rusya Sendikalar Federasyonu (FNPR) Genel Başkanı Mikhail Shmakov ve Hindistan İşçi Meclisi (HMS) Genel Sekreteri Harbhajan Singh Sidhu ile birlikte "Kriz ve Sendikalar" başlıklı oturumda bir konuşma yaptı.

Çerkezoğlu'nun da yer aldığı L20 heyeti 6 Eylül günü dünya işçilerinin taleplerini G20 ülkelerinin Çalışma Bakanları'na iletti.

DİSK heyeti ayrıca Arjantin ve Türkiye'deki ekonomik gelişmeleri ve kriz koşullarında işçilerin mücadelelerini değerlendirmek üzere Arjantin'deki CGT, CTA ve CTA-A sendika konfederasyonlarıyla görüştü.

ITUC Genel Sekreteri Sharan Burrow ise G20 hükümetlerini işçi haklarını güçlendirmeye çağırdı: "Ücretlerin yükseltilmesi, sosyal güvencenin güçlendirilmesi, toplu sözleşme kapsamının genişletilmesi ve eşitsizliğin azaltılması genel ekonomik kalkınma ve büyümeyi destekleyecektir. Hükümetleri geçtiğimiz yıllarda G20 toplantılarında verilen sözleri tutmaya davet ediyoruz."

ITUC'un G20 hükümetlerinden talepleri arasında, asgari ücretin hayat pahalılığına göre belirlenmesi, örgütlenme ve toplu pazarlık hakkının korunması, sosyal güvenlik sistemlerine yatırım, güvencesiz çalışma biçimlerinin tasfiye edilmesi, mültecilerin işgücüne uyumunun sağlanması gibi gündemler bulunuyor.

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, yaptığı konuşmaya diktatörlüğe, IMF'ye ya da hükümet politikalarına direnen Türkiyeli ve Arjantinli işçilerin aralarındaki benzerliğe dikkat çekerek başladı.

Neoliberal ekonomik modelin iflas ettiğini belirten Çerkezoğlu, buna çözümü olmayan sermaye iktidarlarının "daha fazla neoliberalizm" doğrultusunda tercihler yaptığını ve bu tercihin işçi sınıfı için bir cehennem yarattığını vurguladı.

GENEL BAŞKANIMIZIN L20 KONFERANSINDA YAPTIĞI "SENDİKALAR VE KRİZ" BAŞLIKLI KONUŞMASININ TAMAMI İÇİN KODU OKUTUNUZ.

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, konuşmasında diktatörlüğe ve hükümet politikalarına direnen Türkiyeli ve Arjantinli işçilerin benzerliğe dikkat çekerek neoliberal ekonomik modelin çöktüğünü belirtti..

İŞÇİLERİN OLMADIĞI ÇALIŞMA TOPLANTISINDA YOKUZ!

International Labour Organization

27 Eylül 2017 tarihinde İstanbul'da toplanan DİSK Başkanlar Kurulu, Türkiye'de çalışma hayatına ilişkin gelişmeleri ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Avrupa Bölge Toplantısı'na ilişkin detayları değerlendirmiştir. Toplantıda ortaya çıkan iradeyi gerek Türkiye gerekse uluslararası kamuoyuyla paylaşmak istiyoruz.

Bilindiği gibi Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) 2-5 Ekim 2017 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenmesi planlanan ILO Avrupa Bölge Toplantısı'na katılmama kararı almıştır.

ITUC'un bu konuda yaptığı çağrı, bölgedeki sendikalar arasında geniş yankı bulmuş, 51 ülkeden sendikaların büyük bir bölümü toplantıya katılmayacağını açıklamıştır. Hükümetler, ILO ve diğer Birleşmiş Milletler kurumları şimdi şu soruyla karşı karşıyadır: İşçi haklarının olmadığı bir yerde ve işçilerin katılmadığı toplantılarda çalışma hayatının sorunları tartışılabilir mi?

ITUC ve ETUC, gerek Çalışma Bakanı ve AKP Grup Başkan Vekili düzeyinde gerçekleşen görüşmelerde gerekse yayımladıkları sayısız raporda Türkiye'deki işçilerin durumuna ilişkin kaygılarını ve taleplerini ilgililere iletmiştir. Ancak uluslararası sendikalar hareketin taleplerine ilişkin olarak ne ILO ne de hükümet nezdinde yapıcı adımlar atılmamıştır.

DİSK, söz konusu toplantının Türkiye'deki işçilerin sorunlarının çözümüne vesile olacağına inancıyla toplantının İstanbul'da düzenlenebilmesi için üzerine düşeni fazlasıyla yapmıştır. ILO ve ITUC ile gerçekleştirdiğimiz temaslarda İstanbul toplantıya ev sahipliği yapması fikrini ısrarla savunduk. Ancak mevcut sorunlar çözülmediği gibi her gün yeni hak ihlalleri yaşanmakta ve üyelerimize yönelik baskılar artmaktadır. Ayrıca, toplantı programında üyelerimizin ve diğer işçilerin taleplerini dile getirebileceğimiz gündemler yer almamaktadır.

OHAL döneminde, yaklaşık 120 bin kamu çalışanının sorgusuz sualsiz ihraç edilmiş ve kayyum atanan belediyeler başta olmak üzere binlerce işçi işten çıkartılmıştır. Sendika üyesi işçiler, kamu emekçileri, gazeteciler, akademisyenler ve siyasetçiler hukuksuz şekilde tutuklu bulunmaktadır. Grevler, basın açıklamaları ve diğer sendikal faaliyetler OHAL gerekçesiyle engellenmektedir. Bu koşullar altında uluslararası işçi hareketinin bir parçası olarak DİSK, bölgedeki 51 ülkenin sendikalarıyla birlikte tavır alarak ILO Avrupa Bölge Toplantısı'na katılmayacaktır.

Bütün dünya işçilerinin gözü kulağı Türkiye'dedir. Türkiye hükümeti bir an önce, işçiler için insanca çalışma koşullarının güvencesi anlamına gelen ILO sözleşmelerini uygulamalıdır. Hükümet, bu ayıptan kurtulmak için hukuksuz şekilde işten çıkartılan işçi ve kamu emekçilerinin işe iadesi için adım atmalıdır. Artık bir savaş boyutuna varan iş cinayetlerini durdurmak için gerekli işçi sağlığı iş güvenliği önlemleri alınmalıdır. Kayıt dışı çalışma, taşeronluk ve kiralık işçilik gibi güvencesiz çalışma biçimleri engellenmelidir. Grev, örgütlenme ve toplu sözleşme hakları başta olmak üzere temel işçi hakları yasalar ve uygulamalar düzeyinde hayata geçirilmelidir.

DİSK olarak, Türk-İş, Hak-İş ve KESK ile birlikte imzaladığımız ortak bildiriler ışığında ve ITUC çağrısı kapsamında ILO Avrupa Bölge Toplantısı'na katılmayacağımızı kamuoyuna saygıyla duyururuz.

ITUC: TÜRKİYE İŞÇİ HAKLARI AÇISINDAN EN KÖTÜ ON ÜLKEDEN BİRİ

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC), 2018 yılı Küresel Haklar Endeksi Raporu'nu açıkladı. Rapora göre 2018'de işçi hakları açısından en kötü 10 ülke arasında Türkiye de var.

2018'de işçi hakları ihlalleri konusunda en kötü 10 ülkeyi Cezayir, Bangladeş, Kamboçya, Kolombiya, Mısır, Guatemala, Kazakistan, Filipinler, Suudi Arabistan ve Türkiye olarak açıklayan raporda, Türkiye'de yaşanan işçi hakları ihlallerine de geniş yer verildi. "Demokratik alan daralıyor ve şirketlerin aç gözlülüğü artıyor" başlığıyla duyurulan rapora göre ifade özgürlüğü ve gösteri özgürlüğü üzerindeki kısıtlamalar, işçi hakları savunucularına yönelik kitlesel tutuklamalar ve gözaltıların önünü açmaktadır.

Raporda, Türkiye, Kazakistan ve Belarus, bağımsız sendikalara yönelik devlet baskısının en fazla olduğu ülkeler olarak listelenirken, OHAL nedeniyle işten çıkarmalar ve KESK, DİSK ve TÜMTİS üye ve yöneticilerine yönelik tutuklamalara da raporda yer buldu. Aynı zamanda aralarında cam ve metalin de olduğu çeşitli sektörlerdeki grev yasaklamalarına raporunTürkiye bölümünde yer verildi.

Raporun ana bulgularına göre:

- Ülkelerin yüzde 65'i bazı işçileri çalışma yasalarının kapsamı dışında bırakıyor.
- Ülkelerin yüzde 87'si grev hakkını ihlal etti.
- Ülkelerin yüzde 81'inde, işçilerin bir kısmı veya tamamı toplu sözleşme hakkından mahrum bırakılıyor.
- İncelenen 142 ülkeden, 54'ü ifade özgürlüğünü ve toplanma özgürlüğünü reddediyor veya sınırlandırıyor
- İşçilerin fiziksel şiddetle karşılaştığı ülke sayısı yüzde 10 arttı (59'dan 65'e yükseldi) ve bu ülkelerin arasında Bahreyn, Honduras, İtalya ve Pakistan'da yer almakta
- İşçilerin tutuklandığı veya gözaltına alındığı ülkelerin sayısı 2017'de 44'den, 2018'de 59'a yükseldi
- Dokuz ülkede sendikacılar öldürüldü: Brezilya, Çin, Kolombiya, Guatemala, Gine, Meksika, Nijer, Nijerya, Tanzanya

ITUC Genel Sekreteri Sharan Burrow'a göre: "Örgütlenme özgürlüğünü, ifade özgürlüğünü ve eyleme geçme hakkını kısıtlayan ülkelerde demokrasi saldırı altındadır. İnsan onuruna yakışır iş ve demokratik haklar tüm ülkelerde gitgide zayıflamakta. Bu durum çok uluslu şirketlerin kabul edilemez tutumlarının bir sonucu, bu tutumun bir örneği olarak Samsung'un sendika düşmanı uygulamaları, işçileri toplu sözleşme ve örgütlenme hakkından mahrum ediyor, şirketin Kore'deki ofisinden sızan bir iç yazışma tüm bu uygulamaları belgelemiş durumda. Amazon şirketinin gücü, herhangi bir kontrole tabi olmadan gitgide büyüyor, işçilere robot muamelesi yapmaktan halka ulaşılabilir bir konut sağlamak için getirilecek yeni vergi düzenlemesi geri çekilmezse Seattle'daki yatırımlarını durdurmakla tehdit etmeye kadar çeşitli hak ihlallerine imza atıyor."

ITUC Küresel Haklar Endeksi 2018, 142 ülkeyi uluslararası olarak kabul gören 97 kritere göre sıralayarak, hangi ülkelerde işçi haklarının hem yasalarda hem uygulamada en iyi şekilde korunduğunu değerlendiriyor.

KONKORDATO ve İFLAS HALLERİNDE İŞÇİ ALACAĞINA NE ZAMAN SIRA GELİR?

Murat Özveri*

Murat Özveri'nin Evrensel Gazetesinde yayımlanan bu yazısını işçi arkadaşlarımıza bir rehber olması için özetleyerek yayınlıyoruz.

Hukuk

İşverenin konkordato ilan etmesi, işyeri hakkında iflas kararı alınmış olması işçilerin işçi alacakları için işverene karşı icra takibi yapmalarına engel değildir.

İşverenin konkordato ilan etmesi, işyeri hakkında iflas kararı alınmış olması işçilerin iş sözleşmesinin sona erdiği anlamına gelmez. İşverenle iş ilişkisi bu durumda da devam eder. Sadece iflas halinde işveren "iflas masası" temsil eder. Konkordato ilan eden veya iflas eden işveren iş sözleşmesini feshetmemişse (genellikle etmez) konkordato veya iflas halinde işçiler feshe bağlı kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve yıllık izin ücreti gibi haklarını iş sözleşmeleri sona erdirilmeden talep edemezler.

Dolayısıyla işverenin iflas etmesi veya konkordato ilan etmesi işçilere kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve yıllık izin ücreti talepli dava açmaları veya icra takibi yapmaları için yeterli değildir.

İflas veya konkordato aşamasında gelmiş bir işverene karşı işçilerin kıdem ihbar tazminatı veya yıllık izin talep edebilmeleri için iş sözleşmesinin "haklı bir neden" olmadan işveren tarafından sona erdirilmiş olması gerekir. Konkordato ilan eden veya iflas eden işverenin iş sözleşmesini sona erdirmediği durumlarda işçiler, "ücretleri ödenmediği için", "SGK primleri yatırılmadığı için", "ücretleri eksik yatırıldığı için" veya bir başka haklı nedenle iş sözleşmelerini kendileri sona erdirerek kıdem tazminatı talep edebilirler. Bu durumda feshe bağlı haklardan ihbar tazminatı isteyemezler. Kıdem tazminatı ve yıllık izinle yetinmek zorundadırlar.

İşverenin konkordato ilan etmesi, işyeri hakkında iflas kararı alınmış olması işçilerin işçi alacakları için işverene karşı icra takibi yapmalarına engel değildir. İş sözleşmesi işveren tarafından haklı bir neden olmadan veya işçi tarafından haklı nedenle sona eren işçiler, kıdem tazminatlarını, işveren feshinde ihbar tazminatlarını işverenin konkordato ilan etmiş veya işyeri hakkında iflas kararı alınmış olsa da icra takibi yoluyla talep hakkına sahiptirler.

Ne var ki iflas halinde işçilerin alacaklarına, İcra İflas Kanununun 206. maddesine göre, borçlunun iflas yoluyla satılan mallarından elde edilen gelirden, rehinli alacaklar (ipotek, irad senedi, ipotekli borç senedi, menkul rehini), iflas masasının alacakları, devlet alacakları ve özel yasalarla ayrıcalığı kabul edilmiş alacakların ödenmesinden sonra sıra gelecektir. Konkordato ilanında ise işçi alacaklarının yarısı aynı sıra izlendikten sonra ödenecek kalan yarısı konkordato süresinin sonuna kadar faiz işlemeden bekleyecek, konkordato başarılı olmaz ise iflas aşamasına geçilecektir.

Rehinli ve imtiyazlı alacaklardan sonra ödenecek işçi alacakları, iflasın açılmasından bir yıl önce doğmuş olan ve iflas nedeniyle iş sözleşmeleri sona erdirilmişse bu nedenle doğan kıdem ve ihbar tazminatlarından ibarettir. İşçi alacağı iflasın açılmasından bir yıldan fazla bir süre önce doğmuşsa bu alacaklar birinci sırada yer almayacaktır.

Sözün özü, iflas eden, konkordato ilan eden bir işverenden işçinin alacağını alabilmesi bu sistem içerisinde neredeyse olanaksızdır. İşçi alacakları, yasayla rehinli alacakların önüne konulmadan, borçlunun mal varlığını hangi hukuki işlemle devrederse devretsin işçi alacakları devir eden malla birlikte yeni malike karşı da ileri sürülebilir bir alacak statüsüne kavuşturulmadan, işçilerin var olan ya da var olduğu kabul edilmeyen her kriz döneminde alacaklarını alamamaları kaçınılmazdır.

Ne yazık ki işçi, krizde hem işinden hem de çalışırken hak ettiği ve alamadığı alacaklarından yoksun kalmaya mahkum edilmiş durumdadır.

* Hukukçu / Dr. / Çalışma ve Toplum Dergisi Genel Yayın Yönetmeni

DİSK TİYATRO İŞÇİLERİ YOLA ÇIKTI

İŞÇİ SINIFI TİYATRO SAHNESİNDE

DİSK Tiyatro İşçileri, ilk oyunları olan "Ülkenin Şantiyesinden Hiçbir Şeye Bakan Üç Maymun"u sahnelemeye başladı. İş cinayetlerini konu alan oyunları hakkında yönetmen Galip Görür ile bir röportaj gerçekleştirdik.

Röportaj

DİSK Tiyatro İşçileri'nin ilk oyunu "Ülkenin Şantiyesinden Hiçbir Şeye Bakan Üç Maymun"u sahnelemeye başladınız. "Üç maymun" kimdir ve nereye bakmamaktadır?

Oyunumuz zorlu bir süreci atlatarak yola çıktı. Hiç bir şeye bakmıyor üç maymun. Oyunun meselesi de bu zaten. Üç maymunu fazla uzaklarda aramak gerekmiyor, çok tanıdık. Görmemezlikten, duymazlıktan, bilmezlikten gelen herkes... Bu hayatta çok şeyi pas geçtiğimizi, müsamaha gösterdiğimizi, hoş görünmek için uğraştığımızı, katlandığımızı, dayanmak zorunda olduğumuzu fark ederiz. Bir tür görmeyiz, duymayız, bilmeyiz ve sorunları çözmüş gibi oluruz o an. Aslında felakete bir davetiye! Ancak sistem öyle bir sıkıştırmıştır ki, üç maymunu oynamaktan başka yol yoktur sanılır. Düşünün ki yanı başında arkadaşı iş cinayetine kurban gidiyor, sesi soluğu çıkmıyor. "Takdiri ilahi" diyor! Oyunumuz bir başka yönüyle de "içimizdeki üç maymunu" keşfedersek bu sömürü sistemine daha gür dur deriz demek istiyor.

Oyun bir şantiyede yaşanan iş cinayetini ve ardından gelişen süreci ele alıyor. Bu denli dramatik bir konuyu bir işçinin saflığıyla harmanlayıp kara komedi tarzında sahnelediniz. Bu konuyla ilgili nasıl geri dönüşler aldınız?

Zor bir tür kara komedi. Ölüm, cinayet, feci kaza, hastalığı anlatmak ve bunu çok ince bir çizgiyle izleyiciyi acıtmadan, konuyu da sulandırmadan yapmak gerekir. Amacı güldürmek değildir ama gülünmez de değildir. Güçlü bir mizah değeri vardır. İyiyse büyük beğeni alırsınız, yanlış yaptığınızda da ağır eleştiriler olur. Bıçak sırtıdır.

Oyunumuzun ana karakteri Adem; kahraman değil, hatta anti kahraman bile denebilir. Ekmeğinin peşinde, biçaredir. "Ne yapmalı, nasıl yapmalı, nereye gitmeli, kimlere varmalı? Elde yok, avuçta yok, mal yok, davar yok, ekecek bir karış toprak yok (...)" der. Çok sevdiği Melek'i ardında bırakıp "yaban ellere" çalışmaya gider... Aylarca parasını alamamış ve onu işe başlatan patronun adamı ustabaşı İrfan'ın gölgesinden kurtulamamıştır. İskeleden düşer, ölür. Bir iş cinayetine kurban gitmiştir. Melek beklemektedir. Patron, savcı, hâkim, doktor örtbas ederler cinayeti, intihar derler. "Üç maymun"un replikleri bellidir. Bilmez, duymaz, görmez. Seyredenler de ağlanacak halimize güler. Peki, komik olan nedir?!

Oyun sonrası sohbetlerde işçilere bu kadar yüklenmeyin diyen de var. Adem'i ölüme götüren bu zorba sisteme razı gelenlere daha fazla laf söyleyenler de!

Oyunun prömiyeri öncesinde 3. Havalimanı işçilerinin direnişi patlak verdi ve oyun, konusuyla uyumlu bir biçimde bir dayanışma etkinliği olarak işçilerle buluştu. Bu buluşmanın nasıl bir etkisi oldu?

Daha provalar sırasında, direnişteki işçilerle dayanışma oyunları oynayalım diye konuşuyorduk. 3. Havalimanı direnişi tamamen tesadüf

oldu. En temel çalışma haklarını istediler. "Köle değiliz, çalışırken ölmek, tahtakurularıyla yaşamak istemiyoruz" dediler. Şartları iyileştirileceğine, sabahın köründe koğuşları basıldı. Yüzlerce işçi gözaltına alındı, sendika yöneticileri dahil onlarcası tutuklandı. DİSK/Dev Yapı-İş Genel Başkanı Özgür Karabulut DİSK Genel Merkezi binasından çıkarken gözaltına alındı ve tutuklandı. Suçu? İşçiye propaganda yapmak! Bir sendikacını görevi nedir ki?! İşte kara komedi! DİSK Tiyatro İşçileri, inşaat işçileri için dayanışma oyunları oynadı. 3. Havalimanı işçilerinin derdi çok daha duyulur hale geldi. İş cinayetlerine karşı farkındalık bir nebze daha arttı. DİSK Tiyatro İşçilerinin ilk oyununa basının gösterdiği ilgi de takdire değerdi.

Sanat bulunduğu çağa tanıklık etmeli. Ve net olarak taraf olmalı; emekten, sevgiden, üretenden yana...

İnşaat, örgütlenmenin en zor olduğu, dolayısıyla iş cinayetlerinin de en yüksek olduğu işkollarından biri. Bu durum oyunu nasıl şekillendirdi?

Tam da bu sebepten dolayı inşaat alanını tercih ettik. Yirmili yaşlarımızda amatörce tiyatro yaparken de bu konular bizi çok yakından ilgilendiriyordu. İşçi sınıfı ve dertleri derdimizdi; halk tiyatrosu tarzı oyunlar sergiliyorduk. Bu sıralarda "Yeni Çeltek" maden ocağında grizu patlaması oldu ve 68 maden işçisi hayatını kaybetti. "Yeni Çeltek" oyununu yazdık, oynadık. Devletin ve sermayenin insanlık dışı hallerini sergiledik. Türkiye'yi dolaştık.

İş cinayetleri bugün çok daha yakıcı halde. Her yıl savaşlarda ölen insan sayısı kadar işçi hayatını kaybediyor. Oyun işçilere "örgütlenin, yoksa yok olursunuz" diyor.

DİSK Tiyatro İşçileri'nin Türkiye İşçi Sınıfı için derdi nedir? Çalışmalarınıza ne yönde devam etmek istiyorsunuz?

İşçi tiyatrosu, işçilerin politik arenada bir sınıf olarak varlığını belirmeye başladığı işsizlik, yoksulluk, vahşet ve savaş ortamında; yani insanlık dramının en ağır yaşandığı 1900'lerin Avrupa'sında ortaya çıkmış ve işçi sınıfının mücadelesini esas alan bir tiyatro hareketidir. Bu bağlamda günümüz Türkiye'sinde DİSK Tiyatro İşçileri, sınıf mücadelesinde, sanatsal ve kültürel bir dil kullanarak, işçi sınıfının sesi olmayı hedeflemektedir. Sahnede, fabrikada, direnişte, şenlikte sınıf dayanışmasını önceleyen bir tiyatro anlayışındadır. Emek ve sanat kavramlarını daha buluşur hale getirme gayretindedir. Tüm bunlara da, DİSK'in kitle ve sınıf sendikacılığı anlayışı rehber edecektir.

Ülkenin en iyi tiyatro salonları yıkılıyor, oyunlar sansürleniyor, tiyatro hocaları üniversitelerden ihraç ediliyor. Peki DİSK Tiyatro İşçileri, sanat penceresinden bakınca ülkenin geleceğini nasıl görüyor? Hem karşı karşıya olduğumuz saldırıyı, hem de geliştirilen direniş yöntemlerini değerlendirebilir misiniz?

Sermaye ve iktidar kendine yakın olanı korur, ötekini mümkün olduğunca yok etmeye çalışır. Açıktan ya da sinsice, bugün ya da geçmişte. Gerçek anlamda bilim, sanat, edebiyat faşizmin en çok korktuğu alanlardır. Ama dünya yuvarlak ve dönmeye devam etmekte, buna da bir şey yapamayacaklar. Sanat da bilimde bir yolunu bulup sözünü söyleyecek. Sanat umuttur, geleceğe bakar.

Medyanın ele geçirildiği, sanal gerçekliğin egemen olduğu, bilinç ve bilgi bulanıklığının yaygınlaştığı dönemlerde tiyatro yaşanan sorunları anlatmak için çok iyi bir enstrümandır. DİSK Tiyatro İşçileri "bu sistemin tuğlasını koymayın, çatısın çatmayın, harcı olmayın" diyor. "Ülkenin şantiyesinden hiçbir şeye bakan üç maymun" oyununu izlemek için katılımınızı beklerken "işçilerle işçi tiyatrosu" yapmaya da tüm işçileri çağırıyor.

DİSK Tiyatro İşçileri, sahnede, fabrikada, direnişte, şenlikte sınıf dayanışmasını önceleyen bir tiyatro anlayışındadır. Emek ve sanat kavramlarını daha buluşur hale getirme gayretindedir. Tüm bunlara da, DİSK'in kitle ve sınıf sendikacılığı anlayışı rehber edecektir.

İŞÇİLER OKUSUN DİYE:

NETAŞ GREVİNİN ÖĞRETTİKLERİ

Can Kaya*

Netaş'ın hikayesinde direniş de var, umut da, kazanım da, yenilgi de. Başkaldırının şahı değil, adeta şahbazı da var, işçiler için bir "ne yapmamalı" rehberi de. Alpman'ın kitabı, 12 Eylül'ü hükümsüz kılan Netaş Grevi'nin hikayesini anlatıyor. Bugüne dersler çıkarmak şartıyla!

Kültür–Sanat

Büyük tarihsel olayları anlatırken söze doğrudan gerçekleştiği yıl ile başlamak gibi bir alışkanlık vardır. Netaş için de pekala böyle yapılabilir: "1986'nın kışında yürekleri ısıtan bir grev" deyip şairane bir girişe imza atabiliriz. Lakin bu giriş pek çok bilgiyi dışarıda bırakır: Kuruluş yıllarında fabrikanın harcına katılan alın terini, ilk sendikal örgütlenmeyi, sarı sendikaya karşı mücadeleyi, fabrikadaki örgütlenme biçimini, tabanın söz ve karar hakkını, işkolunun örnek toplusözleşmelerine imza atan iradeyi; ardından gelen darbeyi, darbecileri, hapishaneleri, geceler boyu süren işkenceleri, postal yerine kundura; üniforma yerine takım elbise giyen ancak demir yumruğunu işçilerin ensesinden eksik etmeyenleri, özgürlüğüne kavuştuğu anda yine sınıfına, fabrikasına koşanları, yine örgütlenenleri, yine mücadele edenleri, yine greve gidenleri, "yapamazsınız" diyenlere yine kafa tutanları, grevcileri, işçileri, Emeğin Şövalyelerini... Nazım Alpman yazmış, işçiler okusun diye...

Nazım Alpman'ın kaleminden çıkan Emeğin Şövalyeleri, Netaş grevinin hikayesini anlatıyor. Bir tarihsel dönemi farklı yönleriyle inceleyen Alpman, Netaş'ı, içinde bulunduğu tarihsel süreçle birlikte ele almış; ihtiyaç duydukça konu dışına çıkmakta da bir beis görmemiş. Böylece kitap git gide zenginleşerek okura küçük bir yakın tarih turu sağlar hale gelmiş.

Emeğin Şövalyeleri
Nazım Alpman
A7 Kitap

Alpman'ınki "içeriden" bir tanıklık. Hem eski bir Netaş işçisi, hem de grevin yürütüldüğü dönemde şube sekreteri. Hem sendikalı bir işçi, hem sendika yöneticisi. Maden-İş'in örgütlü olduğu yıllarda işyeri temsilciliği ve baştemsilcilik gibi görevleri yürütmüş. 1986 yılında da Netaş grevini yürüten Otomobil-İş Sendikasının Ümraniye Şube sekreteri. Her bir pencereden görebildikleri yer almış kitapta. Dolayısıyla çok boyutlu bir olay anlatımı sunabilmiş. Satırlar arasında dolaşırken bir anda işverenin fabrikadan mal çıkarmaya çalıştığı ihbarı geliyor, koşup gidiyoruz fabrikanın kapısına; birkaç sayfa sonra ise Grevle Dayanışma Şenliği'nin pankartlarını taşıyoruz... Bir yandan toplusözleşme sürecine hazırlanıyor, diğer yandan sendikal demokrasinin pratiklerini takip ediyoruz.

12 Eylül'ün ardından, yaprak kımıldamıyor demeyelim de, pek esintinin olmadığı bir ortamda patlıyor Netaş Grevi. "'12 Eylül sonrası' diye yazıldığına bakılmasın, grevin başladığı 1986 yılı da '12 Eylül' döneminin tamamen içindedir" diyor Alpman kitabın önsözünde. Darbe sırasında genelkurmay başkanı olan Kenan Evren, o yıllarda Cumhurbaşkanı olarak karşımızda. Haliyle greve karar vermek de, greve gitmek de bir yandan cesaret istiyor, diğer yandan "olmaz, yapılamaz"a karşı bir mücadele vermeyi gerektiriyor! Bir yandan polis, devlet, işveren, yani bilcümle karşı cephe "Ne zaman yenilecekler?" diye beklerken; diğer yandan tam yanıbaşındakilerin şüpheye düştükleri bir anda, grevi daha bir inatla savunmaktan, grev nöbetini daha sıkı tutmaktan başka bir yol kalmıyor Emeğin Şövalyelerine. 12 Eylül'ün ardından

* DİSK Basın Yayın Dairesi

yeniden büyük grevler, büyük eylemler yapılabileceğini gösteren Netaş, düşmana ders verdiği kadar dosta da ödevler çıkarıyor.

Netaş'ın üzerinden otuz yıldan fazla zaman geçti. Grev, yeniden adı var kendi yok bir hak olarak yasalarda yer almakta. "Milli güvenlik" bahanesi ile grev yapmak neredeyse imkansız bir hale geldi. AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından beri toplamda 193 bin işçiyi kapsayan on beş grev yasaklandı. Olağanüstü Hal ile boğulan son iki yıl içinde tam yedi grev, yine bu yasakların muhatabı oldu.

Daha önce başardığımızı düşündüğümüz işlerin, aştığımızı sandığımız noktaların pek uzağında sayılmayız. Bugünden bakınca ilk girişimlerimizin kararsızlıklarıyla, zaaflarıyla ve hatalarıyla yüzleşmemize olanak sağlayan Emeğin Şövalyeleri, her türlü geri çekilişi olanaksız kılacak yeni bir yolun da taşlarını döşüyor işçi sınıfının önüne:

Hic Rhodus, hic salta![1]

[1] "İşte Rodos, işte takla" anlamında Latince bir siyaset deyimi. Türkçe'deki "İşte hendek, işte deve" sözüne benzeyen, "hodri meydan" anlamındaki söz.

Grev, yeniden adı var kendi yok bir hak olarak yasalarda yer almakta. "Milli güvenlik" bahanesi ile grev yapmak neredeyse imkansız bir hale geldi. AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından beri toplamda 193 bin işçiyi kapsayan on beş grev yasaklandı. Olağanüstü Hal ile boğulan son iki yıl içinde tam yedi grev, yine bu yasakların muhatabı oldu.

EMEK ARAŞTIRMA DERGİSİ

DİSK/Genel-İş Emek Araştırma Dergisi, "İşçi Sınıfının Yeni Yüzleri" temasıyla yayınlandı.

Kapitalizmin 1970'lerden beri geçirdiği dönüşümün yarattığı yeni çalışma alanlarına ve beraberinde getirdiği proleterleştirme dalgasına mercek tutan dergi, avukat emeğinden AVM'lerdeki çalışma koşullarına, sanat emeğinin dönüşümünden yazılım işçilerine kadar farklı konularda makaleler barındırıyor.

Gamze Yücesan Özdemir'in editörlüğünde yayınlanan dergi, "işçi sınıfının yeni yüzlerinin deneyimlerinin, itirazlarının, taleplerinin ve örgütlenme pratiklerinin siyasal ve sınıfsal bir anlama kavuşması" amacını taşıyor.

Dergiye aşağıdaki adresten ulaşılabilir:

http://www.emekarastirma.org

ÇALIŞMA VE TOPLUM

DİSK/Birleşik Metal-İş tarafından yayınlanan Çalışma ve Toplum Dergisi, 59. sayısı ile karşımızda.

Yayın hayatına on beş yıldır devam eden ve ekonomi ve hukuk alanında bir başvuru kaynağı olan dergi, Murat Özveri'nin editörlüğünde yayınlanıyor.

Son sayısında göçmen işçi emeğinden zorunlu arabuluculuğa, sendika-kadın ilişkisinden kitap eleştirilerine, genç işsizliğinden yakın tarihin önemli sendikal örneklerine geniş bir pencerede makaleler barındıran dergiye şu adresten ulaşılabilir:

http://www.calismatoplum.org/

KÜRESEL KAPİTALİZMİN GELECEĞİ:

FİNANSALLAŞMA, BORÇ KRİZİ ve ÇÖKÜŞ

Dünya ekonomisi ve Türkiye'nin yakın dönem geleceğine dair öngörülerin de yer aldığı bu çalışma, yaşanan dönüşümün "daha fazla neoliberalizm" şeklinde özetlenebilecek bir içeriğe sahip olduğu tespitinde bulunurken okuyucu için içinden geçtiğimiz krizin bütünlüklü bir resmini çiziyor.

Kültür-Sanat

Finansallaşma, Borç Krizi ve Çöküş
Küresel Kapitalizmin Geleceği
Ümit Akçay - Ali Rıza Güngen
NotaBene Yayınları

Dünya tarihinin hızlandığı bir dönemden geçiyoruz. ABD'de ve İngiltere'de ev kredisinin borçlarını ödeyemeyenlerin sayısı artmaya başladı. ABD'de emlak piyasasının en önemli oyuncuları Fannie Mae ve Freddie Mac şirketlerine 2008'de el konuldu, hemen ardından ABD tarihinin en büyük iflas olayı gerçekleşti. 2010'da Avro Bölgesi'nde zor durumdaki devletlere mali destek sağlamak üzere kurtarma fonu oluşturuldu. 2011'de, tarihinde ilk kez ABD'nin kredi notu Standard and Poor's tarafından düşürüldü. Avro Bölgesi'nde art arda açıklanan paketlerden sonra 2012'de Yunanistan'da tarihin en büyük borç yapılandırması gerçekleşti.

Artık ekonominin istikrarlı büyümesinden bir umut olarak söz ediliyor. Kriz sadece ekonomik daralmaya yol açmakla kalmayıp birçok ülkede emekçilerin yaşamını alt üst eden reformların uygulanmasına aracılık ettiği için krizin seyri ve alınan önlemlerin incelenmesi ayrı bir önem taşıyor. Peki, kriz esasen neden ortaya çıktı? Nasıl bir dönemin içinden geçiyoruz? Bu yıkıma yol açan politika tercihleri birçok ülkede neden halen geçerliliğini koruyor?

Bu çalışma küresel krizin eleştirel bir politik ekonomi perspektifinden değerlendirilmesine dayanarak yanıtlar sunuyor. Kitap ilk olarak ABD merkezli bir şekilde tartışılan kriz teorilerinin ve özellikle güncel Marksist kriz tartışmalarının değerlendirilmesiyle başlıyor. Ardından da Amerikan krizinin oluşumu ve gerisindeki nedenler detaylı olarak ele alınıyor. ABD'de 2000'li yıllarda oluşan "yeni finansal mimari", bu yeni yapının işçi sınıfını ve toplumun yoksul kesimlerini borçlandırarak finans sisteminin içine çekmesi sonrası tıkanan kredi sisteminin önce bir finansal krize, oradan da küresel etkileri olan bir ekonomik krize yol açması inceleniyor. Kitapta ikinci olarak krizin Avro Bölgesine geldiğinde nasıl giderek devletlerin iflaslarıyla sonuçlanan bir borç krizine dönüştüğü anlatılıyor. Kitabın temel tartışma konularından bir diğeri, ekonomik kriz ile sosyal değişim arasındaki ilişki. Kitapta son olarak küresel krizin geçirdiği aşamalar, güncel gelişmeler bağlamında ele alınıyor. Bu bölümde krizin üçüncü aşamasına geçilip geçilmediği, ABD ekonomisinde yeni bir finansal çöküşün yaşanma olasılığı, negatif faiz uygulamasının ne anlama geldiği ve Avrupa piyasalarında süren dalgalanmaların nedenleri ele alınıyor. Bu çerçevede de Türkiye ekonomisinin yakın dönemli analizini, küresel krizin üçüncü aşaması bağlamında yapıyor.

Kriz döneminde birçok coğrafyada görülen grevler, isyanlar ve toplumsal kalkışmalar geleceğin rotasını daha adil bir sisteme doğru çevirmeyi henüz başaramadı. Kapitalizm daha fazla eşitsizlik ve yıkım vaat ediyor. Dünya ekonomisi ve Türkiye'nin yakın dönem geleceğine dair öngörülerin de yer aldığı bu çalışma, yaşanan dönüşümün "daha fazla neoliberalizm" şeklinde özetlenebilecek bir içeriğe sahip olduğu tespitinde bulunurken okuyucu için son sekiz yıldır içinden geçtiğimiz krizin bütünlüklü bir resmini çiziyor.

SENDİKALI OL DİSK'Li OL!

BANK-SEN
Türkiye Devrimci Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası
Nakiye Elgün Sok No: 117 Şişli/İSTANBUL
Tel: (212) 232 10 00 Facebook: facebook.com/disk.banksen

ENERJİ-SEN
Elektrik, Gaz, Su, Baraj Çalışanları Sendikası
Çırağan Caddesi No:17 Kat 3 Daire:4 Beşiktaş İstanbul
Tel: 0-212 260 90 93-4 • enerjisen@gmail.com

BASIN-İŞ
Türkiye Basın Yayın Matbaa Çalışanları Sendikası
Murat Paşa Mah, Turgut Özal Cad. 24/12 Aksaray/İSTANBUL
Tel: (212) 533 77 19- 533 84 22 • diskbasinis@gmail.com

GENEL-İŞ
Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası
Çankırı Cad. No: 28 Kat 5-6-7-8-9 Ulus/ANKARA
Tel: (0.312) 309 15 47 (6) - 309 02 37 • bilgi@genel-is.org.tr

BİRLEŞİK METAL-İŞ
Birleşik Metal İşçileri Sendikası
Tünel Yolu Cad. No: 2, 34744 Bostancı/İSTANBUL
Tel: (216) 361 67 60 Faks: (216) 373 65 02
bilgi@birlesikmetal.org

GIDA-İŞ
Türkiye Gıda Sanayii İşçileri Sendikası
Merkez Mahallesi, Marmara Caddesi,
No:9 Daire:59 Avcılar/İSTANBUL
Tel: (0-212) 689 77 07 • info@gida-is.org

BTO-SEN
Birleşik Tarım Orman İşçileri Sendikası
Ziraat Mahallesi, İrfan Baştuğ Caddesi Tangün İş Hanı Kat: 9
No:2/50 Altındağ/ANKARA Tel : (0312) 312 11 88

GÜVENLİK-SEN
Özel Güvenlik İşçileri Sendikası
847 Sok. Fatma Girgin İşhanı Kemeraltı/Konak-İZMİR
Tel: 0551 705 8476 • guvenliksen2013@gmail.com

CAM KERAMİK-İŞ
Türkiye Porselen, Çimento, Cam, Tuğla ve Toprak Sanayi
İşçileri Sendikası. Merkez Mahallesi, Marmara Caddesi,
No:9 Daire:59 Avcılar/İSTANBUL
Tel: (0-212) 689 77 07 • camkeramikis@gmail.com

LASTİK-İŞ
Türkiye Petrol, Kimya ve Lastik Sanayii İşçileri Sendikası
Bulgurlu Mah. Üçpınarlar Cad. Enver Sok. No:1 Rıza Kuas
Merkez Binası 34696 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: 0216 339 04 00 • lastik-is@lastik-is.org.tr

İLETİŞİM-İŞ
Devrimci İletişim ve Çağrı Merkezi Çalışanları Sendikası
Merkez Mah. Marmara Cad. No:9 D:59 Avcılar/İSTANBUL
Tel: (0-212) 689 77 07 • iletisim@deviletisimis.org.tr

LİMTER-İŞ
Liman, Tersane Gemi Yapım-Onarım İşçileri Sendikası
Aydıntepe Mah. Demir Sokak 4/3 İçmeler-Tuzla/İSTANBUL
Tel ve Faks: (0216) 494 54 25 • limteris@gmail.com

DEV MADEN-SEN
Türkiye Devrimci Maden Arama ve İşletme İşçileri Sendikası
Turgut Reis Mah. Sezenler Cad. No:2/9 Sıhhiye / ANKARA
Tel: (0312) 434 52 82 • devmadensen@gmail.com

NAKLİYAT-İŞ
Nakliye İşçileri Sendikası. Kemalpaşa Mah, Atatürk
Bulvarı Emlak Kredi Bankası Blokları No:146 B Blok Kat:4
Daire: 16 Eminönü/İSTANBUL Tel: (212) 514 26 71-72 •
disknakliyatis1975@gmail.com

DEV SAĞLIK-İŞ
Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası. Osmanağa Mah,
Söğütlüçeşme Cad, Sema Apt. 29/6, Kat 5 Kadıköy/İSTANBUL
Tel: (0212) 533 77 19 • devrimcisaglikis@gmail.com

SİNE-SEN
Sinema Emekçileri Sendikası
Gazeteci Erol Dernek Sokak No:8/2 80060 Beyoğlu/İstanbul
Tel: (212) 249 58 31 • disk.sinesen@gmail.com

DEV TURİZM-İŞ
Devrimci Turizm İşçileri Sendikası
Üçgen Mahallesi Anafartalar Cad. Saraçoğlu İş Merkezi
78/93 Muratpaşa/ANTALYA
Tel: (242) 244 69 96 • devturizmis@gmail.com

SOSYAL-İŞ
Türkiye Sosyal Sigortalar, Eğitim, Büro, Ticaret, Kooperatif
ve Güzel Sanatlar İşçileri Sendikası
Ziya Gökalp Caddesi, Gonca Apartmanı Kat: 6 36/16 - Kızılay/
Ankara Tel: (312) 430 17 73 • sosyal-is@sosyal-is.org.tr

DEVRİMCİ YAPI-İŞ
Devrimci Yapı İşçileri Sendikası
Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4 Beşiktaş/İSTANBUL
GSM: (0-536) 372 04 50 ve (0-553) 659 19 17
devyapi@yandex.com

TEKSTİL
Tekstil İşçileri Sendikası
Mehmet Akif Cad. Mehmet Çıbıkçı İş Merkezi No:2 D:18
Bahçelievler/İSTANBUL
Tel: (212) 637 29 00 • esgudum@disktekstil.org

EMEKLİ-SEN
Tüm Emekliler Sendikası
Kızılay Mah. Sümer-1 Sokak Onikiler Apt. No: 8/5
Kızılay/ANKARA
Tel: 0312- 229 80 52 • merkez@tumemeklisen.com

TÜMKA-İŞ
Türkiye Tüm Kağıt Selüloz Sanayii İşçileri Sendikası
Ulubatlı Hasan Bulvarı, Falcon İş Merkezi No:61 A/Blok K.2
D.21 Osmangazi/BURSA
Tel: 0-224 250 34 75 • tumkais@tumkais.org

TUTUKLANMASI GEREKEN İŞÇİLER DEĞİL,
İŞÇİLERİ KÖLELİK KOŞULLARINDA
ÇALIŞTIRANLARDIR!

DEV YAPI-İŞ GENEL BAŞKANI

ÖZGÜR KARABULUT

VE TUTUKLU İNŞAAT İŞÇİLERİ

SERBEST BIRAKILSIN!